

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

1 JULI 1998

**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER FORET**

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter; Bourgeois, Coveliers, de dames de Bethune, Delcourt-Pêtre, de heren Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, mevrouw Merchiers, de heren Raes, Vandenberghe en Foret, rapporteur.
2. Plaatsvervangers: de heren Happart, Istasse, de dames Jeanmoye, Maximus, de heer Pinoie, de dames Van der Wildt en Willame-Boonen.
3. Andere senatoren: de heren Boutmans en Loones.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-107 - B.Z. 1995:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Lallemand c.s.

1-107 - 1995/1996:

Nr. 2: Addendum.

1-107 - 1996/1997:

Nr. 3: Amendementen.

1-107 - 1997/1998:

Nr. 4: Amendementen.

De bijlagen zullen later worden rondgedeeld.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

1er JUILLET 1998

**Proposition de loi relative à
la répression de la corruption**

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. FORET**

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Lallemand, président; Bourgeois, Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, Mme Merchiers, MM. Raes, Vandenberghe et Foret, rapporteur.
2. Membres suppléants: MM. Happart, Istasse, Mmes Jeanmoye, Maximus, M. Pinoie, Mmes Van der Wildt et Willame-Boonen.
3. Autres sénateurs: MM. Boutmans et Loones.

Voir:

Documents du Sénat:

1-107 - S.E. 1995:

N° 1: Proposition de loi de M. Lallemand et consorts.

1-107 - 1995/1996:

N° 2: Addendum.

1-107 - 1996/1997:

N° 3: Amendements.

1-107 - 1997/1998:

N° 4: Amendements.

Les annexes seront distribuées ultérieurement.

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting van de hoofddiener van het wetsvoorstel	3
II. Amendementen ingediend door de regering	9
III. Algemene bespreking	17
IV. Bespreking van de artikelen	25
Artikel 1	25
Artikelen 2 tot 7 (artikelen 2 tot 11 van de aangenomen tekst)	25
Artikel 2	50
Artikel 3	50
1. Voorafgaande opmerking	52
2. Inleidende zin	52
3. Het voorgestelde artikel 240	52
4. De voorgestelde artikelen 241 en 242	52
5. Het voorgestelde artikel 243	55
6. Het voorgestelde artikel 244	56
7. Stemmingen	57
Artikelen 3 <i>bis</i> en 3 <i>ter</i> (nieuw)	57
Artikel 4	58
1. Artikelen 246, 247 en 249	61
2. Artikel 252	64
3. Stemmingen	65
Artikel 4 <i>bis</i> (nieuw)	65
Artikel 5	66
1. Artikel 504 <i>bis</i>	67
2. Artikel 504 <i>ter</i>	78
3. Stemmingen	78
Artikel 6	78
Artikel 7	83
Artikel 8 (nieuw)	87
Artikel 9 (nieuw)	87
Artikel 10 (nieuw)	88
Artikel 11 (nieuw)	88
V. Eindstemming	88

SOMMAIRE

	Pages
I. Exposé introductif de l'auteur principal de la proposition de loi	3
II. Dépôt d'amendements par le gouvernement	9
III. Discussion générale	17
II. Discussion des articles	25
Article premier	25
Articles 2 à 7 (article 2 à 11 du texte adopté)	25
Article 2	50
Article 3	50
1. Remarque préliminaire	52
2. Phrase liminaire	52
3. Article 240 proposé	52
4. Articles 241 et 242 proposés	52
5. Article 243 proposé	55
6. Article 244 proposé	56
7. Votes	57
Articles 3 <i>bis</i> et 3 <i>ter</i> (nouveau)	57
Article 4	58
1. Articles 246, 247 et 249	61
2. Article 252	64
3. Votes	65
Article 4 <i>bis</i> (nouveau)	65
Article 5	66
1. Article 504 <i>bis</i>	67
2. Article 504 <i>ter</i>	78
3. Votes	78
Article 6	78
Article 7	83
Article 8 (nouveau)	87
Article 9 (nouveau)	87
Article 10 (nouveau)	88
Article 11 (nouveau)	88
V. Vote final	88

De commissie voor de Justitie heeft het wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 7 januari, 24 maart, 21 april, 5, 6 en 26 mei en 1 juli 1998.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HOOFDINDIENER VAN HET WETSVORSTEL

Het woord corruptie (of omkoping) dekt verschillende praktijken die een ontregeling van zowel het openbare als het particuliere besluitvormingsproces als gemeenschappelijke noemer hebben.

Het wetsontwerp betreft twee vormen van corruptie:

— openbare omkoping, gepleegd door en tegenover openbare ambtenaren; volgens de jurisprudentie wordt het begrip ambtenaar uitgebreid tot al wie met een deel van het openbaar gezag is bekleed: een minister bijvoorbeeld;

— omkoping van particulieren die het marktmechanisme aantast;

Zowel particuliere als openbare omkoping vormen een gevaar voor het algemeen belang, dat ondergeschikt wordt gemaakt aan het nastreven van een onrechtmatig particulier belang.

Dit voorstel wil bijdragen tot een meer efficiënte bestrijding van omkoping. Het voegt aan de bestaande bepalingen enkele preciseringen toe die de strekking van die bepalingen verruimen.

*
* *

Omkoping veronderstelt dat iemand die de bevoegdheid heeft om een handeling te verrichten, niet te verrichten of te vertragen, in contact komt met iemand die een direct of indirect belang heeft bij het verrichten, het niet-verrichten of het vertragen van die handeling.

Er is sprake van omkoping wanneer de handeling, het niet-verrichten van de handeling of de vertraging van de handeling beïnvloed is door een gunst verleend aan degene die de bevoegdheid heeft of aan zijn naaste familieleden.

De artikelen 246, 247 en 248 van het Strafwetboek stellen de verschillende niveaus van omkoping vast. Deze artikelen bestraffen de volgende situaties:

1) Een aanbod aannemen om tegen beloning een rechtmatige handeling te verrichten die normaal kosteloos is. Het loutere feit dat het aanbod wordt aangenomen, is strafbaar.

Het eerste lid van artikel 246 voorziet in een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 26 frank tot 500 frank.

La commission de la Justice a procédé à l'examen de la proposition de loi lors de ses réunions des 7 janvier, 24 mars, 21 avril, 5, 6 et 26 mai, et 1er juillet 1998.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI

Le vocable corruption recouvre diverses pratiques qui ont pour point commun un dérèglement des processus de décision tant publics que privés.

La proposition de loi concerne deux types de corruption:

— la corruption publique, qui est celle commise par et à l'égard des fonctionnaires publics; la jurisprudence étend la notion de fonctionnaire à tout détenteur d'une parcelle de l'autorité publique: à un ministre par exemple;

— la corruption privée, qui pervertit les mécanismes du marché;

La corruption privée et la corruption publique mettent en péril l'intérêt général en subordonnant celui-ci à la poursuite d'intérêts particuliers illégitimes.

La proposition s'inscrit dans le cadre d'une lutte plus efficace contre la corruption. Elle tend à intégrer dans les dispositions existantes quelques précisions qui en élargissent la portée.

*
* *

La corruption suppose une rencontre entre une personne disposant du pouvoir d'accomplir, de ne pas accomplir ou de retarder l'accomplissement d'un acte, et d'un individu qui a un intérêt direct ou indirect à l'accomplissement, le non-accomplissement ou le retard de cet acte.

Il y a corruption lorsque l'acte, le non-accomplissement de cet acte ou l'accomplissement de cet acte, est influencé par une faveur faite à l'individu qui détient le pouvoir ou à un de ses proches.

Les articles 246, 247 et 248 du Code pénal définissent les différents niveaux de corruption. Ces articles incriminent en effet diverses situations:

1) Le fait d'accepter de commettre un acte juste contre récompense alors que cet acte, par hypothèse, est gratuit. L'acte simple d'accepter de commettre cet acte juste est en soi punissable.

L'article 246, alinéa 1er, prévoit une peine de huit jours à six mois d'emprisonnement et de 26 francs à 500 francs d'amende.

2) Een aanbod aannemen om tegen beloning een onrechtmatige handeling te plegen of een handeling na te laten die tot zijn ambtsplichten behoort. Het tweede lid van artikel 246 voorziet in een gevangenisstraf van een maand tot een jaar, een geldboete van 50 frank tot 1 000 frank. De rechter kan de ontzetting uit bepaalde rechten uitspreken zoals is bepaald in artikel 33.

3) De in artikel 247 genoemde onrechtmatige handeling effectief plegen of een handeling nalaten die tot zijn ambtsplichten behoort. Artikel 247 voorziet in een gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar, een boete van 1 100 frank tot 3 000 frank en mogelijke ontzetting uit bepaalde rechten overeenkomstig artikel 33.

4) Een aanbod aannemen om tegen beloning een misdaad of een wanbedrijf te plegen in de uitoefening van zijn ambt.

Artikel 248 voorziet in een gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en in een geldboete van 200 frank tot 5 000 frank. De rechter moet de in artikel 33 bedoelde ontzetting uitspreken.

Het voorstel sluit aan bij deze vier beschreven situaties. Het raakt niet aan de grondslag van de corruptiebestrijding, zoals vastgesteld in de artikelen 246, 247 en 248 van het Strafwetboek.

De regering gaat in haar momenteel aan de Raad van State voorgelegde wetsontwerp niet helemaal van dezelfde situaties uit.

Paragraaf 1 van artikel 247 van het regeringsontwerp behandelt inderdaad slechts drie situaties:

— het aannemen van een aanbod of het tegen beloning daadwerkelijk verrichten van:

- een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling;
- een onrechtmatige handeling of het nalaten van een handeling die tot de ambtsplichten behoort;
- een misdaad of een wanbedrijf.

Is een aanbod om een onrechtmatige handeling te verrichten eenmaal aangenomen, dan maakt het ontwerp geen onderscheid meer op basis van het feit of deze handeling al dan niet effectief verricht is.

De rechter kan er ongetwijfeld rekening mee houden dat iemand bijvoorbeeld van idee is veranderd.

*
* *

Er zijn reeds meerdere wetten en besluiten uitgevaardigd ten einde de corruptie indirect te bestrijden.

2) Le fait d'accepter de commettre un acte injuste ou de s'abstenir de faire son devoir contre récompense. L'article 246, alinéa 2, prévoit une peine d'un mois à un an d'emprisonnement, et de 50 à 1 000 francs d'amende. Le juge peut prononcer l'interdiction visée à l'article 33 du Code pénal.

3) L'accomplissement de cet acte injuste ou cette abstention de remplir son devoir. L'article 247 prévoit une peine de trois mois à trois ans, 1 100 à 3 000 francs, plus l'interdiction visée à l'article 33.

4) L'acceptation de commettre ou commettre un crime ou un délit dans l'exercice de ses fonctions contre récompense.

L'article 248 prévoit une peine de un an à cinq ans, 200 à 5 000 francs. Le juge doit prononcer l'interdiction visée à l'article 33.

La proposition respecte la distinction qui est faite entre ces quatre situations. Elle ne modifie pas la structure fondamentale de la répression de la corruption, telle que la définit le Code pénal en ses articles 246, 247 et 248.

Dans son projet de loi soumis actuellement au Conseil d'État, le gouvernement n'a pas repris exactement les mêmes situations.

En effet, l'article 247, § 1er, du projet du gouvernement, ne prévoit que trois situations:

— accepter de commettre ou commettre contre récompense:

- un acte juste mais non sujet à un salaire;
- un acte injuste ou l'absence de faire son devoir;
- un crime ou un délit.

Le projet ne distingue donc plus le fait de ne pas commettre cet acte injuste en l'ayant accepté, et le fait de commettre l'acte injuste.

Sans doute le juge peut-il apprécier la différence si elle est par exemple le fait d'un revirement de volonté.

*
* *

Divers lois et arrêtés ont déjà entrepris de combattre indirectement la corruption.

Het verbod op bedrijfsgiften aan politieke partijen, de beperking van de verkiezingsuitgaven en het instellen van een controlecommissie voor die uitgaven, de hervorming van het recht inzake de overheidsopdrachten, de verduidelijking van het statuut van de verkozenen ... Andere voorgenomen maatregelen zijn de vermogensaangifte en de bekendmaking van de mandaten.

Dat zijn de maatregelen die op dit vlak zijn genomen of nog zullen worden genomen.

Er moeten wel nog verbeteringen worden aangebracht in sommige wetten en in de gedragscodes die de uitoefening van bepaalde ambten of mandaten of van bepaalde beroepen moeten regelen :

1) opzetten van een structuur om corruptie te voorkomen en te bestrijden, waarbij een betere informatie-uitwisseling mogelijk is;

2) de problematiek van de belangenconflicten, waarvoor een eengemaakte wetgeving tot stand zou moeten komen;

3) het bevorderen van de deontologie in bedrijven en overheidsdiensten.

Er zal ongetwijfeld werk gemaakt moeten worden van de volgende punten :

— meer controle op de aanbestedingen bij overheidsopdrachten en meer algemeen op alle handelingen van de overheid tegenover particulieren waarmee financiële belangen gemoeid zijn en waarbij de beslissingsmacht vaak bij één persoon ligt;

— grotere transparantie van de rekeningen van de instellingen waaraan overheidstaken zijn opgedragen;

— het invoeren van de aansprakelijkheid van rechtspersonen;

— de reglementering van het lobbyen;

— het opvoeren op alle niveaus van de wettelijke en boekhoudkundige controlemiddelen, het coördineren en uitbreiden van de middelen van de rechterlijke instanties die met corruptiebestrijding zijn belast.

*
* *

De hervorming van de wetgeving die wij voorstellen, heeft tot doel enkele leemten in ons juridisch instrumentarium aan te vullen.

I. Wat betreft de openbare omkoping, waarbij overheidsambtenaren zijn betrokken, wijzigt de voorgestelde tekst artikel 246 van het Strafwetboek.

Krachtens de huidige tekst van dit artikel is passieve omkoping van ambtenaren nu al strafbaar.

L'interdiction des dons d'entreprises aux partis politiques, la réduction des dépenses électorales, la création d'une commission de contrôle de ces dépenses, la réforme du droit des marchés publics, la clarification du statut des mandataires politiques... D'autres mesures sont envisagées: déclaration du patrimoine, publication des mandats.

Telles sont les mesures qui ont été ou qui vont être prises en ce domaine.

Il reste à parfaire certaines législations et les règles de déontologie qui doivent réguler l'exercice de certaines fonctions ou mandats, ou de certaines professions :

1) la création d'une structure de prévention et de lutte contre la corruption, permettant un meilleur échange de l'information;

2) la problématique des conflits d'intérêt devrait faire l'objet d'une législation unifiée;

3) la promotion de la déontologie dans les entreprises et dans les services publics.

Il faudrait sans doute encore :

— mieux contrôler la passation des marchés publics et, particulièrement, de toutes les aides de la puissance publique à destination du particulier comprenant un enjeu financier et qui repose souvent sur une personne seule;

— exiger la transparence des comptes des délégués des services publics;

— instaurer la responsabilité des personnes morales;

— réglementer le lobbying;

— renforcer, à tous les niveaux, les modes de contrôles légaux et comptables, et coordonner et augmenter les moyens des autorités judiciaires en charge de la lutte contre la corruption.

*
* *

La réforme législative que nous proposons tend à combler quelques lacunes évidentes de notre arsenal juridique.

I. En ce qui concerne la corruption publique, celle qui met en cause des agents de la puissance publique, le texte modifie l'article 246 du Code pénal.

Le texte actuel de cet article incrimine déjà la corruption passive du fonctionnaire.

De tekst die wij voorstellen maakt ook de poging tot passieve omkoping strafbaar, die dat thans naar Belgisch recht niet is.

Poging tot actieve omkoping is wel strafbaar, d.w.z. dat de persoon die een aanbod tot omkoping doet, strafbaar is.

Poging tot omkoping van iemand die daar zelf om vraagt, is niet strafbaar.

Volgens het huidige artikel 246 van het Strafwetboek is alleen het aannemen van een aanbod of een belofte om een bepaalde handeling te verrichten strafbaar. Er hoeft niet te worden nagegaan of gevolg is gegeven aan dat aanbod of die belofte.

Met die bepaling kan men echter de ambtenaar niet veroordelen die op eigen initiatief een voorstel van omkoping doet, zonder dat op dat voorstel wordt ingegaan. Het gaat om een belangrijke leemte: iemand die door een ambtenaar of een politicus wordt benaderd, kan geen juridische stappen ondernemen om dit feit te laten bestraffen. Dankzij de aangifte van degenen die dat soort voorstellen afwijzen, zal het vaak mogelijk zijn de corrupte ambtenaar te identificeren. Wie een voorstel heeft aanvaard, zal uiteraard zijn mond houden omdat hij vervolging riskeert.

Wanneer het omkopingsvoorstel is aanvaard, zijn de partijen immers aan elkaar gebonden vanwege het risico op een wederzijdse veroordeling.

Om deze leemte aan te vullen, voegen wij in artikel 246 van het Strafwetboek de woorden «uitlokt of» in tussen de woorden «die een aanbod of belofte» en het woord «aanneemt».

Het aanbod om iemand om te kopen wordt dus strafbaar en op die manier wordt het parallelisme tussen passieve en actieve corruptie hersteld.

De tekst maakt het voor de rechter ook mogelijk om ten aanzien van ambtenaren de ontzetting uit te spreken van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen, ongeacht de kenmerken van de omkoping.

Momenteel kan de ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen, of betrekkingen te vervullen overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek niet worden uitgesproken tegen een ambtenaar die veroordeeld is wegens omkoping die erin bestaat dat hij een gift heeft aangenomen om een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling te verrichten.

De ontzetting kan alleen worden uitgesproken wanneer de ambtenaar een gift aanneemt om een onrechtmatige handeling te verrichten of een handeling na te laten die tot zijn ambtsplichten behoort.

Ook hier is er geen geldige reden om het onderscheid tussen rechtmatige en onrechtmatige handelingen te behouden.

Le texte que nous proposons incrimine la tentative de corruption passive qui, à l'heure actuelle, n'est pas sanctionnée en droit belge.

La tentative de corruption active, c'est-à-dire la simple sollicitation par le corrupteur, est punissable.

La tentative de corruption de celui qui souhaite être corrompu ne l'est pas.

Actuellement, l'article 246 du Code pénal érige en infraction l'acceptation d'offre ou de promesse pour faire un acte déterminé. Il n'y a d'ailleurs pas lieu d'examiner si celles-ci ont été ou non suivies d'effets.

Mais cette disposition ne permet pas de condamner le fonctionnaire dans le cas où celui-ci émettrait de sa propre initiative une proposition de corruption, qui ne serait pas suivie d'effets. Il s'agit d'une lacune importante: celui qui reçoit les avances d'un fonctionnaire ou d'un homme politique ne peut pas demander qu'il soit fait justice de cette attitude. Or, c'est précisément la dénonciation de ce type de propositions par ceux qui les refusent qui va souvent permettre d'identifier le fonctionnaire corrompu. Par hypothèse, ceux qui ont accepté la sollicitation se tairont. Ils risquent en effet des poursuites.

En effet, quand le pacte de corruption a été accepté, les deux parties au pacte sont liées par le risque d'une condamnation réciproque.

Pour combler cette lacune, nous introduisons dans l'article 246 du Code pénal, les mots «aura sollicité» devant les mots «aura agréé les offres et les promesses».

La seule sollicitation sera sanctionnée et le parallélisme entre le traitement de la corruption passive et de la corruption active sera rétabli.

Le texte propose également d'étendre la possibilité, pour le juge, de prononcer à l'égard des fonctionnaires une interdiction d'exercer des fonctions, emplois ou offices publics, et ce, quelles que soient les caractéristiques de leur corruption.

Actuellement, l'interdiction faite au fonctionnaire, condamné pour corruption, de remplir des fonctions, emplois et offices publics conformément à l'article 33 du Code pénal, ne peut pas être prononcée lorsque le fonctionnaire a accepté un don pour faire un acte juste mais non sujet à salaire.

L'interdiction ne peut être prononcée que lorsque le fonctionnaire accepte un don pour effectuer un acte injuste ou s'abstenir de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs.

Ici aussi, cette distinction faite entre les actes justes et les actes injustes ne se justifie pas.

De ontzetting van het recht om openbare ambten te vervullen moet kunnen worden uitgesproken tegen elke ambtenaar die wegens een of andere vorm van omkoping is veroordeeld.

Al heeft het verrichten van een rechtmatige handeling tegen beloning minder zware gevolgen dan het verrichten van een onrechtmatige handeling, toch is in het ene geval de moraliteit van de ambtenaar niet minder erg aangetast dan in het andere.

Wij stellen dus voor het eerste lid van artikel 246 aan te vullen. Die bepaling heeft betrekking op omkoping met het oog op het verrichten van een rechtmatige handeling. Het voorstel bepaalt dat de betrokken ambtenaar ook in dit geval veroordeeld kan worden tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

Tot slot worden ook de huidige sancties uit het Strafwetboek, die duidelijk te licht zijn, verzaard. Het verrichten van een rechtmatige handeling tegen een niet-verschuldigde vergoeding wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 26 tot 500 frank.

Omkoping met betrekking tot een onrechtmatige handeling of het nalaten van een rechtmatige handeling wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 tot 3 000 frank.

Deze straffen worden aanzienlijk verhoogd:

— gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en geldboete van 50 tot 1 000 frank voor het aannemen van het aanbod om een rechtmatige handeling te verrichten;

— gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en geldboete van 100 tot 3 000 frank voor het aannemen van een aanbod om een onrechtmatige handeling te verrichten.

II. Daarnaast wijzigt het voorstel de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken.

De huidige bepalingen, met name artikel 314 van het Strafwetboek, gewijzigd bij wet van 24 december 1993 en artikel 11 van de wet van 24 december 1993, voorzien in een aantal verboden maar maken niet uitdrukkelijk melding van omkoping inzake overheidsopdrachten.

In de wet van 20 maart 1991 die de erkenning van aannemers van werken regelt, worden daden van omkoping niet expliciet vermeld als een van de redenen die de bevoegde minister ertoe kunnen bewegen om de klasseverlaging, schorsing of intrekking van de erkenning van een aannemer uit te spreken. Er wordt enkel melding gemaakt van illegale « verstandhoudingen ».

L'interdiction faite au fonctionnaire condamné d'exercer des emplois publics doit pouvoir être prononcée dans tous les cas de corruption.

S'il est sans doute moins lourd de conséquences d'effectuer un acte juste contre rétribution plutôt qu'un acte injuste, la moralité du fonctionnaire n'est pas moins atteinte dans un cas que dans l'autre.

Nous proposons donc de compléter le premier alinéa de l'article 246. Cette disposition vise la corruption pour la commission d'un acte même juste. La proposition prévoit que le fonctionnaire pourrait être, dans ce cas aussi, condamné à l'interdiction du droit de remplir les fonctions, emplois et office publics.

Enfin, les peines ont été aggravées. Les peines prévues dans le Code pénal sont manifestement insuffisantes. La commission d'un acte juste contre rétribution indue est punissable de huit jours à six mois d'emprisonnement, et d'une amende de 26 francs à 500 francs.

La corruption pour un acte injuste ou l'abstention d'un acte juste est punissable de trois mois à trois ans d'emprisonnement, et d'une amende de 100 francs à 3 000 francs.

Ces peines sont augmentées sensiblement:

— un mois à trois ans d'emprisonnement pour l'acceptation de commettre un acte juste et une amende de 50 à 1 000 francs;

— trois mois à cinq ans d'emprisonnement et une amende de 100 francs à 3 000 francs pour l'acceptation de commettre un acte injuste.

II. Par ailleurs, la proposition modifie la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux.

Les textes actuels, notamment l'article 314 du Code pénal modifié par la loi du 24 décembre 1993, et l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, définissent une série d'interdictions mais ne visent pas de façon expresse la corruption en matière de marchés publics.

La loi du 20 mars 1991, qui organise l'agrégation d'un entrepreneur de travaux publics, ne retient pas explicitement les faits de corruption parmi les motifs qui permettent au ministre compétent d'ordonner le déclassement, la suspension ou le retrait de l'agrégation d'un entrepreneur. Elle ne retient que les ententes illégales.

Om deze lacune aan te vullen, voegt dit voorstel een uitdrukkelijke verwijzing naar omkoping toe. Daden van omkoping moeten worden beschouwd als handelingen die de normale mededingingsvoorwaarden kunnen vertekenen. Een ondernemer die is veroordeeld wegens daden van actieve corruptie, moet het recht worden ontnomen om naar nieuwe aanbestedingen te dingen. Zijn erkenning wordt immers ingetrokken.

III. Bovendien voorziet het voorstel in de strafbaarstelling van de omkoping van particulieren. Dit is een belangrijke vernieuwing aangezien deze vorm van omkoping momenteel niet strafbaar is.

Naar het voorbeeld van buitenlandse rechtstelsels, zoals het Franse, stellen we de strafbaarstelling voor van werknemers of van verantwoordelijken in een vennootschap die handelingen verrichten of nalaten wegens beloften, onrechtmatige giften of geschenken die ze hebben gekregen buiten medeweten van de werkgever of de verantwoordelijke organen van de vennootschap.

Wij menen dat de wetgever corruptie van particulieren strafbaar moet maken zoals hij ook heeft gedaan met bedrieglijke bankbreuk en bedrieglijk onvermogen, misbruik van vertrouwen en oplichting.

Het begrip «vennootschappelijk belang» dekt vandaag de dag evenzeer het belang van de aandeelhouders als het belang van de contracterende derden, van de werknemers en zelfs van de economie in een bepaalde regio. Een voetbalclub die opzettelijk een wedstrijd verliest, zou b.v. naar een lager divisie kunnen zakken, wat een vermindering van zijn middelen en verlies aan arbeidsplaatsen tot gevolg dreigt te hebben.

Er zijn genoeg voorbeelden in dit verband die de publieke opinie hebben geschokt: bijvoorbeeld in Frankrijk de omkoping van leden van een voetbalclub, FC Valenciennes, door verantwoordelijken van Olympic Marseille.

Het incidentele belang van enkele gecorrumpeerden kan dus belangrijke maatschappelijke gevolgen hebben. Daarom moet ook corruptie in de privé-sfeer bestreden worden en is doorzichtigheid in het beheer van vennootschappen vereist.

Wij stellen eveneens een wijziging voor van koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934.

Dit besluit verbiedt personen die veroordeeld zijn tot gevangenisstraffen krachtens bijzondere bepalingen (valsmunterij, valsheid in geschrifte en gebruik van valse geschriften, oplichting, heling, diefstal, verduistering en misbruik van vertrouwen, eenvoudige en bedrieglijke bankbreuk), de functie van bestuurder, commissaris of zaakvoerder uit te oefenen.

La proposition comble cette lacune en ajoutant une référence expresse à la corruption. Les actes de corruption doivent être considérés en soi comme des actes de nature à fausser les conditions normales de la concurrence. Tout entrepreneur condamné pour des faits de corruption active ne pourrait plus se porter candidat à de nouvelles adjudications. Il serait donc déchu de son agrégation.

III. En outre, la proposition prévoit l'incrimination de la corruption privée. C'est une innovation importante car, à l'heure actuelle, cette corruption n'est pas réprimée.

Nous proposons, à l'exemple de certains droits étrangers, tels le droit français, de sanctionner la commission ou l'abstention d'actes par un membre du personnel ou un responsable d'une société, dans le cas où ces faits seraient motivés par des promesses, dons et présents indus, et ce, bien entendu, à l'insu de l'employeur ou des instances responsables de la société.

Nous pensons que le législateur doit incriminer la corruption privée comme il a incriminé la banqueroute ou l'insolvabilité frauduleuse, l'abus de confiance et l'escroquerie.

Aujourd'hui, la notion d'intérêt social, d'intérêt de la société commerciale, concerne autant l'intérêt des actionnaires que celui de tiers contractants, des travailleurs, voire même celui de l'économie d'une région. Ainsi, un club de football qui perdrait volontairement un match, pourrait, par exemple, changer de division: cela risque d'entraîner une diminution de ses ressources et des pertes d'emploi.

On peut rappeler à cet égard des exemples qui ont marqué l'opinion publique: ainsi, en France, l'affaire de la corruption de membres d'un club de football, le FC Valenciennes, par des responsables de l'Olympic de Marseille.

L'intérêt ponctuel de quelques corrompus peut donc avoir des conséquences sociales importantes. D'où l'intérêt de combattre la corruption privée et d'exiger la transparence dans la gestion des sociétés.

Nous proposons également une modification de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934.

Cet arrêté prévoit l'interdiction d'exercer des fonctions d'administrateur, de commissaire ou de gérant de société, pour ceux qui ont été condamnés à des peines de prison en vertu de dispositions particulières sanctionnant la fausse monnaie, le faux et l'usage de faux, l'escroquerie, le recel, le vol, le détournement ou l'abus de confiance, la banqueroute simple ou frauduleuse.

Ook hier dienen absoluut de poging tot omkoping en de eigenlijke omkoping te worden toegevoegd.

*
* *

De indieners van het wetsvoorstel hebben er bewust voor gekozen zo weinig mogelijk af te wijken van de bestaande teksten, die in rechtspraak en rechtsleer reeds afdoende zijn bijgesteld en afgebakend.

Omwille van de rechtszekerheid mogen ze niet te zeer worden gewijzigd, aangezien dat opnieuw tot verwarring en lacunes zou leiden.

Zij hebben ook kennis genomen van het wetsontwerp van de regering. Het volgt grotendeels dezelfde regels en principes maar formuleert ze anders.

Het wijkt meer af van de bestaande formuleringen.

Het wetsontwerp voegt wel een interessant element toe. Het bevestigt de universele bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken inzake daden van corruptie. De Belgische hoven en rechtbanken zullen dus bevoegd zijn om daden van corruptie te bestraffen, zelfs als deze in het buitenland gepleegd zijn door een buitenlander.

Deze maatregel was voorgesteld door meerdere internationale instanties die betrokken zijn bij de strijd tegen omkoping in de wereldhandel.

Als de commissie akkoord gaat, zouden we dit initiatief in overweging kunnen nemen.»

II. AMENDEMENTEN INGEDIEND DOOR DE REGERING

De minister verheugt zich erover dat de hoofdindieners van het wetsvoorstel het werk dat de regering terzake verricht heeft, positief beoordeelt.

De regering heeft ervoor gekozen het voorstel te amenderen in plaats van het al voorbereide wetsontwerp in te dienen (zie bijlage 1 bij dit verslag voor de tekst van het voorontwerp en het advies van de Raad van State). Daarenboven werkt de regering volop mee aan de uitvoering van de prioriteiten op justitieel vlak die in het regeringsprogramma zijn opgenomen als ook in het actieplan tegen de georganiseerde criminaliteit dat de regering op 28 juni 1996 heeft goedgekeurd. Het aanvullend verslag van de onderzoekscommissie Dutroux-Nihoul heeft op vele punten aangetoond dat het nodig is corruptie en corruptief gedrag aan te pakken. Onlangs nog werd in de pers gewag gemaakt van gevallen van private corruptie, onder meer in de voetbalsector. Er was dus dringend nood aan een volledig vernieuwd juridisch kader om de strijd tegen de corruptie zo efficiënt mogelijk aan te

Il faut incontestablement ajouter la tentative de corruption, ou la corruption accomplie.

*
* *

Les auteurs de la proposition ont choisi délibérément de s'écarter le moins possible des textes existant en la matière, estimant que la doctrine et la jurisprudence ont parfaitement rodé et délimité ces textes.

La sécurité juridique commande de ne pas modifier trop radicalement ceux-ci, sous peine de générer de nouvelles confusions ou lacunes.

En outre, ils ont connaissance du projet de loi préparé par le gouvernement. De manière générale, il suit les mêmes règles et les mêmes principes mais les formule différemment.

Il s'écarte davantage des formulations existantes.

Il ajoute un élément intéressant: le projet de loi introduit en effet la compétence universelle des cours et tribunaux belges pour les faits de corruption. Les cours et tribunaux belges seraient donc compétents pour sanctionner les faits de corruption, même commis à l'étranger par un étranger.

Cette mesure a été suggérée par plusieurs instances internationales impliquées dans la lutte contre la corruption dans le commerce mondial.

Il serait intéressant, en tout cas, de prendre en compte cette initiative si la commission en est d'accord.»

II. DÉPÔT D'AMENDEMENTS PAR LE GOUVERNEMENT

Le ministre se réjouit de l'appréciation positive formulée par l'auteur principal de la proposition de loi à l'égard du travail fourni par le gouvernement en la matière.

Le gouvernement a choisi de procéder par voie d'amendement à la proposition principale, plutôt que par le dépôt du projet de loi qui avait été préparé (voir, en annexe 1 au présent rapport, le texte de l'avant-projet et l'avis du Conseil d'État). En outre, le gouvernement s'inscrit dans le cadre de la mise en œuvre des priorités dans le domaine de la justice fixées par le programme gouvernemental, de même que par le plan d'action contre la criminalité organisée adopté par le gouvernement le 28 juin 1996. Le rapport complémentaire de la commission d'enquête «Dutroux-Nihoul» a mis en évidence, sur de nombreux points, le souci de combattre la corruption et les comportements corrupteurs. Récemment, l'actualité a fait état de cas de corruption privée, notamment dans le secteur du football. Il était donc urgent de fournir un cadre juridique entièrement

binden. In het regeringsamendement wordt niet alleen rekening gehouden met de bovenvermelde punten maar ook met de verplichtingen vervat in de internationale overeenkomsten die recent door België gesloten zijn. Jammer genoeg bekleeden wij een voor-aanstaande plaats op de lijst van de landen waar corruptie duidelijk aanwezig is. Ons land heeft op het internationale forum een slechte reputatie. We hebben er dus alle belang bij aan dit imago iets te doen en dat zowel via internationale overeenkomsten als via interne wetgeving.

Het regeringsamendement (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 2, zie *infra*, blz. 25 en volgende) heeft vier grote doelstellingen. In de eerste plaats is het de bedoeling de basisbegrippen te verduidelijken en de terminologie te moderniseren waarbij rekening wordt gehouden met de jurisprudentie van het Hof van Cassatie en met internationale overeenkomsten en in het bijzonder met de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van Lid-Statens van de Europese Unie betrokken zijn, die op 26 mei 1997 is goedgekeurd door de Raad van de Europese Unie, en met de OESO-overeenkomst ter bestrijding van de omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties, opgemaakt te Parijs op 17 december 1997.

Een tweede doelstelling is de aanvulling van de leemten in het Belgisch recht op het gebied van de strafbaarstellingen inzake corruptie. De definitie zelf van het begrip corruptie moet worden herzien.

Thans is er van corruptie alleen sprake indien er een aanbod en een vraag is. Het moet gaan om een afspraak tussen degene die voorstelt en degene die aanvaardt. Dit is het corruptiepact. In het amendement daarentegen is de vraag op zich al strafbaar. Daarenboven is het de bedoeling ook een strafbaarstelling in te voeren voor de corruptie die neerkomt op het misbruiken van zijn invloed, het omkopen van een kandidaat voor een openbaar ambt, het omkopen van internationale ambtenaren, het omkopen van buitenlandse ambtenaren en ten slotte de private corruptie. De definitie van het begrip corruptie wordt aldus aanzienlijk verruimd.

In de derde plaats heeft het amendement tot doel de leemten aan te vullen op het gebied van de sancties, voornamelijk door de veralgemening van de mogelijkheid van de rechter om de ontzetting uit rechten bepaald in artikel 33 van het Strafwetboek uit te spreken en de sancties aan te passen aan de huidige penologische tendensen.

De vierde doelstelling is de verruiming van de extraterritoriale bevoegdheid van de Belgische rechter met betrekking tot omkoping waarbij internationale ambtenaren betrokken zijn of ambtenaren van een buitenlandse Staat, alsook met betrekking tot de

rénové pour assurer l'action la plus efficace possible contre la corruption. L'amendement du gouvernement a pris en considération, outre les points repris ci-dessus, les obligations imposées par les conventions internationales récemment conclues par la Belgique. Nous avons le triste honneur de figurer en bonne place sur la liste des pays où la corruption est manifestement présente. Notre pays a une mauvaise réputation dans le forum international. Nous avons donc tout intérêt à réagir contre cette image de corruption, et ce tant par des conventions internationales que par des législations internes.

L'amendement global du gouvernement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 2, voir *infra*, pp. 25 et suivantes) a quatre grands objectifs. Il s'agit tout d'abord de clarifier les concepts de base de la matière et de moderniser la terminologie en tenant compte de la jurisprudence de la Cour de cassation et des conventions internationales, et particulièrement de la Convention relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires de la Communauté européenne ou des États membres de l'Union européenne, adoptée par le Conseil de l'Union européenne le 26 mai 1997, et de la Convention sur la lutte contre la corruption d'agents publics étrangers dans les transactions commerciales internationales, faite à Paris le 17 décembre 1997 dans le cadre de l'OCDE.

Le deuxième objectif est de combler les lacunes actuelles du droit belge en ce qui concerne les incriminations existant en matière de corruption. La définition même de la corruption doit être revue.

Actuellement, pour qu'il y ait corruption, il faut qu'il y ait une offre et une demande. Il faut un accord entre celui qui propose et celui qui accepte. C'est le pacte de corruption. Au contraire, selon l'amendement, la sollicitation serait en elle-même punissable. En outre, il est prévu d'incriminer la corruption consistant dans le trafic d'influence, la corruption d'un candidat à une fonction publique, la corruption des fonctionnaires internationaux, celle de fonctionnaires étrangers et enfin la corruption privée. La définition de la corruption est ainsi considérablement élargie.

Le troisième objectif de l'amendement est de combler les lacunes en matière de sanctions, essentiellement en généralisant la possibilité de prononcer l'interdiction prévue à l'article 33 du Code pénal, et d'adapter les sanctions aux tendances pénologiques actuelles.

Le quatrième objectif est d'élargir la compétence extra-territoriale du juge belge en ce qui concerne la corruption impliquant des fonctionnaires internationaux ou d'un État étranger, de même qu'en ce qui concerne la corruption commise à l'étranger à l'égard

corruptiemisdrijven gepleegd in het buitenland ten aanzien van personen die een openbaar ambt in België uitoefenen.

Van deze gelegenheid willen we gebruik maken om met het oog op de samenhang de terminologie te moderniseren en de straffen aan te passen voor andere misdrijven die door ambtenaren tegen de openbare orde gepleegd worden.

De minister licht vervolgens de voorgestelde hervormingen in detail toe.

1. Concepten en terminologie

Men heeft geopteerd voor een algemene herformulering van de bepalingen inzake omkoping. Deze herformulering heeft tot doel de tekst op conceptueel vlak coherenter te maken, en meer leesbaar en doorzichtig voor de rechtzoekenden.

Men heeft getracht de structuur van de bepalingen in het Strafwetboek betreffende de omkoping te verhelderen. Het voorgestelde artikel 246 van het Strafwetboek bevat de onderscheiden definities van de bestanddelen van de actieve en de passieve omkoping. Artikel 247 maakt een onderscheid naar gelang het doel dat beoogd wordt door de omkoping, en past de toepasselijke sancties hieraan aan. De artikelen 248 en 249 voorzien de sancties die van toepassing zijn op bepaalde categorieën van personen (politieambtenaren, personen met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en leden van het openbaar ministerie in artikel 248; scheidsrechters, rechters-assessoren, gezworenen en rechters in artikel 249). De artikelen 250 en 251 betreffen de toepassing van de bepalingen op buitenlandse en internationale ambtenaren. Tot slot betreft artikel 252 een specifieke sanctie (ontzetting).

Vervolgens heeft men geprobeerd de concepten te verhelderen. In het amendement definieert één artikel de passieve omkoping en de actieve omkoping, terwijl op dit moment de passieve omkoping in artikel 246 wordt omschreven en de actieve omkoping in artikel 252.

Ten gevolge van de opmerkingen van de Raad van State, en rekening houdend met de verplichtingen die opgelegd worden door de internationale overeenkomsten en met de staat van het recht in de buurlanden, heeft de regering besloten om de idee te verlaten dat het doorslaggevend constitutieve element van corruptie het bestaan is van een corruptiepact, dat wil zeggen de afspraak tussen de twee partijen dat de persoon die een openbaar ambt uitoefent een bepaald gedrag aanneemt in ruil voor een bepaald voordeel. In deze amendementen en in tegenstelling met het huidige van kracht zijnde recht, bestaat het feit van passieve omkoping voortaan uit de eenzijdige handeling van een openbaar ambtenaar die iemand anders om een voordeel vraagt teneinde een bepaald gedrag

de personnes exerçant des fonctions publiques en Belgique.

À cette occasion, il est souhaitable, dans un souci de cohérence, de moderniser la terminologie et d'adapter les sanctions relatives à d'autres infractions contre l'ordre public commises par des fonctionnaires.

Le ministre expose ensuite de façon plus précise le contenu des réformes proposées.

1. Concepts et terminologie

On a opté pour une reformulation générale des dispositions sur la corruption. Cette reformulation a pour objectif de rendre le texte plus cohérent sur le plan conceptuel, de même que plus lisible et plus transparent pour le justiciable.

On s'est efforcé de clarifier la structure des dispositions du Code pénal relatives à la corruption. L'article 246 du Code pénal proposé contient les définitions séparées des éléments constitutifs de base de la corruption active et passive. L'article 247 établit des distinctions en fonction de l'objet visé par la corruption et module les sanctions applicables en fonction de celui-ci. Les articles 248 et 249 prévoient les sanctions applicables à des catégories particulières de personnes (fonctionnaire de police, personnes revêtues de la qualité d'officier de police judiciaire, membres du ministère public à l'article 248; arbitres, juges assesseurs, jurés, juges à l'article 249). Les articles 250 et 251 concernent l'application des dispositions aux fonctionnaires étrangers et internationaux. Enfin, l'article 252 concerne une sanction particulière (interdiction).

On a ensuite essayé de clarifier les concepts. Dans l'amendement, un seul article définit la corruption passive et la corruption active, alors qu'actuellement, la corruption passive est contenue à l'article 246 et la corruption active à l'article 252.

Suite aux remarques du Conseil d'État, et en tenant compte des obligations imposées par les conventions internationales et de l'état du droit dans les pays voisins, le gouvernement s'est résolu à abandonner l'idée que l'élément constitutif déterminant de la corruption est l'existence du pacte de corruption (c'est-à-dire l'accord entre les deux parties pour que la personne exerçant une fonction publique adopte un comportement déterminé en échange d'un avantage déterminé). Dans le présent amendement, et à la différence du droit actuellement en vigueur, constitue désormais un fait de corruption passive le simple acte unilatéral d'un fonctionnaire public qui sollicite d'autrui un avantage pour adopter un comportement déterminé dans le cadre de sa fonction, et constitue un

aan te nemen in het kader van zijn ambt, en bestaat het feit van actieve omkoping uit de eenzijdige handeling van een privé-persoon die enig voordeel voorstelt aan een openbaar ambtenaar opdat deze een bepaald gedrag zou aannemen. In de logica van de huidige bepalingen van het wetboek zouden dergelijke feiten slechts pogingen tot omkoping uitmaken, met het gevolg dat artikel 51 van het Strafwetboek erop van toepassing zou zijn (dat vereist dat het voornemen om het misdrijf te plegen veruiterlijkt is «door uitwendige daden die een begin van uitvoering van het voorgenomen misdrijf uitmaken en die gestaakt zijn of hun uitwerking hebben gemist door omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van de dader»), terwijl het voortaan om ogenblikkelijke misdrijven gaat, die voltooid zijn op het moment van de vraag of het voorstel, met de juridische gevolgen die daaruit voortvloeien. De regering heeft nochtans gepoogd ervoor te zorgen dat deze verandering van logica zich niet vertaalt in een overbestrafing, en heeft erop toegezien dat een strafgradatie werd behouden die rekening houdt met de objectieve zwaarte van de feiten.

In deze opvatting is het bestaan van een corruptie-pact, dat wil zeggen de ontmoeting van twee wilsuitingen, niet langer het doorslaggevende element van het misdrijf, maar wordt het integendeel een objectieve verzwarende omstandigheid van het feit.

Op dezelfde manier heeft de aard van het gedrag beoogd door de omkoping geen gevolg voor de strafbaarheid van het feit, maar wordt dit enkel in aanmerking genomen voor de hoogte van de toepasselijke straf.

Het feit dat bepaalde zaken aan de omgekochte zijn gegeven of hem gewoon zijn beloofd zonder dat ze later gegeven worden, heeft daarentegen geen invloed op het bestaan of de ernst van het misdrijf.

De structuur en de terminologie van de definities van het nieuwe voorgestelde artikel 246 inspireren zich grotendeels op die van de bepalingen in de overeenkomsten van de Europese Unie. Zo worden een aantal nieuwe elementen — die door de doctrine en de rechtspraak reeds opgenomen waren in de definitie van het misdrijf — expliciet vermeld. De notie van giften en geschenken is vervangen door die van «voordelen van welke aard dan ook», die onnodige controverses rond de aard van de beoogde zaken voorkomt. Het aanvaarden of het voorstel kan gebeuren «rechtstreeks of door tussenpersonen» (deze precisering bevond zich reeds in de strafbaarstelling van belangenneming — artikel 245 van het Strafwetboek). Het aanbod, de belofte of het voordeel kan voorgesteld en aanvaard worden door de omgekochte persoon «voor zichzelf of voor een derde».

Om de tekst eenvoudiger te maken en controverses over het toepassingsgebied van de bepalingen te voorkomen, heeft men de uitdrukking «ieder openbaar

fait de corruption active le simple acte unilatéral de la personne privée qui propose un avantage quelconque à un fonctionnaire public pour que celui-ci adopte un comportement déterminé. Dans la logique des dispositions actuelles du code, de tels faits ne pourraient constituer que des tentatives de corruption, avec la conséquence que s'y appliquerait l'article 51 du Code pénal (qui exige que la résolution de commettre l'infraction ait été «manifestée par des actes extérieurs qui forment un commencement d'exécution et qui n'ont été suspendus ou n'ont manqué leur effet que par des circonstances indépendantes de la volonté de l'auteur»). Désormais, il s'agira d'infractions instantanées, consommées au moment de la sollicitation ou de la proposition, avec les conséquences juridiques qui en découlent. Le gouvernement s'est toutefois efforcé de faire en sorte que ce changement de logique ne se traduise pas par une sur-pénalisation et a veillé à maintenir une gradation des peines qui tienne compte de la gravité objective des faits.

Dans cet esprit, l'existence d'un pacte de corruption, c'est-à-dire la rencontre de volontés, n'est plus l'élément déterminant de l'infraction, mais devient par contre un élément d'aggravation objective du fait.

De la même manière, la nature du comportement visé par la corruption n'a pas d'incidence sur la punissabilité du fait, mais elle est prise en considération pour le taux de la peine applicable.

Par contre, le fait que des choses aient été effectivement données au corrompu, ou aient été simplement promises sans avoir encore été données, n'a pas d'incidence sur l'existence ou la gravité de l'infraction.

La structure et la terminologie des définitions de l'article 246 nouveau proposé s'inspirent largement de celles des dispositions contenues dans les conventions de l'Union européenne. Ainsi, de nouveaux éléments — qui étaient déjà englobés dans la définition de l'infraction par la doctrine et la jurisprudence — sont mentionnés explicitement. La notion de dons et présents est remplacée par celle d'«avantages de toute nature», qui évite des controverses inutiles sur la nature des choses visées. L'acceptation ou la proposition peut être faite «directement ou par interposition de personnes» (cette précision figurait déjà dans l'incrimination de la prise d'intérêt — article 245 du Code pénal). L'offre, la promesse ou l'avantage peuvent être proposés et acceptés par la personne corrompue «pour elle-même ou pour un tiers».

Pour alléger le texte et éviter des controverses sur le champ d'application des dispositions, on a remplacé l'expression «tout fonctionnaire ou officier public,

officier of ambtenaar, ieder met een openbare dienst belaste persoon» vervangen door de notie «iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent». Deze notie dekt alle categorieën van personen die, ongeacht hun statuut, enig openbaar ambt uitoefenen (federale, gewestelijke, gemeenschapsambtenaren, provinciale of gemeentelijke beambten of ambtenaren; verkozen mandatarissen; openbare officieren; tijdelijke of permanente dragers van een deeltje van de openbare macht of het openbaar gezag; zelfs privépersonen belast met een opdracht van openbare dienst). Om te voldoen aan de twijfel geuit door de Raad van State hieromtrent, dient benadrukt te worden dat het niet de bedoeling is van de regering om met deze vereenvoudiging van de tekst het toepassingsgebied te veranderen van de bepalingen over omkoping ten aanzien van de personen, zoals het bepaald wordt door de rechtspraak en de rechtsleer, maar wel om door een algemene formulering elke onzekerheid uit te sluiten rond het feit of bovenvermelde beroepscategorie al dan niet onder de toepassing van de wet valt.

Het bestaan van de dubbele definitie in artikel 246 maakt het mogelijk niet in herhalingen te vallen, wat ertoe zou leiden dat de tekst verzwaard en minder direct begrijpelijk wordt.

2. Nieuwe strafbaarstellingen

Dit amendement dekt een hypothese die niet strafbaar is gesteld onder het huidige recht: een openbaar ambtenaar die in het kader van de uitoefening van zijn ambt om een voordeel vraagt (wat een poging tot passieve omkoping zou zijn in de logica van de huidige bepalingen).

Het bij amendement voorgestelde artikel 247, § 4, bestraft bovendien de omkoping indien een persoon die een openbaar ambt uitoefent gebruik maakt van de echte of vermeende invloed die hij wegens zijn ambt heeft om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te voorkomen.

De omkoping bestaat in het huidige Belgische recht slechts voor zover het gedrag betrekking heeft op een handeling van het ambt van de persoon die een openbaar ambt uitoefent. Er bestaan echter gevallen waarin de omkoping geen betrekking heeft op een handeling die deel uitmaakt van het ambt van de omgekochte, maar op de invloed die de omgekochte bereid is uit te oefenen om te verkrijgen dat die handeling door een derde wordt verricht.

Dergelijke hypothesen beantwoorden goed aan de logica van de omkoping en zouden dus bestraft moeten worden, maar ze vallen niet onder de toepassing van de huidige strafrechtelijke bepalingen terzake. De doelstelling hier is deze lacune op te vullen.

toute personne chargée d'un service public» par la notion «toute personne qui exerce une fonction publique». Cette notion couvre toutes les catégories de personnes qui, quel que soit leur statut, exercent une fonction publique, quelle qu'elle soit (fonctionnaires ou agents publics fédéraux, régionaux, communautaires, provinciaux, communaux; mandataires élus; officiers publics; dépositaires d'une manière temporaire ou permanente d'une parcelle de la puissance publique ou de l'autorité publique; personnes même privées, chargées d'une mission de service public...). Pour répondre au doute exprimé par le Conseil d'État à ce sujet, il faut insister sur le fait qu'en procédant à cette simplification du texte, l'intention du gouvernement n'est pas de modifier le champ d'application des dispositions sur la corruption en ce qui concerne les personnes (tel qu'il peut être dégagé de la jurisprudence et de la doctrine) mais bien d'exclure, par une expression tout à fait générale, toute incertitude sur le fait de savoir si telle catégorie professionnelle susmentionnée serait couverte ou non par la loi.

L'existence de cette double définition à l'article 246 permet de faire l'économie de répétitions qui conduiraient à alourdir le texte et à rendre la compréhension moins immédiate.

2. Nouvelles incriminations

Le présent amendement couvre une hypothèse non punissable en vertu du droit actuel: celle de la sollicitation d'un avantage par un fonctionnaire public dans le cadre de l'exercice de ses fonctions (qui serait une tentative de corruption passive dans la logique des dispositions actuelles).

L'article 247, § 4, proposé par l'amendement sanctionne par ailleurs la corruption lorsqu'elle a pour objet l'usage par une personne qui exerce une fonction publique de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publique ou l'abstention d'un tel acte.

La corruption n'existe actuellement en droit belge que pour autant que le comportement porte sur un acte de la fonction de la personne qui exerce une fonction publique. Or, il existe des hypothèses où la corruption ne porte pas sur un acte entrant dans la fonction de la personne corrompue, mais sur l'influence que la personne corrompue est prête à exercer pour pousser à l'accomplissement de cet acte par un tiers.

De telles hypothèses répondent bien à la logique de la corruption et devraient donc être réprimées à ce titre, mais elles ne tombent pas sous le coup des dispositions pénales actuelles en la matière. L'objectif à cet égard est de combler cette lacune.

Het amendement beoogt ook de omkoping van buitenlandse ambtenaren te straffen door een nieuw artikel 250 in te voegen in het Strafwetboek. Deze bepaling assimileert de buitenlandse ambtenaren met de Belgische ambtenaren voor de misdrijven van omkoping bepaald in de artikelen 246 en 247.

Het Belgisch recht bestraft enkel de omkoping van Belgische openbare ambtenaren. De traditionele reden daarvoor is dat een van de functies van het strafrecht de bescherming is van de Belgische Staat en van de openbare orde, en niet van vreemde Staten. Deze rechtvaardiging heeft geen bestaansrecht meer vandaag, en het is noodzakelijk om het omkopen van buitenlandse openbare overheden te kunnen straffen: boven de bescherming van de Belgische openbare orde, moet ook de openbare orde van de Europese Unie in haar geheel worden beschermd, maar ook die van andere vreemde Staten, in het bijzonder in het kader van internationale handelstransacties.

Wat betreft de verhoudingen met de Lid-Staten van de Europese Unie, is een dergelijke assimilatie een verplichting die voortvloeit uit artikel 1 van het eerste protocol bij het verdrag betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, door de Raad van de Europese Unie goedgekeurd op 27 september 1996, en uit de overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van Lid-Staten van de Europese Unie betrokken zijn, goedgekeurd door diezelfde Raad op 26 mei 1997. Die teksten bepalen dat « met de uitdrukking « ambtenaar » wordt bedoeld iedere ambtenaar, met inbegrip van iedere nationale ambtenaar van een andere Lid-Staat ».

Dit geldt evenzeer voor de andere Staten die geen lid zijn van de Europese Unie. Ten gevolge van de opmerking van de Raad van State op dit punt is het onderscheid dat in het oorspronkelijke wetsontwerp is gemaakt tussen de Lid-Staten van de Europese Unie en de andere vreemde Staten opgeheven om te voorkomen dat die bepaling geïnterpreteerd kon worden als discriminatoir in haar gevolgen, aangezien voor twee identieke feiten die gepleegd zijn in België het ene strafbaar zou zijn en het andere niet, enkel wegens de identiteit van de Staat waarvan de ambtenaar die betrokken is bij de omkoping afhangt en de staat van het interne recht van dit land. De opheffing van dit onderscheid wordt bovendien gerechtvaardigd door de noodzaak om zich te conformeren aan de verplichting opgelegd door artikel 1 van de OESO-overeenkomst in deze materie, die de actieve omkoping beoogt van « buitenlandse ambtenaren », zonder een onderscheid te maken naargelang van het vreemde land waarvan deze afhangen.

Het ontwerp beoogt ook de strafbaarstelling van de omkoping van internationale ambtenaren die deel uitmaken van internationale publiekrechtelijke organisaties, door een nieuw artikel 251 in te voegen in het

L'amendement vise à incriminer la corruption de fonctionnaires étrangers, en insérant un article 250 nouveau dans le Code pénal. Cette disposition assimile les fonctionnaires étrangers aux fonctionnaires belges en ce qui concerne les infractions de corruption prévues par les articles 246 et 247.

Le droit belge ne sanctionne que la corruption de fonctionnaires publics belges. La raison traditionnelle en est qu'une des fonctions du droit pénal est de protéger l'État et l'ordre public belge, et non pas les États étrangers. Cette justification n'a plus de raison d'être aujourd'hui et il est nécessaire de pouvoir sanctionner la corruption d'autorités publiques étrangères: au-delà de la protection de l'ordre public belge, il faut envisager la protection de l'ordre public de l'Union européenne dans son ensemble, mais également des autres États étrangers, en particulier dans le cadre des transactions commerciales internationales.

En ce qui concerne les relations avec les États membres de l'Union européenne, une telle assimilation est une obligation découlant de l'article 1er du premier protocole à la convention sur la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, adopté le 27 septembre 1996 par le Conseil de l'Union européenne, et de la convention relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires de la Communauté européenne ou des États membres de l'Union européenne, adoptée par le même Conseil le 26 mai 1997. Ces textes prévoient que « l'expression « fonctionnaire » désigne tout fonctionnaire, y compris tout fonctionnaire national d'un autre État membre ».

Ceci vaut également pour les autres États non membres de l'Union européenne. Suite à l'observation faite par le Conseil d'État à cet égard, la distinction faite dans le projet initial entre les États membres de l'Union européenne et les autres États étrangers a été supprimée, pour éviter que la disposition puisse être interprétée comme étant discriminatoire dans ses effets, dans la mesure où deux faits identiques commis en Belgique seraient l'un punissable et l'autre non en raison de l'identité de l'État dont relève le fonctionnaire concerné par la corruption et de l'état du droit interne de ce pays. La suppression de cette distinction se justifie en outre par la nécessité de se conformer à l'obligation imposée par l'article 1er de la convention OCDE en la matière, qui vise la corruption active d'« agents publics étrangers », sans établir de distinction en fonction du pays étranger dont relèvent ceux-ci.

Le projet vise également à incriminer la corruption de fonctionnaires internationaux, relevant d'organisations de droit international public, en insérant un article 251 nouveau dans le Code pénal. Cette disposi-

Strafwetboek. Deze bepaling assimileert de internationale ambtenaren met de Belgische ambtenaren wat betreft de misdrijven van omkoping bepaald in de artikelen 246 en 247.

Deze assimilatie wordt op dezelfde manier gerechtvaardigd als die van de buitenlandse ambtenaren. Wat betreft de omkoping van internationale ambtenaren, is de kwestie nog crucialer daar de internationale organisaties zelf geen bevoegdheid hebben om aan hun ambtenaren strafrechtelijke sancties op te leggen.

Voor de betrekkingen met de Lid-Staten van de Europese Unie is een dergelijke assimilatie een verplichting die voortvloeit uit artikel 1 van het protocol en van de bovenvermelde overeenkomst die bepalen dat onder het begrip «ambtenaar» alle ambtenaren, d.w.z. zowel Europese ambtenaren als nationale ambtenaren, verstaan worden.

Tot slot voorziet het amendement in de bestraffing van private omkoping, door de artikelen 504*bis* en 504*ter* in te voegen in het Strafwetboek met het doel de omkoping in de privé-sector te straffen, in geval een werknemer, een bediende, een bestuurder, een zaakvoerder of een lasthebber aanvaardt om, tegen beloning, een bepaald gedrag aan te nemen zonder medeweten van zijn werkgever, zijn raad van bestuur of zijn algemene vergadering en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels van de onderneming, of met de deontologische beroepsregels, of op een manier die duidelijk indruist tegen het wettelijk belang van de betrokken rechtspersoon of natuurlijke persoon.

De omkoping van het personeel van een private onderneming, rechtspersoon of niet, is momenteel niet als zodanig strafbaar in het Belgisch recht. Het is nochtans duidelijk dat een klant van een onderneming kan proberen een bediende ervan om te kopen om er bepaalde voordelen van te krijgen. Men moet bovendien aanstippen dat de omkoping binnen een private onderneming voor een criminele organisatie een middel kan zijn om te infiltreren in de legale economische activiteit, en eventueel een eerste stap naar de omkoping van openbare overheden door deze onderneming met het oog op de toewijzing van openbare subsidies of openbare aanbestedingen.

De moeilijkheid is vast stellen wat een onwettige betaling is die een bestanddeel is van omkoping, gezien het feit dat de wederzijdse toekenning van economische voordelen tussen klanten en leveranciers een economische basisactiviteit is binnen een concurrentiële markt. Dat is de reden waarom het ontwerp voorziet in twee cumulatieve voorwaarden bovenop de eenzijdige omkopingshandeling (een vraag voor de passieve omkoping of een voorstel voor de actieve omkoping). Eerst en vooral is het nodig dat de bediende gehandeld heeft zonder medeweten van

tion assimile les fonctionnaires internationaux aux fonctionnaires belges en ce qui concerne les infractions de corruption prévues par les articles 246 et 247.

Cette assimilation se justifie de la même manière que pour les fonctionnaires étrangers. En ce qui concerne la corruption de fonctionnaires internationaux, la question est d'autant plus cruciale que les organisations internationales n'ont pas elles-mêmes le pouvoir de sanctionner pénalement leurs fonctionnaires.

En ce qui concerne les relations avec les États membres de l'Union européenne, une telle assimilation est une obligation découlant de l'article 1er du protocole et de la convention susmentionnés, qui prévoient que «l'expression 'fonctionnaire' désigne tout fonctionnaire, tant communautaire que national».

Enfin, l'amendement vise à sanctionner la corruption privée, en insérant des articles 504*bis* et 504*ter* dans le Code pénal pour sanctionner la corruption dans le secteur privé, dans le cas où un employé, un préposé, un administrateur, un gérant ou un mandataire accepte d'adopter, contre rémunération, un comportement déterminé à l'insu de son employeur ou de son conseil d'administration ou de son assemblée générale, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses de l'entreprise ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement de façon contraire à l'intérêt légitime de la personne morale ou physique concernée.

La corruption du personnel d'une entité privée, personne morale ou non, n'est pas actuellement punissable en tant que telle en droit belge. Il est pourtant clair que le client d'une entreprise peut chercher à corrompre un préposé de celle-ci pour obtenir d'elle des avantages. Il faut noter par ailleurs que la corruption au sein d'une entité privée peut constituer un moyen d'infiltration de l'activité économique licite pour une organisation criminelle, et éventuellement une première étape en vue de la corruption d'autorités publiques par cette entreprise, en vue de l'attribution de subsides publics ou de marchés publics.

La difficulté est de déterminer ce qui est un paiement illicite constitutif de corruption, l'octroi d'avantages économiques entre clients et fournisseurs étant un élément de base de l'activité économique au sein d'un marché concurrentiel. C'est la raison pour laquelle la disposition en projet prévoit, outre l'existence d'un acte unilatéral de corruption (sollicitation pour la corruption passive ou proposition pour la corruption active), deux conditions cumulatives. Tout d'abord, il faut que le préposé ait agi à l'insu de son employeur. Cette condition n'est cependant pas

zijn werkgever. Deze voorwaarde is nochtans niet voldoende, omdat wat in dit geval op het spel staat in de eerste plaats de contractuele relatie is tussen werknemer en werkgever: het gaat om een feit dat aanleiding zou kunnen geven tot ontslag wegens zware fout, maar het is ook mogelijk dat de werkgever de keuze die buiten zijn weten door zijn werknemer gemaakt is, achteraf goedkeurt. Het ontwerp voorziet dus nog in een bijkomende voorwaarde opdat het feit strafrechtelijk strafbaar kan zijn: de handeling verricht zonder medeweten van de werkgever is eveneens in strijd met onderrichtingen, interne regels, of deontologische beroepsregels, of op een manier die duidelijk indruist tegen het wettelijk belang van de betrokken rechtspersoon of natuurlijke persoon.

Het is dus zeker niet de bedoeling van deze bepaling om de goede werking van private ondernemingen in gevaar te brengen, maar wel om een specifiek strafrechtelijk wapen te hebben in de strijd tegen oneerlijke praktijken die mogelijk schade kunnen toebrengen aan het interne evenwicht van deze ondernemingen en daardoor de economische openbare orde kunnen destabiliseren.

3. De sancties

De eerste doelstelling op het gebied van sancties, opgenomen in de regeringsverklaring zelf, is de veralgemening van de mogelijkheid van de rechter om de ontzetting van rechten uit te spreken. In het huidige systeem is er één enkel geval waarin tegen een persoon die is veroordeeld wegens omkoping niet de ontzetting bepaald in artikel 33 van het Strafwetboek kan worden uitgesproken, en dat is ingeval de omkoping betrekking heeft op een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling. Deze situatie, die reeds bevestigd is door het Hof van Cassatie (Cas. 15 februari 1965, Pas. I., 610-612), is een niet te rechtvaardigen anomalie. Het voorgestelde nieuwe artikel 252 voorziet in een algemene mogelijkheid om de ontzetting uit te spreken voor alle misdrijven van omkoping.

De tweede doelstelling die nagestreefd wordt bij de sancties, is de aanpassing van de straftarieven. In de geest van de beleidsnota van de regering inzake strafrechtelijk beleid en strafuitvoering zijn de minima van de gevangenisstraffen op zes maanden gebracht: ofwel oordeelt de rechter dat de zwaarste van de feiten een gevangenisstraf rechtvaardigt, en die zal dan hoger zijn dan zes maanden, ofwel legt hij enkel een geldboete op. Bovendien zijn de maxima van de geldboetes verhoogd overeenkomstig de tarieven bepaald in de nieuwe wetten voor misdrijven van gelijkaardige zwaarte — witwassen, fraude: van 10 000 frank ($\times 200 = 2$ miljoen) voor feiten van gemiddelde zwaarte tot 100 000 frank ($\times 200 = 20$ miljoen) voor de zwaarste feiten.

suffisante, parce que ce qui est en jeu, dans ce cas, c'est d'abord la relation contractuelle entre l'employé et son employeur: il s'agit d'un fait qui pourrait donner lieu à licenciement pour faute grave, mais il est possible également que l'employeur ratifie ultérieurement le choix fait à son insu par son employé. Le projet prévoit donc une condition supplémentaire pour que le fait soit punissable pénalement: l'acte fait à l'insu de l'employeur a également été fait en violation des instructions, des règles internes ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestation de façon contraire à l'intérêt légitime de la personne morale ou physique concernée.

L'objectif de cette disposition n'est donc certainement pas de mettre en péril le bon fonctionnement des entreprises privées, mais au contraire de donner une arme pénale spécifique pour lutter contre des agissements malhonnêtes qui risquent de porter atteinte à l'équilibre de ces entreprises et par là à déstabiliser l'ordre public économique.

3. Les sanctions

Le premier objectif en matière de sanction, contenu dans la déclaration gouvernementale elle-même, c'est de généraliser la possibilité pour le juge de prononcer l'interdiction des droits. Dans le système actuel, il existe un seul cas où la personne condamnée pour fait de corruption ne peut faire l'objet de l'interdiction des droits prévue à l'article 33 du Code pénal: c'est le cas où la corruption porte sur un acte juste mais non sujet à salaire. Cette situation, qui a déjà été confirmée par la Cour de cassation (Cass. 15 février 1965, Pas. I, n° 610-612), constitue une anomalie sans justification. L'article 252 nouveau proposé prévoit une possibilité générale de prononcer l'interdiction pour toutes les infractions de corruption.

Le deuxième objectif poursuivi en ce qui concerne les sanctions, c'est l'adaptation des taux des peines. Dans l'esprit de la note gouvernementale sur la politique criminelle et l'exécution des peines, les minima d'emprisonnement prévus ont été portés à six mois: soit le juge estimera que la gravité des faits justifie une peine d'emprisonnement et celle-ci sera supérieure à six mois, soit il prononcera seulement une peine d'amende. Par ailleurs, les maxima des amendes ont été augmentés conformément aux taux prévus par les nouvelles lois pour des infractions de même gravité — blanchiment, fraudes: de 10 000 francs ($\times 200$: soit 2 millions francs) pour les faits de moyenne gravité jusqu'à 100 000 francs ($\times 200$: soit 20 millions) pour les faits les plus graves.

Er is nog in twee andere sancties voorzien. Het gaat om bijzondere beroepsverboden: enerzijds het verbod om deel te nemen aan overheidsopdrachten (voor de publieke omkoping), en anderzijds het verbod om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen in de economische sector (voor de private omkoping).

4. Extraterritoriale bevoegdheid

Tot slot bevatten de amendementen een bepaling betreffende de vervolging van omkopingsmisdrijven die gepleegd zijn buiten het grondgebied van België. Rekening houdend met de internationalisering van de economische activiteiten, met de uitbreidingen waarin het amendement voorziet, met name wat betreft de omkoping van internationale ambtenaren en van buitenlandse ambtenaren, en met de internationale verplichtingen die aangegaan zijn door België, bleek het noodzakelijk om te voorzien in bijzondere bepalingen voor dit punt, om verder te gaan dan de klassieke criteria van extraterritoriale bevoegdheid waarin de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering reeds voorziet.

De minister besluit dat de goedkeuring van het regeringsamendement het mogelijk zou maken om zonder grondige wijziging van ons strafrecht grote leemten in het Belgisch recht aan te vullen en op het gebied van de corruptiebestrijding in België een coherente en moderne wetgeving tot stand te brengen die in het verlengde ligt van de bestaande internationale akten en van de werkzaamheden binnen verschillende internationale instanties (Europese Unie, Raad van Europa, OESO, VN). Die wetgeving zou zelfs model kunnen staan bij de besprekingen die deze instanties over dit onderwerp voeren. De goedkeuring van deze bepalingen zou ook een preventief effect moeten hebben, aangezien men weet dat de georganiseerde criminaliteit zich kan ontwikkelen en uitbreiden dankzij een subtiel spel van invloed en corruptiemanoeuvres. Die wetgeving zou de grote financiële en economische criminaliteit een zware slag moeten toebrengen.

III. ALGEMENE BESPREKING

De hoofdindieners van het wetsvoorstel stelt vast dat het wetsvoorstel veel beknopter was dan het regeringsamendement maar over dezelfde grote problemen handelt, meer bepaald over de universele internationale bevoegdheid voor corruptie. Het oorspronkelijke wetsvoorstel beoogde de private corruptie doch niet de internationale ambtenaren bij internationale publiekrechtelijke organisaties. Het voorstel van de regering is dus vollediger. Het is ook langer en analytischer. Het oorspronkelijk voorstel bleef zo dicht mogelijk bij de tekst van de huidige wet terwijl

Deux autres sanctions ont été prévues. Il s'agit d'interdictions professionnelles particulières: d'une part l'interdiction de prendre part aux marchés publics (pour la corruption publique), d'autre part l'interdiction d'exercer certaines fonctions, professions ou activités dans le secteur économique (pour la corruption privée).

4. Compétence extra-territoriale

Les amendements contiennent enfin une disposition relative à la poursuite des infractions de corruption commises hors du territoire de la Belgique. Compte tenu de l'internationalisation de l'activité économique, des extensions prévues par l'amendement, en particulier en ce qui concerne la corruption des fonctionnaires internationaux et des fonctionnaires étrangers, et des obligations internationales contractées par la Belgique en la matière, il est apparu nécessaire de prévoir des dispositions spécifiques à ce sujet, afin d'aller au-delà des critères de compétence extra-territoriale classiques déjà prévus par le titre préliminaire du Code de procédure pénale.

Le ministre conclut que, sans apporter de modification révolutionnaire à notre système pénal, l'adoption de l'amendement du gouvernement permettrait de combler des lacunes importantes du droit belge et doterait la Belgique d'une législation cohérente et moderne dans le domaine de la lutte contre la corruption, s'inscrivant dans la ligne des instruments existants et des travaux en cours dans les enceintes internationales (Union européenne, Conseil de l'Europe, OCDE, ONU). Cette législation pourrait même servir de modèle pour les discussions à ce sujet au sein de ces enceintes. L'adoption de ces dispositions devrait également avoir un effet de prévention, puisqu'on sait que la criminalité organisée s'articule et s'étend grâce à un jeu subtil de trafic d'influences et de manœuvres de corruption. Elle devrait porter un coup sérieux à la grande criminalité financière et économique.

III. DISCUSSION GÉNÉRALE

L'auteur principal de la proposition de loi constate que celle-ci était beaucoup plus synthétique que l'amendement du gouvernement, mais porte sur les mêmes problèmes essentiels, et notamment sur la compétence internationale universelle en matière de corruption. La corruption privée était visée dans la proposition originale, mais pas les fonctionnaires publics internationaux. La proposition de texte du gouvernement est donc plus complète. Elle est aussi plus longue et plus analytique. La proposition initiale se tenait, dans la mesure du possible, aux textes de la

het regeringsamendement de definitie van het begrip corruptie volledig herschrijft en gedetailleerder is.

Een lid merkt op dat het regeringsamendement definieert wat private corruptie is doch kennelijk alleen in het kader van de uitoefening van een beroepsactiviteit. Zou het niet van voorzichtigheid getuigen die private corruptie ook te bepalen in het kader van zogenaamd vrijwilligerswerk? Men kan immers in een VZW, die al dan niet in de sportieve sector thuishoort, bepaalde vormen van private corruptie aantreffen. Het begrip «openbaar ambt» dekt immers niet de mandaten in een VZW.

De minister verwijst naar het voorgestelde artikel 504*bis* van het Strafwetboek dat het volgende bepaalt: «Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen (...) Een belofte of voordelen van welke aard dan ook vraagt of aanneemt ...» enz. Die zin beoogt wel dege-lijck de VZW's.

De vorige spreekster is het met die interpretatie niet eens want hetzelfde artikel bepaalt ook: «naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te verrichten of na te laten». Men zou niet de «beroepsactiviteit» moeten beogen maar «het mandaat» of «de activiteit» zonder meer. Zo niet, dreigt deze bepaling niet van toepassing te zijn op een aantal mandaten die onbezoldigd zijn en die niets van doen hebben met een beroepsactiviteit.

De hoofdindieners van het voorstel is van mening dat deze suggestie vrij ver gaat. De originele tekst beoogde «ieder die als directeur of werknemer, zonder medeweten en zonder machtiging van zijn werkgever, en iedere bestuurder, zaakvoerder of gevolmachtigde die zonder medeweten en zonder machtiging van de raad van bestuur of de algemene vergadering, een aanbod of belofte uitlokt of aanneemt ...».

De minister verklaart dat men al snel in het kader van een beroepsactiviteit zit, zij het een nevenactiviteit. Dat is ook zo in een VZW. Degenen die handelen in het kader van een mandaat, zelfs in de sportieve sfeer, kunnen een beroepsactiviteit uitoefenen. Het vrijwilligerswerk hierbij betrekken is volgens de minister te verregaand.

Een lid verwijst naar het onderscheid in de Nederlandse wetgeving tussen fraude en corruptie, waarbij fraude een ééndadse handeling is, terwijl corruptie een proces van handelingen is. In dat proces vindt men een aantal handelingen terug, die elk afzonderlijk niet direct enig voordeel opleveren voor degene die ze verricht, maar die samen tot een corrupt resultaat leiden. Deze handelingen kaderen niet noodzakelijk in een professionele activiteit, maar eventueel

loi actuelle, tandis que l'amendement gouvernemental bouleverse la définition de la corruption, ce qui suppose un travail plus détaillé.

Un membre observe que l'amendement du gouvernement définit ce qu'est la corruption privée, mais semble ne l'envisager que dans le cadre de l'exercice d'une activité professionnelle. Ne serait-il pas prudent de la prévoir aussi dans le cadre de l'exercice d'un mandat soi-disant bénévole? Ainsi, au sein d'une asbl, à caractère sportif ou non, on peut rencontrer des formes de corruption privée. Les mandats au sein des asbl ne sont pas couverts par les termes «fonction publique».

Le ministre renvoie à l'article 504*bis* du Code pénal proposé, qui dispose: «Est constitutif de corruption privée passive, le fait pour une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, mandataire ou préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, ...» etc. Cette phrase couvre l'hypothèse des asbl.

La précédente intervenante n'est pas d'accord avec cette interprétation, car le même article dispose aussi «... pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle...». Il faudrait viser, non pas «l'activité professionnelle», mais «le mandat» ou «l'activité» tout court. Sinon, une série de mandats qui sont exercés à titre gratuit, et non dans le cadre d'une activité professionnelle, risquent de ne pas être couverts.

L'auteur principal de la proposition est d'avis que cette suggestion a une portée fort large. Le texte original visait «tout travailleur, qu'il soit directeur ou salarié, qui, à l'insu et sans l'autorisation de son employeur, tout administrateur, gérant ou fondé de pouvoir, qui, à l'insu et sans l'autorisation du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, aura sollicité ou agréé des offres ou promesses...».

Le ministre déclare que l'on se trouve très vite dans le cadre d'une activité professionnelle, fût-ce à titre accessoire, et ce même dans une asbl. Ceux qui agissent dans le cadre d'un mandat, même sportif, peuvent exercer une activité professionnelle. Par contre, viser le volontariat, c'est, selon le ministre, aller très loin.

Un membre signale que le législateur néerlandais fait une distinction entre la fraude et la corruption. Il considère que la fraude est un acte ponctuel et que la corruption résulte d'une succession d'actes dont aucun ne procure en soi un avantage direct à celui qui l'accomplit, mais qui, cumulés, engendrent une forme de corruption. Ce ne sont pas des actes qui s'inscrivent nécessairement dans le cadre d'une activité professionnelle; ils peuvent aussi se rencontrer dans le

wel in het vrijwilligerswerk en in de sportieve sfeer. Zij vallen niet onder het regeringsamendement, hoewel ze juist heel belangrijk zijn. Die handelingen zijn op zichzelf niet corrupt, maar worden dat wel in het hele proces.

Met betrekking tot dit voorbeeld wenst de minister te weten of de betrokkene een voordeel ontvangt.

De vorige spreker antwoordt dat die persoon uiteindelijk wel een voordeel verkrijgt, hetzij voor zichzelf, hetzij voor zijn opdrachtgever.

De minister verklaart dat in de definitie die in het regeringsamendement wordt gegeven, de daad of de professionele activiteit op zichzelf vergoed moet zijn. Niettemin is de vraag naar de professionele activiteit wel belangrijk. Wat betekent dit? Betekent dit dat het om een betaalde activiteit moet gaan? Betekent dit «professioneel» in de klassieke betekenis van het woord, dat wil zeggen fulltime, of kan het ook bijkomend zijn? Ook hier komt het er dus op aan te weten wat de betekenis is van de woorden «professionele activiteiten».

De vorige spreker is van oordeel dat het criterium hiervoor niet het beroepsmatige mag zijn, maar wel het voordeel. Dit voordeel mag echter niet uitsluitend een voordeel in geld zijn. In het kader van sportwedstrijden bijvoorbeeld is het voordeel van het omkopen van een tegenspeler of van een scheidsrechter niet onmiddellijk financieel. Het is niet omdat men spelers omkoopt en de ploeg wint, dat die spelers daaruit een financieel voordeel halen. Maar op lange termijn is er wel een voordeel, zowel voor degene die omkoopt omdat zijn ploeg in een bepaalde klasse of reeks blijft, als voor de andere partij. Maar daar zit geen direct financieel voordeel bij. Het definiëren daarvan lijkt hem bijzonder moeilijk.

De minister merkt op dat het voordeel voor de spelers die geld krijgen, wel degelijk een reëel financieel voordeel is.

Het lid deelt de mening van de minister, maar vindt ook dat de andere voordelen die hij als voorbeeld heeft opgesomd, eveneens financiële voordelen zijn.

De minister antwoordt dat degenen die aan actieve corruptie doen worden bedoeld in de tweede paragraaf van het voorgestelde artikel 504*bis*: «Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van

milieu du bénévolat et dans le milieu sportif. L'amendement gouvernemental ne traite pas des actes de ce type, qui ont pourtant une importance énorme. La corruption découle, non pas des actes eux-mêmes, mais du processus qui résulte de leur succession.

En ce qui concerne cet exemple, le ministre demande si la personne concernée bénéficie d'un avantage.

Le préopinant répond que cette personne obtient effectivement un avantage au bout du compte, soit pour elle-même, soit pour son mandant.

Le ministre déclare qu'aux termes de la définition qui est donnée dans l'amendement du gouvernement, l'acte ou l'activité professionnelle doit être rétribué en soi. La question de l'activité professionnelle n'en est pas moins importante. Que faut-il entendre par «activité professionnelle»? Est-ce une activité rémunérée? L'adjectif «professionnel» doit-il être entendu dans son sens classique, c'est-à-dire, en l'espèce, comme désignant une activité à plein temps, ou peut-il désigner également une activité accessoire? Toute la question est donc également de savoir ici quel sens il faut donner aux mots «activités professionnelles».

Le préopinant estime qu'il faut utiliser à cet égard comme critère, non pas l'aspect professionnel, mais l'existence ou non d'un avantage. Mais on ne peut considérer que l'avantage en question doit absolument être un avantage en espèces. Le profit que l'on tire, par exemple, de l'achat, dans le cadre d'une compétition sportive, d'un adversaire ou d'un arbitre, n'est pas un avantage ayant une portée financière immédiate. Le fait qu'une équipe corrompe des joueurs d'une équipe adverse et l'emporte sur celle-ci ne signifie pas ipso facto que ses joueurs touchent un avantage financier direct. Il n'y en a pas moins un avantage à long terme non seulement pour le corrupteur, parce que son équipe se maintient dans une division ou une catégorie déterminée, mais aussi pour la partie adverse. Il n'y a toutefois aucun avantage financier direct. La notion d'avantage financier paraît d'ailleurs fort difficile à définir.

Le ministre note que l'avantage des joueurs qui touchent de l'argent est un avantage financier bien réel.

L'intervenant pense comme le ministre, mais il estime que les autres avantages qu'il a cités sont également des avantages financiers.

Le ministre répond que les personnes qui se livrent à la corruption active sont visées au deuxième paragraphe de l'article 504*bis* proposé: «Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, une

welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde... een handeling te verrichten of na te laten.» De actieve en de passieve corruptie zijn altijd complementair. Hier gaat het vooral om degene die het voordeel krijgt, en een houding aanneemt die onaanvaardbaar en corrupt is, waarbij aan de andere kant de actieve corruptie moet worden bewezen.

De hoofdindieners van het wetsvoorstel onderstreept dat het regeringsamendement bepaalt dat «passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon (...) een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt (...)». Het gaat niet noodzakelijk om een geldelijk voordeel. Zelfs een belofte is voldoende. Dit is dus een zeer ruime definitie. Vanuit politiek oogpunt moet de draagwijdte van de hervorming goed ingeschat worden. Spreker heeft zelf een nieuwe wetgeving over corruptie voorgesteld maar het regeringsamendement breidt de strafbaarstelling nog uit. Het gaat niet noodzakelijk om geldelijke voordelen maar om voordelen ongeacht de aard ervan.

Een lid herinnert eraan dat er VZW's zijn die men kan beschouwen als «para-gemeentelijke» VZW's. Het gaat bijvoorbeeld in de culturele sector om VZW's die erkend zijn door de Gemeenschap, waarvan vertegenwoordigers van de gemeente, de provincie en de gemeenschap deel uitmaken en soms ook mensen uit cultuurverenigingen. De ambtenaren worden door die instanties aangewezen met toepassing van het cultuurpact. Zij kunnen eventueel een mandaat hebben, zoals bijvoorbeeld de burgemeester. Zijn dergelijke VZW's private of publieke VZW's?

De minister antwoordt dat die VZW's gewoonlijk private VZW's zijn. Maar soms hebben vertegenwoordigers een dubbel petje op. Er moet dan een onderscheid gemaakt worden naargelang van het beoogde doel.

De vorige spreker merkt op dat die personen in het kader van de VZW contracten kunnen sluiten. Zij kunnen zich in exact dezelfde omstandigheden bevinden als overheidsambtenaren. Spreker herinnert eraan dat die discussie al gevoerd is naar aanleiding van het ontwerp over de mandaten- en vermogensaangifte waarbij er van uitgegaan werd dat het veeleer ging om publieke mandaten. Men kan niet stellen dat personen die door overheidsinstanties worden aangewezen om een aangelegenheid van algemeen belang te beheren, tot de private sector behoren. Het gaat om een vrij belangrijke sector in de culturele, sociale of sportieve sfeer.

Een ander lid wenst een specifieke vraag te stellen en een opmerking te maken in verband met de private omkoping (artikel 504*bis*, §§ 1 en 2). Het eerste wat hem opvalt, is dat deze tekst een indrukwekkende lengte heeft. Corruptie wordt dus nogal uitgebreid

offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir...». La corruption active et la corruption passive sont donc toujours complémentaires. La personne qui est principalement visée ici est celle qui bénéficie d'un avantage et qui adopte un comportement inadmissible et entaché de corruption, étant entendu que la corruption active doit être prouvée.

L'auteur principal de la proposition de loi souligne que l'amendement gouvernemental dispose qu'est constitutif de corruption privée passive, le fait de solliciter ou d'accepter des avantages de quelque nature que ce soit. Il ne faut pas nécessairement un avantage en argent. Même une promesse suffit. C'est donc une définition très large. Du point de vue politique, il faut bien mesurer la portée de la réforme. L'intervenant a lui-même proposé une nouvelle législation sur la corruption, mais il s'agit ici d'un élargissement considérable de la répression. On ne vise plus nécessairement des avantages en argent; ce sont des avantages, de quelque nature qu'ils soient.

Un membre rappelle qu'il existe des ASBL que l'on peut qualifier de «paracommunales». Il s'agit, par exemple dans le domaine culturel, des ASBL agréées par la Communauté, dans lesquelles se trouvent des délégués des communes, des provinces et de la Communauté ainsi que parfois, des personnes émanant d'associations culturelles privées. Les fonctionnaires sont désignés par ces autorités en application du pacte culturel. Ils peuvent éventuellement être mandatés, comme par exemple le bourgmestre. De telles ASBL sont-elles privées ou publiques?

Le ministre répond que, généralement, ces ASBL sont privées. Mais, parfois des mandataires ont une double casquette. Il faut alors opérer une distinction en fonction du but poursuivi.

Le précédent intervenant fait remarquer que de tels mandataires peuvent passer des marchés dans le cadre de l'ASBL. Ils peuvent être exactement dans la même situation que des fonctionnaires publics. L'intervenant rappelle que cette discussion a déjà eu lieu à propos du cadastre des mandats, où la tendance était de considérer qu'il s'agissait plutôt de mandats publics. On ne peut pas dire que des personnes désignées par des autorités publiques pour gérer une matière relevant de l'intérêt général soient des mandataires privés. Il s'agit d'un secteur présentant une importance assez grande dans le domaine culturel, social ou sportif.

Un autre membre souhaite poser une question ponctuelle et faire une remarque au sujet de la notion de corruption privée (article 504*bis*, §§ 1er et 2). Il a été frappé d'emblée par la longueur impressionnante du texte. La notion de corruption privée est donc définie

omschreven. Bovendien is dat toepassingsgebied voor een buitenstaander niet onmiddellijk vatbaar.

Ten slotte vindt spreker dat dit artikel veeleer de burgerlijke aansprakelijkheid betreft. De burgerlijke aansprakelijkheid wordt volledig strafbaar gesteld. In het zakenleven worden dikwijls complexe afspraken gemaakt. A sluit een overeenkomst met B, maar B krijgt de opdracht van A indien B zelf een opdracht geeft aan C, enz. Zo wordt bijvoorbeeld bij fusies van banken geen controlepremie betaald wanneer men de meerderheid verwerft, maar zet men allerlei ingewikkelde structuren op die de machtsverhoudingen regelen en die in feite de verborgen betaling van een controlepremie inhouden. Dan krijgt men de mogelijkheid om allerlei privaatrechtelijke betwistingen te criminaliseren.

Het eerste element betreft de woorden «...zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering...». Dat gaat bijvoorbeeld over de interpretatie van het mandaat van een gedelegeerd bestuurder of van de raad van bestuur, waarover soms betwistingen bestaan. Daarover bestaat rechtspraak.

Een ander element betreft de woorden: «...in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels... of met de deontologische beroepsregels of kennelijk in strijd met het rechtmatig belang van deze rechtspersoon». Hier wordt de marginale toetsing gehanteerd. Hoe dan ook zijn dit begrippen uit de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, die in de delictomschrijving worden weergegeven. Spreker vraagt zich af of iedere onrechtmatige handeling van de bestuurder strafbaar moet worden gesteld of dat dreigt te worden. Hij zou graag zien dat de verschillende elementen worden uitgesplitst om de precieze draagwijdte van elk van hen te kennen. De nieuwe delictomschrijving gaat zeer ver.

Een andere spreker heeft vragen bij een regel die in verschillende artikelen van het regeringsamendement voorkomt. Het voorgestelde artikel 247 beoogt bijvoorbeeld «de omkoping die het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van een onrechtmatige handeling tot doel heeft». Een overheidsambtenaar die iets vraagt, is strafbaar. Wanneer de vraag gevolgd wordt door een voorstel, is er strafverzwaring terwijl vanuit strikt formeel oogpunt iemand die iets gevraagd heeft, niets anders gedaan heeft dan vragen. Die verzwaring is vervat in alle artikelen en wanneer het voorstel aanvaard wordt, is er eveneens strafverzwaring. Hoe valt dit systeem te verantwoorden?

De minister antwoordt dat de vraag een eenzijdige handeling is. De regering heeft de vroegere regeling

de manière assez prolixe. Et l'observateur extérieur ne peut pas saisir immédiatement quel est le champ d'application de la disposition en question.

Enfin, l'intervenant juge que cet article concerne plutôt la responsabilité civile, laquelle entraîne une incrimination intégrale. Dans le monde des affaires, on conclut souvent des accords complexes: A conclut par exemple une convention avec B, mais B n'obtiendra la commande en question de A qu'à la condition d'attribuer un marché à C, etc. C'est ainsi que, lorsque des banques fusionnent, il n'y a pas de prime de contrôle à acquitter par qui obtient la majorité, et que l'on crée par contre, une série de structures complexes pour régler les rapports de force, qui entraînent l'acquiescement caché mais de fait d'une prime de contrôle. Cela permet de criminaliser toute une série de contestations de droit privé.

Le premier élément concerne les mots «... à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale ...». Cet élément a trait, par exemple, à l'interprétation que l'on fait du contenu du mandat d'un administrateur délégué ou du mandat d'un conseil d'administration et qui soulève parfois des contestations. Il existe une jurisprudence en la matière.

Un autre élément a trait aux mots: «... en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses... ou des règles déontologiques de la profession ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale.» L'on applique, à cet égard, le principe du contrôle marginal. En tout cas, les notions en question sont des notions concernant la responsabilité civile, qui trouvent un reflet dans la définition du délit. L'intervenant se demande s'il faut incriminer tous les actes injustes de l'administrateur ou si l'on risque de se retrouver dans une situation où l'on devrait le faire. Il souhaiterait que l'on isole les divers éléments pour que l'on puisse savoir quelle est la portée précise de chacun d'eux. La nouvelle définition du délit va très loin.

Un autre intervenant s'interroge sur une règle formulée par plusieurs articles de l'amendement gouvernemental. L'amendement vise, par exemple dans l'article 247 proposé, la corruption qui concerne l'accomplissement par une personne d'un acte injuste. Un fonctionnaire public qui sollicite est punissable. Si la sollicitation est suivie par une proposition, il y a aggravation de peine alors que, du point de vue strictement formel, celui qui a sollicité n'a rien fait d'autre que de solliciter. Cette aggravation est prévue dans tous les articles. Et lorsque la proposition est acceptée, il y a également aggravation de la peine. Comment justifier ce système?

Le ministre répond que la sollicitation est un acte unilatéral. Le gouvernement a voulu modifier le

willen wijzigen die erop neerkwam dat het corruptiepact het doorslaggevende gegeven was in het misdrijf. Nu is het bestaan van het corruptiepact, dit wil zeggen de ontmoeting van twee wilsuitingen, het samenvallen van het aanbod en het gunstige antwoord een verzwarende omstandigheid geworden. Er is aan beide kanten een eenzijdige handeling, namelijk aan de ene kant de vraag en aan de andere kant het voorstel. In de vroegere regeling kon iemand bijvoorbeeld op zijn stappen terugkeren en afzien van zijn vraag en in dat geval was er geen sprake van omkoping.

De vorige spreker leidt hieruit af dat er slechts een corruptiepact is wanneer op de vraag wordt ingegaan. De minister bevestigt dat.

Het lid merkt op dat in het oorspronkelijk wetsvoorstel de vraag strafbaar was. Maar het regeringsamendement gaat nog verder en bepaalt dat het voorstel en/of de aanvaarding ervan *ipso facto* een verzwarende omstandigheid uitmaken. Zo is een voorstel dat men bij nader inzien als niet-deugdelijk beschouwt, toch een verzwarende omstandigheid op zich, hoewel degene die de omkoping heeft gevraagd, alleen de vraag heeft gesteld en niet meer dan dat.

De minister antwoordt dat men ervan uitgaat dat de intensiteit van de ondernomen stappen dusdanig is dat erop gereageerd wordt. Men vertrekt van de idee dat de vraag die gevolgd wordt door een voorstel, van een andere veel nadrukkelijker aard is. Er zijn drie fasen: vraag, voorstel en aanvaarding. De vraag is of nog een onderscheid moet worden gemaakt tussen de tweede en de derde fase. Hoewel dat onderscheid niet altijd makkelijk te maken is, vindt de minister dat het op het theoretische vlak behouden moet blijven.

De vorige spreker vraagt waarom die verschillende fasen moeten omschreven worden als de vraag op zich al strafbaar is. Dat is een kwestie van strafrechtelijke logica. Zodra er sprake is van een corruptiepact, hebben we met iets anders te maken: er is een afspraak. Die kan zeer snel tot stand komen of zelfs impliciet. Er is geen geschrift nodig om de aanvaarding te bevestigen. Maar spreker ziet nog altijd niet in waarom het voorstel zelf een verzwarende omstandigheid is.

Een ander lid wenst het toepassingsgebied van artikel 247 aan de orde te stellen, dat samengaat met artikel 246. Artikel 247, § 1, vangt aan met de volgende zinsnede: «Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft...».

Vallen de parlementsleden onder deze bepaling? Stel dat een parlements lid wordt opgebeld door een persoon die het slachtoffer is van een misdrijf. Zijn dossier is onvindbaar. Het parlements lid gaat naar het parket of komt tussen bij de politie om de vervolging of de verdere afhandeling te bespoedigen, zonder deze te willen beïnvloeden. Daardoor raakt de zaak

système qui existait auparavant, à savoir le pacte de corruption. On a prévu une aggravation justement dans le cas du pacte de corruption, quand il y a rencontre de volontés, quand l'offre et la réponse favorable à l'offre se rencontrent. On distingue l'acte unilatéral d'un côté comme de l'autre, à savoir la sollicitation d'une part, et la proposition d'autre part. Dans l'ancienne réglementation, la personne pouvait par exemple revenir sur sa sollicitation et, dans ce cas, il n'y avait pas de corruption.

Le précédent intervenant en déduit qu'il y a pacte de corruption lorsque la sollicitation est acceptée, ce que le ministre confirme.

Le membre fait remarquer que, dans la proposition de loi initiale, la sollicitation était punissable. Mais l'amendement gouvernemental va plus loin, en prévoyant que la proposition et/ou l'acceptation entraînent *ipso facto* une aggravation. Ainsi, le fait de recevoir une proposition qui, par hypothèse, ne convient pas, entraîne aussi une aggravation. Or, celui qui sollicite la corruption n'a rien fait de plus.

Le ministre répond que l'on considère que l'intensité de la démarche est telle qu'il y a réaction. On part de l'idée que la sollicitation qui est suivie par une proposition est d'une autre nature, plus intense. Il y a trois étapes: sollicitation, proposition et acceptation. La question est de savoir s'il faut encore opérer une distinction entre la deuxième et la troisième étape. Bien que cette distinction ne soit pas toujours facile à opérer, le ministre estime qu'il faut la maintenir sur le plan théorique.

Le précédent intervenant demande pourquoi, dans la mesure où la sollicitation est punissable, il faut prévoir ces différents échelons. C'est une question de logique pénale. Dès qu'il y a pacte de corruption, c'est autre chose: il y a accord. Cela peut se faire très vite, ou même implicitement. Il ne faut pas un écrit pour confirmer l'acceptation. Mais l'intervenant ne voit toujours pas pourquoi la proposition elle-même constitue une circonstance aggravante.

Un autre membre souhaite que l'on débattenne du champ d'application de l'article 247, lequel doit être lu en corrélation avec l'article 246. L'article 247, § 1er, débute par la phrase suivante: «Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte de sa fonction, juste mais non sujet à salaire...».

L'intervenant demande si cela vaut pour les parlementaires. Supposons qu'un parlementaire reçoive un coup de téléphone d'une victime d'un délit dont le dossier est introuvable. Le parlementaire s'adresse au parquet et intervient auprès de la police pour essayer d'activer les poursuites ou d'accélérer le traitement du dossier, et ce, sans chercher aucunement à orienter les

geactiveerd. Het slachtoffer stuurt hem een bos bloemen. Dat is een voordeel van welke aard ook, volgens artikel 246. En bovendien is het, volgens artikel 247, een daad voortvloeiend uit zijn ambt. Worden voortaan alle tussenkomsten van parlementsleden waarvoor zij een doos pralines of een bos bloemen ontvangen, als omkoping bestempeld volgens de artikelen 246 en 247 van het Strafwetboek? Wat met degene die zich inzet om strooibriefjes uit te delen bij de verkiezingen, hetgeen een voordeel van welke aard ook is? Het lid zou de lijst willen kennen van handelingen die horen bij het lidmaatschap van een parlementaire assemblee, en welke handelingen daar niet onder vallen. Op de duur kan men die artikelen 246 en 247 ook voor het innemen van standpunten hantieren. Stel dat een parlements lid punt A of B of C wenst te verdedigen, wat een rechtmatige handeling is. Degene die vindt dat hij dat goed heeft gedaan, ondersteunt hem. Is dat een voordeel van welke aard ook, volgens de artikelen 246 en 247?

Een lid merkt op dat dit een klassiek probleem is. Bij wijze van boutade kan men zeggen dat alles wat men in één keer kan opeten of opdrinken geen aanleiding kan geven tot corruptie. Bepaalde voordelen kunnen niet in die categorie ondergebracht worden.

De vorige spreker stelt dat de rechtspraak dit onderscheid niet maakt voor de ambtenaren. Hij haalt het voorbeeld aan van ambtenaren die met Nieuwjaar een fles whisky kregen van aannemers, en die daarvoor veroordeeld zijn wegens corruptie.

De minister stelt dat er altijd een toetsing zal zijn in concrete gevallen.

Een lid is van mening dat moet worden nagegaan of het voordeel gevraagd werd. Er kan alleen van omkoping sprake zijn wanneer iemand bijvoorbeeld een geschrenk, al is dat maar iets eenvoudigs, gevraagd heeft en in ruil daarvoor aanvaardt zijn handtekening te zetten op een belangrijk document.

Een vorige spreker merkt op dat de corruptieovereenkomst ook impliciet kan zijn. Ze moet niet formeel zijn en hoeft niet door de notaris te worden bevestigd. De strafrechter kan ze eventueel afleiden uit de laksheid van de ambtenaar die niet doet wat hij zou moeten doen volgens de wet, wat gecompenseerd wordt door geschenken. Dat geschenk kan ook het jaarlijks diner zijn dat men aan sommigen aanbiedt of een nieuwjaarsgeschenk. Dat is reeds als corruptie bestraft.

choses. Grâce à son intervention, les choses vont plus vite et la victime lui envoie un bouquet de fleurs. Ce bouquet de fleurs est un avantage de toute nature au sens de l'article 246. De plus, il s'agit d'un acte découlant de la fonction du parlementaire, au sens de l'article 247. Est-ce à dire que l'on considérera désormais qu'il y aura eu corruption au sens des articles 246 et 247 du Code pénal chaque fois qu'un parlementaire aura reçu une boîte de pralines ou un bouquet de fleurs à la suite d'une intervention? Quid en ce qui concerne les personnes qui se dévouent pour distribuer des pamphlets en période électorale, chose qui constitue également un avantage de toute nature? Le membre souhaiterait obtenir la liste des actes qui sont liés à l'appartenance à une assemblée parlementaire et savoir quels sont les actes qui n'y sont pas liés. À la longue, l'on pourrait également invoquer les articles 246 et 247 chaque fois que quelqu'un défend un point de vue. Que faudrait-il faire dans le cas supposé d'un parlementaire qui souhaite défendre un point A, un point B ou un point C — ce qui est son droit légitime — et qui a le soutien de ceux qui estiment qu'il a bien fait la chose. Faudrait-il considérer que ce soutien constitue également un avantage de toute nature au sens des articles 246 et 247?

Un membre souligne que le problème en question est un problème classique. L'on pourrait dire, par boutade, que rien de ce que l'on peut boire ou manger en une seule fois ne peut être considéré comme une source possible de corruption. Il est des avantages que l'on ne saurait classer dans cette catégorie.

Le préopinant affirme que la jurisprudence ne fait pas cette distinction pour ce qui est des fonctionnaires. Il cite l'exemple de fonctionnaires auxquels des entrepreneurs avaient offert une bouteille de whisky en guise de cadeau de Nouvel an et qui, parce qu'ils l'avaient acceptée, ont été condamnés pour corruption.

Le ministre déclare que la règle sera de toute façon appliquée au cas par cas.

Un membre estime qu'il faut voir si l'avantage a été demandé. C'est seulement si quelqu'un a, par exemple, demandé un cadeau, même banal, et qu'en échange, il accepte de signer un engagement important, que l'on peut parler de corruption.

L'un des intervenants précédents fait observer que le pacte de corruption peut également être implicite. Il ne doit pas nécessairement être formel ni confirmé par le notaire. Le juge pénal peut éventuellement déduire son existence de l'inertie du fonctionnaire qui s'abstient de faire ce que lui impose la loi, en échange de cadeaux. Ces cadeaux peuvent consister, par exemple, en un dîner annuel ou en un présent de Nouvel An que l'on offre à certains. Ce sont des types de pratiques que l'on a déjà sanctionnées comme des actes de corruption.

Een lid onderstreept dat er, overeenkomstig het voorgestelde artikel 247, sprake moet zijn van een vraag of een aanvaarding. Er is alleen omkoping wanneer de handeling verricht is en de gift daarna komt. Is dat niet het geval, dan ontbreekt er een belangrijk bestanddeel. De handeling moet het gevolg zijn van een belofte die is gedaan.

In antwoord op opmerkingen over de verzwaring van de straffen wijst de minister erop dat die verzwaring het gevolg is van wat geëist wordt in internationale overeenkomsten en Europese aanbevelingen, die aanbevelen de poging of de eenzijdige handeling strafbaar te stellen. De voorgestelde tekst sluit logisch aan bij de strafbaarstelling van de eenzijdige handeling. De minister merkt op dat er ook voorzien is in een gradatie van de straffen.

Een lid is van oordeel dat men een kans mist om het geheel te moderniseren. Het was volgens hem beter geweest te bepalen wie strafbaar is voor feiten van corruptie, eventueel het materieel element daarvan te omschrijven, en dan een artikel in te voegen waarbij aan de rechter de mogelijkheid wordt geboden om de strafmaat te bepalen, rekening houdend met de persoon van de dader. Zo zal een magistraat zwaarder worden bestraft dan een bode van het gerechtsgebouw. Het komt hem wat verouderd voor telkens in het artikel de straf vast te leggen voor de verschillende categorieën. Niet alleen de persoonlijkheid van de dader, maar ook de omstandigheden beïnvloeden immers de beoordeling van de rechter. Waarom dus niet in één artikel de verschillende straffen opsommen, en dan bepalen wie er allemaal strafbaar kan worden gesteld?

Spreker geeft hiervan een voorbeeld. Het voorgestelde artikel 248 bepaalt dat de straf voor een politieambtenaar, een officier van gerechtelijke politie, en een lid van het openbaar ministerie gebracht wordt op het dubbele van de straf bepaald in artikel 247. Dat laatste artikel voorziet in straffen van zes maanden tot drie jaar. Artikel 248 voorziet dus in opsluiting. Dat is dus een straf van vijf jaar of meer. Indien de omkoping een rechter betreft, wordt elke beoordeling onmogelijk gemaakt. Aldus vloeien de verschillende categorieën in elkaar. Men komt terecht in eenzelfde globale strafbepaling. Is het dan ook niet beter straffen te bepalen, gaande van zes maanden tot 20 jaar opsluiting, die worden toegepast naar gelang van de omstandigheden, van de gevolgen, enz.? Hoewel de afschaffing van deze indeling van straffen in verschillende categorieën inderdaad in strijd is met de huidige structuur van het Strafwetboek, zou een modernisering in elk geval welkom zijn.

Een lid merkt op dat een dergelijke wijziging een grondig debat over het strafrecht impliceert. Hoewel de jurist Beccaria van mening was dat op elk strafbaar feit een welbepaalde straf moest staan, overheerst thans de mening dat de rechter over een grotere beoordelingsvrijheid moet kunnen beschikken.

Un membre souligne que, selon le texte proposé de l'article 247, il faut solliciter ou accepter. Pour qu'il y ait corruption, il faut que l'acte soit accompli et que le don soit postérieur. Sinon, il manque un élément constitutif. Il faut que l'acte ait été déterminé par la promesse.

En réponse aux remarques formulées à propos de l'aggravation des peines, le ministre souligne que cette aggravation répond au souci exprimé dans les conventions internationales et recommandations européennes, qui recommandent soit l'incrimination de la tentative, soit celle de l'acte unilatéral. Le texte proposé s'inscrit dans la logique de l'incrimination de l'acte unilatéral. Le ministre précise également que les peines font l'objet d'une gradation.

Un commissaire estime que l'on manque une occasion de tout moderniser. Selon lui, il aurait mieux valu préciser qui est punissable pour des faits de corruption, définir éventuellement l'élément matériel en question, puis insérer un article permettant au juge de fixer le taux de la peine en tenant compte de la personnalité de l'auteur. C'est ainsi qu'un magistrat sera puni plus lourdement qu'un messenger du Palais de Justice. Il lui semble un peu dépassé de fixer chaque fois dans l'article la peine à infliger aux diverses catégories, étant donné que l'appréciation du juge est influencée, outre la personnalité de l'auteur, par les circonstances de la cause. Pourquoi ne pas énumérer dès lors les diverses peines dans un article unique, en précisant ensuite qui est passible de sanctions?

L'intervenant cite un exemple. L'article 248 proposé dispose que la peine à infliger à un fonctionnaire de police, à un officier de police judiciaire et à un membre du ministère public est portée au double des peines prévues à l'article 247, soit des peines de 6 mois à 3 ans. L'article 248 prévoit donc la réclusion (plus de 5 ans). Si la corruption concerne un juge, toute appréciation est impossible. Les diverses catégories finissent donc par se confondre. L'on en arrive ainsi à une détermination globale de la peine. Ne vaudrait-il pas mieux dès lors disposer que le taux des peines, qui peuvent aller de 6 mois à 20 ans de réclusion, sont fixées selon les circonstances, les conséquences, etc.? Si la suppression de cette répartition des peines en diverses catégories est effectivement contraire à la structure actuelle du Code pénal, une modernisation serait en tout cas la bienvenue.

Un membre fait remarquer qu'une telle modification impliquerait un débat fondamental de droit pénal. Alors que le juriste Beccaria était d'avis que chaque fait devait être punissable d'une peine très précise, il existe à l'heure actuelle une évolution vers une appréciation plus large du juge.

Het voorstel van de vorige spreker vraagt echter een volledige herschrijving van de betreffende tekst.

Een lid vraagt zich af of dat voorstel niet een al te groot appreciatievermogen geeft aan de rechter. Tevens bestaat dan het risico van verwarring van casussen binnen deze reusachtige schaal van straffen. *Quid* indien men een kleine burger straft met een straf waarin eigenlijk is voorzien voor een rechter of volksvertegenwoordiger?

Er wordt geantwoord dat men ook de mogelijke toepassing van de verzachtende omstandigheden voor ogen moet houden (artikel 79 en volgende). De hier mooi afgetekende zwaarwichtigheid in de straf kan in ieder geval worden teniet gedaan door de toepassing van de verzachtende omstandigheden.

IV. BESPREKING VAN DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen. Het wordt door de 9 aanwezige leden eenparig aangenomen.

Artikelen 2 tot 7 (artikelen 2 tot 11 van de aangenomen tekst)

De regering dient een amendement in dat ertoe strekt de artikelen 2 tot 7 van het wetsvoorstel te vervangen door de geherformuleerde artikelen 2 tot 9 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 2). Dit amendement luidt als volgt:

«Deze artikelen vervangen door artikelen 2 tot 9, luidende:

«Art. 2. — Het opschrift van boek II, titel IV, van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt:

«Misdaden en wanbedrijven tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen of door bedienaren der erediens ten in de uitoefening van hun bediening.»

Art. 3. — Hoofdstuk III van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 240 tot 245 bevat, wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk III. Verduistering, knevelarij en belangen neming gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen.

Art. 240. — Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die openbare of private gelden, geldswaardige papieren, stukken, effecten, akten, roerende zaken verduistert, welke hij uit kracht of uit hoofde van zijn ambt onder zich heeft.

La proposition du préopinant entraîne toutefois la nécessité de réécrire complètement le texte.

Un commissaire se demande si cette proposition ne donne pas un pouvoir d'appréciation trop large au juge. Cette gigantesque échelle de peines entraîne également un risque de confusion de cas. Que fera-t-on lorsque l'on infligera à un simple citoyen une peine qui doit être infligée, en fait, à un juge ou à un représentant du peuple?

Il lui est répondu qu'il y a lieu de tenir compte de la possibilité d'obtenir des circonstances atténuantes (articles 79 et suivants). Les modalités de fixation du taux de la peine, qui sont si bien décrites ici, peuvent en tout cas être battues en brèche par la prise en compte de circonstances atténuantes.

IV. DISCUSSION DES ARTICLES

Article premier

Cet article ne donne lieu à aucune observation. Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Articles 2 à 7 (articles 2 à 11 du texte adopté)

Le gouvernement dépose un amendement global tendant à remplacer les articles 2 à 7 de la proposition de loi par des articles 2 à 9 autrement libellés (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 2). Cet amendement est libellé comme suit:

«Remplacer ces articles par des articles 2 à 9, libellés comme suit:

«Art. 2. — L'intitulé du livre II, titre IV, du Code pénal est remplacé par l'intitulé suivant:

«Des crimes et délits contre l'ordre public, commis par des personnes qui exercent une fonction publique ou par des ministres des cultes dans l'exercice de leur ministère.»

Art. 3. — Le chapitre III du livre II, titre IV, du même Code, qui contient les articles 240 à 245, est remplacé par les dispositions suivantes:

«Chapitre III. Du détournement, de la concussion et de la prise d'intérêt commis par des personnes qui exercent une fonction publique.

Art. 240. — Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique qui aura détourné des deniers publics ou privés, des effets en tenant lieu, des pièces, titres, actes, effets mobiliers qui étaient entre ses mains soit en vertu, soit à raison de sa fonction.

Art. 241. — *Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die akten of titels waarvan hij in die hoedanigheid de bewaarder is, die hem zijn bezorgd of waartoe hij uit hoofde van zijn ambt toegang heeft gehad, kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt of wegmaakt.*

Art. 242. — *Wanneer stukken of procesakten, ofwel andere papieren, registers, geïnformateerde of magnetische dragers, akten of voorwerpen die in archieven, griffies of openbare bewaarplaatsen berusten, of die aan een openbaar bewaarder in die hoedanigheid zijn toevertrouwd, worden ontvreemd of vernietigd, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of met één van die straffen.*

Art. 243. — *Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die zich schuldig maakt aan knevelarij, door bevel te geven om rechten, taksen, belastingen, gelden, inkomsten of interesten, lonen of wedden te innen, of door die te vorderen of te ontvangen, wetende dat zij niet verschuldigd zijn of het verschuldigde te boven gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.*

De straf is opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank, indien de knevelarij met behulp van geweld of van bedreiging is gepleegd.

Art. 244. — *Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnanciering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.*

De voorafgaande bepaling is niet toepasselijk op hem die in de gegeven omstandigheden zijn private belangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld.

Art. 241. — *Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique, qui aura méchamment ou frauduleusement détruit ou supprimé des actes ou titres, dont elle était dépositaire en cette qualité, qui lui avaient été communiqués ou auxquels elle avait eu accès à raison de sa fonction.*

Art. 242. — *Lorsqu'on aura soustrait ou détruit des pièces ou des actes de la procédure, soit d'autres papiers, registres, supports informatiques ou magnétiques, actes ou effets contenus dans les archives, greffes ou dépôts publics, ou remis à un dépositaire public en cette qualité, le dépositaire coupable de négligence sera puni d'un emprisonnement d'un mois à six mois et d'une amende de 100 francs à 10 000 francs ou d'une de ces peines.*

Art. 243. — *Toute personne exerçant une fonction publique, qui se sera rendue coupable de concussion, en ordonnant de percevoir, en exigeant ou recevant ce qu'elle savait n'être pas dû ou excéder ce qui était dû pour droits, taxes, contributions, deniers, revenus ou intérêts, pour salaires ou traitements, sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra être condamnée, en outre, à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.*

La peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs, si la concussion a été commise à l'aide de violences ou de menaces.

Art. 244. — *Toute personne exerçant une fonction publique, qui, soit directement, soit par interposition de personnes ou par actes simulés, aura pris ou reçu quelque intérêt que ce soit dans les actes, adjudications, entreprises ou régies dont elle avait, au temps de l'acte, en tout ou en partie, l'administration ou la surveillance, ou qui, ayant mission d'ordonner le paiement ou de faire la liquidation d'une affaire, y aura pris un intérêt quelconque, sera punie d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra, en outre, être condamnée à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.*

La disposition qui précède ne sera pas applicable à celui qui ne pouvait, en raison des circonstances, favoriser par sa position ses intérêts privés, et qui aura agi ouvertement.

Art. 4. — Hoofdstuk IV van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk IV. Omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen

Art. 246. — § 1. Passieve omkoping bestaat in het feit dat een persoon die een openbaar ambt uitoefent, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt om één van de in artikel 247 bepaalde gedragingen aan te nemen.

§ 2. Actieve omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om één van de in artikel 247 bepaalde gedragingen aan te nemen.

§ 3. Met een persoon die een openbaar ambt uitoefent in de zin van dit artikel wordt gelijkgesteld elke persoon die zich kandidaat heeft gesteld voor een dergelijk ambt of die zich voordoet als iemand die wellicht binnenkort een dergelijk ambt zal uitoefenen.

Art. 247. — § 1. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt of het nalaten van een handeling die tot zijn ambtspllichten behoort tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval dat voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Art. 4. — Le chapitre IV du livre II, titre IV, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«Chapitre IV. De la corruption de personnes qui exercent une fonction publique

Art. 246. — § 1er. Est constitutif de corruption passive le fait pour une personne qui exerce une fonction publique de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour adopter un des comportements visés à l'article 247.

§ 2. Est constitutif de corruption active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne exerçant une fonction publique une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle adopte un des comportements visés à l'article 247.

§ 3. Est assimilée à une personne qui exerce une fonction publique au sens du présent article toute personne qui s'est portée candidate à une telle fonction ou qui se présente comme pouvant prochainement exercer une telle fonction.

Art. 247. — § 1er. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte de sa fonction, juste mais non sujet à salaire, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs 10 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte injuste à l'occasion de l'exercice de sa fonction ou l'abstention de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Ingeval de omgekochte persoon de onrechtmatige handeling heeft verricht of nagelaten heeft een handeling te verrichten die tot zijn ambtsplichten behoort, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 75 000 frank of met één van die straffen.

§ 3. Indien de omkoping het plegen door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een misdaad of een wanbedrijf naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

§ 4. Indien de omkoping het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1 gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2 aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

Indien de omgekochte persoon de invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikte, effectief heeft aangewend, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen.

Art. 248. — Wanneer de feiten bedoeld in de artikelen 246 en 247, § 1 tot 3, een politieambtenaar, een persoon met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie of een lid van het openbaar ministerie betreffen, wordt de omkoper en de omgekochte gestraft met een straf waarvan het maximum wordt gebracht op het dubbele van de straf die in artikel 247 voor de feiten is bepaald.

Art. 249. — § 1. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een scheidsrechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van één

Dans le cas où la personne corrompue a accompli l'acte injuste ou s'est abstenue de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 75 000 francs ou d'une de ces peines.

§ 3. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un crime ou d'un délit à l'occasion de l'exercice de sa fonction, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 4. Lorsque la corruption a pour objet l'usage par la personne qui exerce une fonction publique de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publiques ou l'abstention d'un tel acte, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

Si la personne corrompue a effectivement usé de l'influence dont elle disposait du fait de sa fonction, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Art. 248. — Lorsque les faits prévus aux articles 246 et 247, § 1er à 3, visent un fonctionnaire de police, une personne revêtue de la qualité d'officier de police judiciaire ou un membre du ministère public, le maximum de la peine est porté au double du maximum de la peine prévue par l'article 247 pour les faits.

Art. 249. — § 1er. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un arbitre et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement de un an à trois ans et une

jaar tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter-assessor of een gezworene betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

§ 3. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

Art. 250. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die in een vreemde Staat een openbaar ambt uitoefent, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

§ 2. De hoedanigheid van persoon die in een andere Staat een openbaar ambt uitoefent, wordt beoordeeld overeenkomstig het recht van de Staat waar die persoon dit ambt uitoefent. Indien het een Staat betreft die geen lid is van de Europese Unie, wordt deze hoedanigheid voor de toepassing van § 1 enkel erkend, als het betreffende ambt ook beschouwd wordt als een openbaar ambt naar Belgisch recht.

Art. 251. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge assesseur ou un juré et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 3. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de dix ans à quinze ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

Art. 250. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de personne exerçant une fonction publique dans un autre État est appréciée conformément au droit de l'État dans lequel la personne exerce cette fonction. S'il s'agit d'un État non membre de l'Union européenne, cette qualité est seulement reconnue, aux fins d'application du § 1er, si la fonction concernée est également considérée comme une fonction publique en droit belge.

Art. 251. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans une organisation de droit international public, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. De hoedanigheid van deze persoon wordt beoordeeld overeenkomstig de statuten van de internationale publiekrechtelijke organisatie waaronder hij ressorteert.

Art. 252. — Zij die op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk worden gestraft, kunnen ook worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33.

Art. 5. — In hetzelfde Wetboek wordt in boek II, titel IX, hoofdstuk II, een afdeling IIIbis ingevoegd, houdende de artikelen 504bis en 504ter, luidend als volgt:

«Afdeling IIIbis: Private omkoping

«Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt, om zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te verrichten of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te verrichten of na te laten.

Art. 504ter. — § 1. In geval van omkoping van niet-ambtenaren is de straf een gevangenisstraf van zes

§ 2. La qualité de cette personne est appréciée conformément aux statuts de l'organisation internationale publique de laquelle elle relève.

Art. 252. — Les personnes punies en vertu des dispositions du présent chapitre pourront également être condamnées à l'interdiction, conformément à l'article 33.

Art. 5. — Dans le même Code, il est inséré au livre II, titre IX, chapitre II, une section 3bis, comprenant les articles 504bis et 504ter, libellés comme suit:

«Section IIIbis: De la corruption privée

«Art. 504bis. — § 1er. Est constitutif de corruption privée passive le fait pour une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

§ 2. Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

Art. 504ter. — § 1er. En cas de corruption privée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans

maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de vraag bedoeld in artikel 504bis, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen. »

Art. 6. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wordt een artikel 10quater ingevoegd, luidende :

« Art. 10quater. — Een persoon kan in België vervolgd worden wanneer hij zich buiten het grondgebied van het Rijk schuldig maakt :

1° aan een misdrijf bepaald in de artikelen 246 tot 249 van het Strafwetboek;

2° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een Lid-Staat van de Europese Unie.

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

3° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat dan die bedoeld in 2°.

In dit laatste geval is de vervolging onderworpen aan de voorwaarde dat het feit bestraft wordt door de wetgeving van het land waar het is gepleegd, en voor zover de wetgeving van deze Staat de omkoping die een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent, in België strafbaar stelt. Ze kan bovendien niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

4° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent bij één van de instellingen van de Europese Unie;

5° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie.

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de bevoegde overheid van deze organisatie aan de Belgische overheid gegeven. »

et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. Dans le cas où la sollicitation visée à l'article 504bis, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 504bis, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 504bis, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines. »

Art. 6. — Il est inséré dans le titre préliminaire du Code de procédure pénale un article 10quater, libellé comme suit :

« Art. 10quater. — Pourra être poursuivie en Belgique toute personne qui aura commis hors du territoire :

1° une infraction prévue aux articles 246 à 249 du Code pénal;

2° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État membre de l'Union européenne.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

3° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger autre que ceux visés au 2°.

La poursuite est subordonnée dans ce dernier cas à la condition que le fait soit puni par la législation du pays où il a été commis, et pour autant que la législation de cet État punisse également la corruption qui concerne une personne qui exerce une fonction publique en Belgique. Elle ne pourra en outre avoir lieu que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

4° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une des institutions de l'Union européenne;

5° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une organisation de droit international public.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité compétente de cette organisation. »

Art. 7. — Artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

«Deze toestemming mag niet worden verleend voor het verwerven of behouden van overheidsopdrachten of van administratieve vergunningen.»

Art. 8. — Artikel 19, § 1, 1°, d), van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken wordt vervangen als volgt:

«d) Niet-naleving van het verbod op handelingen, overeenkomsten of afspraken die de normale mededingingsvoorwaarden kunnen vertekenen, zoals bepaald in artikel 11 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, met inbegrip van de daden van omkoping die strafbaar worden gesteld door de artikelen 246, 247, 250 en 251 van het Strafwetboek.»

Art. 9. — Artikel 1, f), van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, vervangen door de wet van 4 augustus 1978 en gewijzigd door de wet van 6 april 1995, wordt aangevuld met de woorden «private omkoping.»

Verantwoording

Het voorliggende amendement kadert in de tenuitvoerlegging van de prioriteiten op het gebied van justitie die zijn vastgelegd door zowel het regeringsprogramma als het actieplan tegen de georganiseerde criminaliteit, dat door de regering is aangenomen op 28 juni 1996. Het beoogt een volledig vernieuwd juridisch kader te scheppen om te verzekeren dat de corruptie zo efficiënt mogelijk wordt bestreden.

Het houdt rekening met de verplichtingen die opgelegd worden door de onlangs gesloten internationale overeenkomsten die ondertekend zijn door België, met name: het eerste protocol bij de overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, aangenomen door de Raad van de Europese Unie op 27 september 1996, de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschap of van de lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, aangenomen door de Raad van de Europese Unie op 26 mei 1997, en de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties, opgemaakt te Parijs op 17 december 1997 in het kader van de OESO.

Art. 7. — L'article 58 du Code des impôts sur les revenus 1992 est complété par un second alinéa, libellé comme suit:

« Cette autorisation ne peut être accordée en ce qui concerne l'obtention ou le maintien de marchés publics ou d'autorisations administratives. »

Art. 8. — L'article 19, § 1er, 1°, d), de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux est remplacé par le texte suivant:

« d) Non-respect de l'interdiction de tout acte, convention ou entente de nature à fausser les conditions normales de la concurrence, prévues à l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services, y compris les actes de corruption incriminés par les articles 246, 247, 250 et 251 du Code pénal. »

Art. 9. — À l'article 1er, f), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, remplacé par la loi du 4 août 1978 et modifié par la loi du 6 avril 1995, sont ajoutés les mots « corruption privée. »

Justification

Le présent amendement s'inscrit dans le cadre de la mise en œuvre des priorités dans le domaine de la justice fixées par le programme gouvernemental, de même que par le plan d'action contre la criminalité organisée adopté par le gouvernement le 28 juin 1996. Il vise à fournir un cadre juridique entièrement rénové pour assurer l'action la plus efficace contre la corruption.

Il tient compte des obligations imposées par les conventions internationales récemment conclues et signées par la Belgique, en particulier: le premier protocole à la convention sur la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, adopté par le Conseil de l'Union européenne le 27 septembre 1996, la convention relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires de la Communauté européenne ou des États membres de l'Union européenne, adoptée par le Conseil de l'Union européenne le 26 mai 1997 et la convention sur la lutte contre la corruption d'agents publics étrangers dans les transactions commerciales internationales, faite à Paris le 17 décembre 1997, dans le cadre de l'OCDE.

A. ALGEMENE OVERWEGINGEN

1. Nagestreefde doelstellingen

Het amendement streeft in het bijzonder vier grote doelstellingen na.

Eerst en vooral worden de basisconcepten van de materie verduidelijkt en wordt de terminologie gemoderniseerd, rekening houdend met de jurisprudentie van het Hof van Cassatie en met internationale overeenkomsten (vooral van de Europese Unie) die op dit terrein zijn uitgewerkt.

De tweede doelstelling is tegemoet te komen aan de lacunes die momenteel bestaan in het Belgisch recht in de strafbaarstellingen. In het bijzonder wil het amendement de corruptie bestaande uit de vraag door een persoon die een openbaar ambt uitoefent (wat in de huidige logica van de wet overeenkomt met de poging tot passieve omkoping), het misbruik van invloed, de omkoping van een kandidaat voor een openbaar ambt, de omkoping van internationale ambtenaren, de omkoping van buitenlandse ambtenaren en tot slot de private omkoping strafbaar stellen.

De derde doelstelling is het opvullen van de lacunes, op het gebied van de sancties, in hoofdzaak door de mogelijkheid tot de ontzetting van rechten, waarin artikel 33 van het Strafwetboek voorziet, te veralgemenen, en door de sancties aan te passen aan de huidige penologische tendenzen.

De laatste doelstelling bestaat in de uitbreiding van de extra-territoriale bevoegdheid van de Belgische rechter voor de omkoping waarbij internationale ambtenaren of ambtenaren van een vreemde Staat betrokken zijn, evenals voor de omkoping gepleegd in het buitenland ten aanzien van personen die een openbaar ambt uitoefenen in België.

Naar aanleiding van deze hervorming bleek het vanuit de bezorgdheid tot coherentie eveneens wenselijk om de terminologie te moderniseren en de sancties aan te passen van andere misdrijven tegen de openbare orde gepleegd door ambtenaren (verduistering — artikel 240 tot 242 van het Strafwetboek, knevelarij — artikel 243 van het Strafwetboek, belangennemings — artikel 244 van het Strafwetboek).

2. Krachtlijnen van de voorgestelde hervormingen

2.1. Concepten en terminologie

Men heeft geopteerd voor een algemene herformulering van de bepalingen op de omkoping. Deze herformulering heeft tot doel de tekst op conceptueel vlak coherenter te maken, en meer leesbaar en doorzichtig voor de rechtzoekenden.

Men heeft getracht de structuur van de bepalingen in het Strafwetboek betreffende de omkoping te ver-

A. CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES

1. Les objectifs poursuivis

L'amendement poursuit en particulier quatre grands objectifs.

Il s'agit tout d'abord de clarifier les concepts de base de la matière et de moderniser la terminologie, en tenant compte de la jurisprudence de la Cour de cassation et des conventions internationales (en particulier de l'Union européenne) élaborées en la matière.

Le deuxième objectif est de combler les lacunes qui existent actuellement dans le droit belge en ce qui concerne les incriminations. L'amendement vise en particulier à incriminer la corruption consistant dans une sollicitation par une personne exerçant une fonction publique (ce qui correspond, dans la logique actuelle du code, à la tentative de corruption passive), le trafic d'influence, la corruption du candidat à une fonction publique, la corruption de fonctionnaires internationaux, celle de fonctionnaires étrangers et enfin la corruption privée.

Le troisième objectif est de combler les lacunes en matière de sanction, essentiellement en généralisant la possibilité de l'interdiction prévue à l'article 33 du Code pénal, et d'adapter les sanctions aux tendances pénologiques actuelles.

Le dernier objectif consiste à élargir la compétence extra-territoriale du juge belge en ce qui concerne la corruption impliquant des fonctionnaires internationaux ou d'un État étranger, de même qu'en ce qui concerne la corruption commise à l'étranger à l'égard de personnes exerçant des fonctions publiques en Belgique.

À l'occasion de cette réforme, il a paru également souhaitable, dans un souci de cohérence, de moderniser la terminologie et d'adapter les sanctions en ce qui concerne d'autres infractions contre l'ordre public commises par des fonctionnaires (détournement — art. 240 à 242 du Code pénal, concussion — art. 243 du Code pénal, prise d'intérêt — art. 244 du Code pénal).

2. Lignes de force des réformes proposées

2.1. Concepts et terminologie

On a opté pour une reformulation générale des dispositions sur la corruption. Cette reformulation a pour objectif de rendre le texte plus cohérent sur le plan conceptuel, de même que plus lisible et plus transparent pour le justiciable.

On s'est efforcé de clarifier la structure des dispositions du Code pénal relatives à la corruption. L'article

helderen. Artikel 246 van het Strafwetboek, in het ontwerp, bevat de onderscheiden definities van de constitutieve basiselementen van de actieve en de passieve omkoping. Artikel 247 brengt onderscheidingen aan naargelang van het doel dat beoogd wordt door de omkoping, en past de toepasselijke sancties hieraan aan. De artikelen 248 en 249 voorzien de sancties die van toepassing zijn op bepaalde categorieën van personen (politieambtenaren, personen met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en leden van het openbaar ministerie in artikel 248; scheidsrechters, rechters-assessoren, gezworenen en rechters in artikel 249). De artikelen 250 en 251 betreffen de toepassing van de bepalingen op buitenlandse en internationale ambtenaren. Tot slot betreft artikel 252 een specifieke sanctie (ontzetting).

Vervolgens heeft men geprobeerd de concepten te verhelderen. In het amendement definieert één artikel de passieve omkoping en de actieve omkoping, terwijl op dit moment de passieve omkoping in artikel 246 wordt omschreven en de actieve omkoping in artikel 252.

Ten gevolge van de opmerkingen van de Raad van State, en rekening houdend met de verplichtingen die opgelegd worden door de internationale overeenkomsten en met de staat van het recht in de buurlanden, heeft de regering besloten om de idee te verlaten dat het doorslaggevende constitutieve element van corruptie het bestaan is van een corruptie-pact, dat wil zeggen de afspraak tussen de twee partijen dat de persoon die een openbaar ambt uitoefent een bepaald gedrag aanneemt in ruil voor een bepaald voordeel. In deze amendementen en in tegenstelling met het huidige van kracht zijnde recht, bestaat het feit van passieve omkoping voortaan uit de eenzijdige handeling van een openbaar ambtenaar die iemand anders om een voordeel vraagt teneinde een bepaald gedrag aan te nemen in het kader van zijn ambt, en bestaat het feit van actieve omkoping uit de eenzijdige handeling van een privépersoon die enig voordeel voorstelt aan een openbaar ambtenaar opdat deze een bepaald gedrag zou aannemen. In de logica van de huidige bepalingen van het wetboek zouden dergelijke feiten slechts pogingen tot omkoping uitmaken, met het gevolg dat artikel 51 van het Strafwetboek erop van toepassing zou zijn (dat vereist dat het voornemen om het misdrijf te plegen veruiterlijkt is « door uitwendige daden die een begin van uitvoering van het voorgenomen misdrijf uitmaken en die gestaakt zijn of hun uitwerking hebben gemist door omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van de dader »), terwijl het voortaan om ogenblikkelijke misdrijven gaat, die voltooid zijn op het moment van de vraag of het voorstel, met de juridische gevolgen die daaruit voortvloeien. De regering heeft nochtans gepoogd ervoor te zorgen dat deze verandering van logica zich niet vertaalt in een overbestrafing, en heeft erop toegezien dat een strafgradatie werd behouden die rekening houdt met de objectieve zwaarte van de feiten.

246 du Code pénal, en projet, contient les définitions séparées des éléments constitutifs de base de la corruption active et passive. L'article 247 établit des distinctions en fonction de l'objet visé par la corruption et module les sanctions applicables en fonction de celui-ci. Les articles 248 et 249 prévoient les sanctions applicables à des catégories particulières de personnes (fonctionnaire de police, personnes revêtues de la qualité d'officier de police judiciaire, membres du ministère public à l'article 248; arbitres, juges assesseurs, jurés, juges à l'article 249). Les articles 250 et 251 concernent l'application des dispositions aux fonctionnaires étrangers et internationaux. Enfin, l'article 252 concerne une sanction particulière (interdiction).

On a ensuite essayé de clarifier les concepts. Dans l'amendement un seul article définit la corruption passive et la corruption active, alors qu'actuellement la corruption passive est contenue à l'article 246 et la corruption active à l'article 252.

Suite aux remarques du Conseil d'État, et en tenant compte des obligations imposées par les conventions internationales et de l'état de droit dans les pays voisins, le gouvernement s'est résolu à abandonner l'idée que l'élément constitutif déterminant de la corruption est l'existence du pacte de corruption, c'est-à-dire de l'accord entre les deux parties pour que la personne exerçant une fonction publique adopte un comportement déterminé en échange d'un avantage déterminé. Dans les présents amendements, et à la différence du droit actuellement en vigueur, constitue désormais un fait de corruption passive le simple acte unilatéral d'un fonctionnaire public qui sollicite d'autrui un avantage pour adopter un comportement déterminé dans le cadre de sa fonction et constitue un fait de corruption active le simple acte unilatéral de la personne privée qui propose un avantage quelconque à un fonctionnaire public pour que celui-ci adopte un comportement déterminé. Dans la logique des dispositions actuelles du code, de tels faits ne pourraient constituer que des tentatives de corruption, avec la conséquence que s'y applique l'article 51 du Code pénal (qui exige que la résolution de commettre l'infraction ait été « manifestée par des actes extérieurs qui forment un commencement d'exécution et qui n'ont été suspendus ou n'ont manqué leur effet que par des circonstances indépendantes de la volonté de l'auteur »), tandis qu'il s'agira désormais d'infractions instantanées, consommées au moment de la sollicitation ou de la proposition, avec les conséquences juridiques qui en découlent. Le gouvernement s'est toutefois efforcé de faire en sorte que ce changement de logique ne se traduise pas par une surpénalisation et a veillé à maintenir une gradation des peines qui tienne compte de la gravité objective des faits.

In deze opvatting is het bestaan van een corruptiepact, dat wil zeggen de ontmoeting van twee wilsuïtingen, niet langer het doorslaggevend element van het misdrijf, maar wordt het integendeel een objectieve verzwarende omstandigheid van het feit.

Op dezelfde manier heeft de aard van het gedrag beoogd door de omkoping geen gevolg voor de strafbaarheid van het feit, maar wordt dit enkel in aanmerking genomen voor de hoogte van de toepasselijke straf.

Het feit dat bepaalde zaken aan de omgekochte zijn gegeven of hem gewoon zijn beloofd zonder dat ze later gegeven worden, heeft daarentegen geen invloed op het bestaan of de ernst van het misdrijf.

De structuur en de terminologie van de definities van het nieuwe voorgestelde artikel 246 inspireren zich grotendeels op die van de bepalingen in de overeenkomsten van de Europese Unie. Zo worden een aantal nieuwe elementen — die door de doctrine en de rechtspraak reeds opgenomen waren in de definiëring van het misdrijf — expliciet vermeld. De notie van giften en geschenken is vervangen door die van «voordelen van welke aard dan ook», die onnodige controverses rond de aard van de beoogde zaken vermijdt. Het aanvaarden of het voorstel kan gebeuren «rechtstreeks of door tussenpersonen» (deze precisering bevond zich reeds in de strafbaarstelling van belangenneming — artikel 245 van het Strafwetboek). Het aanbod, de belofte of het voordeel kan voorgesteld en aanvaard worden door de omgekochte persoon «voor zichzelf of voor een derde».

Om de tekst verteerbaarder te maken en controverses over het toepassingsgebied van de bepalingen te voorkomen, heeft men de uitdrukking «ieder openbaar officier of ambtenaar, ieder met een openbare dienst belaste persoon» vervangen door de notie «iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent». Deze notie dekt alle categorieën van personen die, ongeacht hun statuut (federale, gewestelijke, gemeenschapsambtenaren, provinciale of gemeentelijke officieren of ambtenaren; verkozen mandatarissen; openbare officieren; tijdelijke of permanente dragers van een deeltje van de openbare macht of het openbaar gezag; zelfs privépersonen belast met een opdracht van openbare dienst), enig openbaar ambt uitoefenen. Om te voldoen aan de twijfel geuit door de Raad van State hieromtrent, dient benadrukt te worden dat het niet de bedoeling is van de regering om met deze vereenvoudiging van de tekst het toepassingsgebied te veranderen van de bepalingen over omkoping ten aanzien van de personen, zoals het bepaald wordt door de rechtspraak en de rechtsleer, maar wel om door een algemene formulering elke onzekerheid uit te sluiten rond het feit of bovenvermelde beroepscategorie al dan niet onder de toepassing van de wet valt.

Dans cet esprit, l'existence d'un pacte de corruption, c'est-à-dire la rencontre de volontés, n'est plus l'élément déterminant de l'infraction, mais devient par contre un élément d'aggravation objective du fait.

De la même manière, la nature du comportement visé par la corruption n'a pas d'incidence sur la punissabilité du fait, mais elle est prise en considération pour le taux de la peine applicable.

Par contre, le fait que des choses aient été effectivement données au corrompu ou aient été simplement promises, sans avoir encore été données, n'a pas d'incidence sur l'existence ou la gravité de l'infraction.

La structure et la terminologie des définitions de l'article 246 nouveau proposé s'inspirent largement de celle des dispositions contenues dans les conventions de l'Union européenne. Ainsi, de nouveaux éléments — qui étaient déjà englobés dans la définition de l'infraction par la doctrine et la jurisprudence — sont mentionnés explicitement. La notion de dons et présents est remplacée par celle d'«avantages de toute nature», qui évite des controverses inutiles sur la nature des choses visées. L'acceptation ou la proposition peut être faite «directement ou par interposition de personnes» (cette précision figurait déjà dans l'incrimination de la prise d'intérêt — article 245 du Code pénal). L'offre, la promesse ou l'avantage peuvent être proposés et acceptés par la personne corrompue «pour elle-même ou pour un tiers».

Pour alléger le texte et éviter des controverses sur le champ d'application des dispositions, on a remplacé l'expression «tout fonctionnaire ou officier public, toute personne chargée d'un service public» par la notion «toute personne qui exerce une fonction publique». Cette notion couvre toutes les catégories de personnes qui, quel que soit leur statut (fonctionnaires ou agents publics fédéraux, régionaux, communautaires, provinciaux, communaux; mandataires élus; officiers publics; dépositaires d'une manière temporaire ou permanente d'une parcelle de la puissance publique ou de l'autorité publique; personnes même privées, chargées d'une mission de service public), exercent une fonction publique, quelle qu'elle soit. Pour répondre au doute exprimé par le Conseil d'État à ce sujet, il faut insister sur le fait que l'intention du gouvernement, en précédant à cette simplification du texte, n'est pas de modifier le champ d'application des dispositions sur la corruption en ce qui concerne les personnes, tel qu'il peut être dégagé de la jurisprudence et de la doctrine, mais bien d'exclure, par une expression tout à fait générale, toute incertitude sur le fait de savoir si telle catégorie professionnelle susmentionnée serait couverte ou non par la loi.

Het bestaan van de dubbele definitie in artikel 246 maakt het mogelijk niet in herhalingen te vallen, wat ertoe zou leiden dat de tekst verzwaard en minder direct begrijpelijk wordt.

2.2. Nieuwe strafbaarstellingen

Dit amendement dekt een hypothese die niet strafbaar is gesteld onder het huidige recht: een openbaar ambtenaar die in het kader van de uitoefening van zijn ambt om een voordeel vraagt (wat een poging tot passieve omkoping zou zijn in de logica van de huidige bepalingen).

Artikel 247, § 4, van het amendement bestraft bovendien de omkoping indien een persoon die een openbaar ambt uitoefent gebruik maakt van zijn echte of vermeende invloed die hij wegens zijn ambt heeft om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te voorkomen.

De omkoping bestaat in het huidige Belgische recht slechts voor zover het gedrag betrekking heeft op een handeling van het ambt van de persoon die een openbaar ambt uitoefent. Er bestaan echter gevallen waarin de omkoping geen betrekking heeft op een handeling die deel uitmaakt van het ambt van de omgekochte, maar op de invloed die de omgekochte bereid is uit te oefenen om te verkrijgen dat die handeling door een derde wordt verricht.

Dergelijke hypothesen beantwoorden goed aan de logica van de omkoping en zouden dus bestraft moeten worden, maar ze vallen niet onder de toepassing van de huidige strafrechtelijke bepalingen terzake. De doelstelling hier is deze lacune op te vullen.

Het amendement beoogt ook de omkoping van buitenlandse ambtenaren te straffen door een nieuw artikel 250 in te voegen in het Strafwetboek. Deze bepaling assimileert de buitenlandse ambtenaren met de Belgische ambtenaren voor de misdrijven van omkoping bepaald in de artikelen 246 en 247.

Het Belgisch recht bestraft enkel de omkoping van Belgische openbare ambtenaren. De traditionele reden daarvan is dat een van de functies van het strafrecht de bescherming is van de Belgische Staat en van de openbare orde, en niet van vreemde Staten. Deze rechtvaardiging heeft geen bestaansrecht meer vandaag, en het is noodzakelijk om het omkopen van buitenlandse openbare overheden te kunnen straffen: boven de bescherming van de Belgische openbare orde, moet ook de openbare orde van de Europese Unie in haar geheel worden beschermd, maar ook die van andere vreemde Staten, in het bijzonder in het kader van internationale handelstransacties.

Wat betreft de verhoudingen met de lidstaten van de Europese Unie, is een dergelijke assimilatie een ver-

L'existence de cette double définition à l'article 246 permet de faire l'économie de répétitions qui conduiraient à alourdir le texte et à rendre la compréhension moins immédiate.

2.2. Nouvelles incriminations

Le présent amendement couvre une hypothèse non punissable en vertu du droit actuel: celle de la sollicitation d'un avantage par un fonctionnaire public dans le cadre de l'exercice de ses fonctions (qui serait une tentative de corruption passive dans la logique des dispositions actuelles).

L'article 247, § 4, de l'amendement sanctionne par ailleurs la corruption lorsqu'elle a pour objet l'usage par une personne qui exerce une fonction publique de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publique ou l'abstention d'un tel acte.

La corruption n'existe actuellement en droit belge que pour autant que le comportement porte sur un acte de la fonction de la personne qui exerce une fonction publique. Or il existe des hypothèses où la corruption ne porte pas sur un acte entrant dans la fonction de la personne corrompue, mais sur l'influence que la personne corrompue est prête à exercer pour pousser à l'accomplissement de cet acte par un tiers.

De telles hypothèses répondent bien à la logique de la corruption et devraient donc être réprimées à ce titre, mais elles ne tombent pas sous le coup des dispositions pénales actuelles en la matière. L'objectif à cet égard est de combler cette lacune.

L'amendement vise à incriminer la corruption de fonctionnaires étrangers, en insérant un article 250 nouveau dans le code pénal. Cette disposition assimile les fonctionnaires étrangers aux fonctionnaires belges en ce qui concerne les infractions de corruption prévues par les articles 246 et 247.

Le droit belge ne sanctionne que la corruption de fonctionnaires publics belges. La raison traditionnelle en est qu'une des fonctions du droit pénal est de protéger l'État et l'ordre public belge, et non pas les États étrangers. Cette justification n'a plus de raison d'être aujourd'hui et il est nécessaire de pouvoir sanctionner la corruption d'autorités publiques étrangères: au-delà de la protection de l'ordre public belge, il faut envisager la protection de l'ordre public de l'Union européenne dans son ensemble, mais également des autres États étrangers, en particulier dans le cadre des transactions commerciales internationales.

En ce qui concerne les relations avec les États membres de l'Union européenne, une telle assimi-

plichting die voortvloeit uit artikel 1 van het protocol en de overeenkomst die hierboven genoemd zijn. Zij bepalen dat « met de uitdrukking « ambtenaar » wordt bedoeld iedere ambtenaar, met inbegrip van iedere nationale ambtenaar van een andere lidstaat ».

Dit geldt evenzeer voor de andere Staten die geen lid zijn van de Europese Unie. Ten gevolge van de opmerking van de Raad van State op dit punt is het onderscheid dat in het oorspronkelijke wetsontwerp is gemaakt tussen de lidstaten van de Europese Unie en de andere vreemde Staten opgeheven om te voorkomen dat die bepaling geïnterpreteerd kon worden als discriminatoir in haar gevolgen, aangezien voor twee identieke feiten die gepleegd zijn in België het ene strafbaar zou zijn en het andere niet, enkel wegens de identiteit van de Staat waarvan de ambtenaar die betrokken is bij de omkoping afhangt en de staat van het interne recht van dit land. De opheffing van dit onderscheid wordt bovendien gerechtvaardigd door de noodzaak om zich te conformeren aan de verplichting opgelegd door artikel 1 van de OESO-overeenkomst in deze materie, die de actieve omkoping beoogt van « buitenlandse ambtenaren », zonder een onderscheid te maken naar gelang van het vreemde land waarvan deze afhangen.

Het ontwerp beoogt ook de strafbaarstelling van de omkoping van internationale ambtenaren die deel uitmaken van internationale publiekrechtelijke organisaties, door een nieuw artikel 251 in te voegen in het Strafwetboek. Deze bepaling assimileert de internationale ambtenaren met de Belgische ambtenaren wat betreft de misdrijven van omkoping bepaald in de artikelen 246 en 247.

Deze assimilatie wordt op dezelfde manier gerechtvaardigd als die van de buitenlandse ambtenaren. Wat betreft de omkoping van internationale ambtenaren, is de kwestie nog crucialer daar de internationale organisaties zelf geen bevoegdheid hebben om aan hun ambtenaren strafrechtelijk sancties op te leggen.

Voor de betrekkingen met de lidstaten van de Europese Unie is een dergelijke assimilatie een verplichting die voortvloeit uit artikel 1 van het protocol en van de bovenvermelde overeenkomst die bepalen dat onder het begrip « ambtenaar » alle ambtenaren, d.w.z. zowel Europese ambtenaren als nationale ambtenaren, verstaan worden.

Tot slot voorziet het amendement in de bestraffing van private omkoping, door de artikelen 504bis en 504ter in te voegen in het Strafwetboek met het doel de omkoping in de privé-sector te straffen, in geval een werknemer, een bediende, een bestuurder, een zaakvoerder of een lasthebber aanvaardt om, tegen beloning, een bepaald gedrag aan te nemen zonder medeweten van zijn werkgever, zijn raad van bestuur of zijn algemene vergadering en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de

tion est une obligation découlant de l'article 1er du protocole et de la convention susmentionnés, qui prévoient que « l'expression « fonctionnaire » désigne tout fonctionnaire, y compris tout fonctionnaire national d'un autre État membre ».

Ceci vaut également pour les autres États non membres de l'Union européenne. Suite à l'observation faite par le Conseil d'État à cet égard, la distinction faite dans le projet initial entre les États membres de l'Union européenne et les autres États étrangers a été supprimée, pour éviter que la disposition puisse être interprétée comme étant discriminatoire dans ses effets, dans la mesure où deux faits identiques commis en Belgique seraient l'un punissable et l'autre non en raison de l'identité de l'État dont relève le fonctionnaire concerné par la corruption et de l'état du droit interne de ce pays. La suppression de cette distinction se justifie en outre par la nécessité de se conformer à l'obligation imposée par l'article 1er de la convention OCDE en la matière, qui vise la corruption active d'« agents publics étrangers », sans établir de distinction en fonction du pays étranger dont relève ceux-ci.

Le projet vise également à incriminer la corruption de fonctionnaires internationaux, relevant d'organisations de droit international public, en insérant un article 251 nouveau dans le code pénal. Cette disposition assimile les fonctionnaires internationaux aux fonctionnaires belges en ce qui concerne les infractions de corruption prévues par les articles 246 et 247.

Cette assimilation se justifie de la même manière que pour les fonctionnaires étrangers. En ce qui concerne la corruption de fonctionnaires internationaux, la question est d'autant plus cruciale que les organisations internationales n'ont pas elles-mêmes le pouvoir de sanctionner pénalement leurs fonctionnaires.

En ce qui concerne les relations avec les États membres de l'Union européenne, une telle assimilation est une obligation découlant de l'article 1er du protocole et de la convention susmentionnés, qui prévoient que « l'expression 'fonctionnaire' désigne tout fonctionnaire, tant communautaire que national ».

Enfin, l'amendement vise à sanctionner la corruption privée, en insérant des articles 504bis et 504ter dans le Code pénal pour sanctionner la corruption dans le secteur privé, dans le cas où un employé, un préposé, un administrateur, un gérant ou un mandataire accepte d'adopter, contre rémunération, un comportement déterminé à l'insu de son employeur ou de son conseil d'administration ou de son assemblée générale, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expres-

uitdrukkelijke interne regels van de onderneming, of met de deontologische beroepsregels, of op een manier die duidelijk indruist tegen het wettelijk belang van de betrokken rechtspersoon of natuurlijke persoon.

De omkoping van het personeel van een private onderneming, rechtspersoon of niet, is momenteel niet als zodanig strafbaar in het Belgisch recht. Het is nochtans duidelijk dat een klant van een onderneming kan proberen een bediende ervan om te kopen om er bepaalde voordelen van te krijgen. Men moet bovendien aanstippen dat de omkoping binnen een private onderneming voor een criminele organisatie een middel kan zijn om te infiltreren in de legale economische activiteit, en eventueel een eerste stap naar de omkoping van openbare overheden door deze onderneming met het oog op de toewijzing van openbare subsidies of openbare aanbestedingen.

De moeilijkheid is vast stellen wat een onwettige betaling is die een bestanddeel is van omkoping, gegeven het feit dat de wederzijdse toekenning van economische voordelen tussen klanten en leveranciers een economische basisactiviteit is binnen een concurrentiële markt. Dat is de reden waarom het ontwerp voorziet in twee cumulatieve voorwaarden bovenop de eenzijdige omkopingshandeling (een vraag voor de passieve omkoping of een voorstel voor de actieve omkoping). Eerst en vooral is het nodig dat de bediende gehandeld heeft zonder medeweten van zijn werkgever. Deze voorwaarde is nochtans niet voldoende, omdat wat in dit geval op het spel staat in de eerste plaats de contractuele relatie is tussen werknemer en werkgever: het gaat om een feit dat aanleiding zou kunnen geven tot ontslag wegens zware fout, maar het is ook mogelijk dat de werkgever de keuze die buiten zijn weten door zijn werknemer gemaakt is, achteraf goedkeurt. Het ontwerp voorziet dus nog in een bijkomende voorwaarde opdat het feit strafrechtelijk strafbaar kan zijn: de handeling verricht zonder medeweten van de werkgever is eveneens in strijd met onderrichtingen, interne regels, of deontologische beroepsregels, of op een manier die duidelijk indruist tegen het wettelijk belang van de betrokken rechtspersoon of natuurlijke persoon.

Het is dus zeker niet de bedoeling van deze bepaling om de goede werking van private ondernemingen in gevaar te brengen, maar wel om een specifiek strafrechtelijk wapen te hebben die de strijd tegen oneerlijke praktijken die mogelijk schade kunnen toebrengen aan het interne evenwicht van deze ondernemingen en daardoor de economische openbare orde kunnen destabiliseren.

2.3. De sancties

De eerste doelstelling op het gebied van sancties, opgenomen in de regeringsverklaring zelf, is de veralgemening van de mogelijkheid van de rechter om de

ses de l'entreprise ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement de façon contraire à l'intérêt légitime de la personne morale ou physique concernée.

La corruption du personnel d'une entité privée, personne morale ou non, n'est pas actuellement punissable en tant que telle en droit belge. Il est pourtant clair que le client d'une entreprise peut chercher à corrompre un préposé de celle-ci pour obtenir d'elle des avantages. Il faut noter par ailleurs que la corruption au sein d'une entité privée peut constituer un moyen d'infiltration de l'activité économique licite pour une organisation criminelle, et éventuellement une première étape en vue de la corruption d'autorités publiques par cette entreprise, en vue de l'attribution de subsides publics ou de marchés publics.

La difficulté est de déterminer ce qui est un paiement illicite constitutif de corruption, l'octroi d'avantages économiques entre clients et fournisseurs étant un élément de base de l'activité économique au sein d'un marché concurrentiel. C'est la raison pour laquelle la disposition en projet prévoit, outre l'existence d'un acte unilatéral de corruption (solicitation pour la corruption passive ou proposition pour la corruption active), deux conditions cumulatives. Tout d'abord, il faut que le préposé ait agi à l'insu de son employeur. Cette condition n'est cependant pas suffisante, parce que ce qui est en jeu, dans ce cas, c'est d'abord la relation contractuelle entre l'employé et son employeur: il s'agit d'un fait qui pourrait donner lieu à licenciement pour faute grave, mais il est possible également que l'employeur ratifie ultérieurement le choix fait à son insu par son employé. Le projet prévoit donc une condition supplémentaire pour que le fait soit punissable pénalement: l'acte fait à l'insu de l'employeur a également été fait en violation des instructions, des règles internes ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement de façon contraire à l'intérêt légitime de la personne morale ou physique concernée.

L'objectif de cette disposition n'est donc certainement pas de mettre en péril le bon fonctionnement des entreprises privées, mais au contraire de donner une arme pénale spécifique pour lutter contre des agissements malhonnêtes qui risquent de porter atteinte à l'équilibre de ces entreprises et par là à déstabiliser l'ordre public économique.

2.3. Les sanctions

Le premier objectif en matière de sanction, contenu dans la déclaration gouvernementale elle-même, c'est de généraliser la possibilité pour le juge de prononcer

ontzetting van rechten uit te spreken. In het huidige systeem is er één enkel geval waarin tegen een persoon die is veroordeeld wegens omkoping niet de ontzetting bepaald in artikel 33 van het Strafwetboek kan worden uitgesproken, en dat is in geval de omkoping betrekking heeft op een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling. Deze situatie, die reeds bevestigd is door het Hof van Cassatie (Cas. 15 februari 1965, Pas. I., 610-612), is een niet te rechtvaardigen anomalie. Het voorgesteld nieuwe artikel 252 voorziet in een algemene mogelijkheid om de ontzetting uit te spreken voor alle misdrijven van omkoping.

De tweede doelstelling die nagestreefd wordt bij de sancties, is de aanpassing van de straftarieven. In de geest van de beleidsnota inzake strafrechtelijk beleid en strafuitvoering zijn de minima van de gevangenisstraffen op zes maanden gebracht: ofwel oordeelt de rechter dat de zwaarste van de feiten een gevangenisstraf rechtvaardigt, en die zal dan hoger zijn dan zes maanden, ofwel legt hij enkel een geldboete op. Bovendien zijn de maxima van de geldboetes verhoogd overeenkomstig de tarieven bepaald in de nieuwe wetten voor misdrijven van gelijkaardige zwaarte — witwassen, fraude: van 10 000 frank ($\times 200 = 2$ miljoen) voor feiten van gemiddelde zwaarte tot 100 000 frank ($\times 200 = 20$ miljoen) voor de zwaarste feiten.

Er is nog in andere sancties voorzien. Het gaat om bijzondere beroepsverboden: enerzijds het verbod om deel te nemen aan overheidsopdrachten (voor de publieke omkoping), en anderzijds het verbod om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen in de economische sector (voor de private omkoping).

2.4. Extra-territoriale bevoegdheid

Tot slot bevatten de amendementen een bepaling betreffende de vervolging van omkopingsmisdrijven die gepleegd zijn buiten het grondgebied van België. Rekening houdend met de internationalisering van de economische activiteiten, met de uitbreidingen waarin het amendement voorziet, met name wat betreft de omkoping van internationale ambtenaren en van buitenlandse ambtenaren, en met de internationale verplichtingen die aangegaan zijn door België, bleek het noodzakelijk om te voorzien in bijzondere bepalingen voor dit punt, om verder te gaan dan de klassieke criteria van extraterritoriale bevoegdheid waarin de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering reeds voorziet.

*
* *

Door het aannemen van deze tekst wordt het mogelijk om, zonder revolutionaire veranderingen aan te brengen in ons strafrechtelijk systeem, belangrijke

l'interdiction des droits. Dans le système actuel, il existe un seul cas où la personne condamnée pour fait de corruption ne peut faire l'objet de l'interdiction des droits prévue à l'article 33 du Code pénal, c'est le cas où la corruption porte sur un acte juste mais non sujet à salaire. Cette situation, qui a déjà été confirmée par la Cour de cassation (Cass. 15 février 1965, Pas. I, n° 610-612), constitue une anomalie sans justification. L'article 252 nouveau proposé prévoit une possibilité générale de prononcer l'interdiction pour toutes les infractions de corruption.

Le deuxième objectif poursuivi en ce qui concerne les sanctions, c'est l'adaptation des taux des peines. Dans l'esprit de la note de politique sur la politique pénale et l'exécution des peines, les minima d'emprisonnement prévus ont été portés à six mois: soit le juge estimera que la gravité des faits justifie une peine d'emprisonnement et celle-ci sera supérieure à six mois, soit il prononcera seulement une peine d'amende. Par ailleurs, les maxima des amendes ont été augmentés conformément aux taux prévus prévus par les nouvelles lois pour des infractions de même gravité — blanchiment, fraudes: de 10 000 francs ($\times 200$: soit 2 000 000 francs) pour les faits de moyenne gravité jusqu'à 100 000 francs ($\times 200$: soit 20 millions) pour les faits les plus graves.

Deux autres sanctions ont été prévues. Il s'agit d'interdictions professionnelles particulières: d'une part l'interdiction de prendre part aux marchés publics (pour la corruption publique), d'autre part l'interdiction d'exercer certaines fonctions, professions ou activités dans le secteur économique (pour la corruption privée).

2.4. Compétence extra-territoriale

Les amendements contiennent enfin une disposition relative à la poursuite des infractions de corruption commises hors du territoire de la Belgique. Compte tenu de l'internationalisation de l'activité économique, des extensions prévues par l'amendement, en particulier en ce qui concerne la corruption des fonctionnaires internationaux et des fonctionnaires étrangers, et des obligations internationales contractées par la Belgique en la matière, il est apparu nécessaire de prévoir des dispositions spécifiques à ce sujet, pour aller au-delà des critères de compétence extra-territoriale classiques déjà prévus par le titre préliminaire du code de procédure pénale.

*
* *

L'adoption d'un tel texte, sans apporter de modification révolutionnaire à notre système pénal, permettrait de combler des lacunes importantes du droit

lacunes in het Belgisch recht te dichten en zou België een coherente en moderne wetgeving krijgen op het gebied van de strijd tegen omkoping, in de lijn van de internationale akten en de aan de gang zijnde werkzaamheden van de internationale organisaties (Europese Unie, Raad van Europa, OESO, UNO). Die wetgeving kan zelfs dienen als wetgevend model voor de discussies over deze materie in deze organisaties.

B. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Artikel 2

Dit artikel wijzigt het opschrift van titel IV van het tweede boek van het Strafwetboek door de woorden «personen die een openbaar ambt uitoefenen» te gebruiken.

Artikel 3

Dit artikel vervangt hoofdstuk III van titel IV door een nieuw hoofdstuk III, dat de artikelen 240 tot 244 van het Strafwetboek omvat. Deze artikelen hebben in hoofdzaak terminologische wijzigingen ondergaan waarvan de redenen zijn uitgelegd in het algemeen gedeelte van deze verantwoording. In alle gevallen is de notie van «persoon die een openbaar ambt uitoefent» geïntroduceerd, en vervangt het begrip «ambt» systematisch het begrip «bediening».

Hieronder worden de andere aanpassingen van deze bepalingen toegelicht.

Het nieuwe artikel 240 neemt de inhoud van het oude artikel 240 over. De geldboete is verhoogd in vergelijking met die in het huidige artikel 244. De verlichting van de straf in geval van verduistering die lager is dan de gestelde zekerheid, wordt afgeschaft.

Het nieuwe artikel 241 neemt de inhoud van het oude artikel 241 over. De geldboete is verhoogd. Een derde hypothese wordt toegevoegd aan die waarin reeds voorzien is (bewaarder; persoon aan wie de stukken zijn meegedeeld uit hoofde van zijn ambt): het is de hypothese waarin de persoon wegens zijn ambt toegang gehad heeft tot stukken. Deze laatste hypothese beoogt het geval waarin de persoon die een openbaar ambt uitoefent, mogelijkheden die voortvloeien uit zijn ambt gebruikt heeft om toegang te hebben tot stukken die niet voor hem bestemd waren en waarover hij geen bepaalde verantwoordelijkheid had. De suggestie van de Raad van State, namelijk het uitdrukkelijk vermelden van geautomatiseerde informatiedragers of magnetische informatiedragers, is niet gevolgd. Immers, de vernietiging van akten en titels moet strafbaar zijn, ongeacht de informatiedrager waarop ze bewaard zijn.

Het nieuwe artikel 242 neemt de inhoud van het oude artikel 242 over. De gevangenisstraf is verhoogd

belge et doterait la Belgique d'une législation cohérente et moderne dans le domaine de la lutte contre la corruption, s'inscrivant dans la ligne des instruments et des travaux au sein des enceintes internationales (Union européenne, Conseil de l'Europe, OCDE, ONU), qui pourrait même servir de modèle législatif pour les discussions à ce sujet au sein de ces enceintes.

B. COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article modifie l'intitulé du titre IV du livre II du Code pénal en utilisant les termes «personnes qui exercent une fonction publique».

Article 3

Cet article remplace le chapitre III du titre IV par un chapitre III nouveau, qui contient les articles 240 à 244 du Code pénal. Ces articles ont subi pour l'essentiel des modifications terminologiques dont les raisons sont explicitées dans la partie générale de cette justification. Dans tous les cas, la notion de personne exerçant une fonction publique a été introduite, de même que la notion de «fonction» remplace systématiquement celle de «charge».

On indiquera ci-dessous les autres modifications apportées à ces dispositions.

L'article 240 nouveau reprend le contenu de l'article 240 ancien. La peine d'amende est augmentée par rapport à celle prévue par l'article 244 actuel. L'atténuation de peine en cas de détournement inférieur au cautionnement est supprimée.

L'article 241 nouveau reprend le contenu de l'article 241 ancien. La peine d'amende est augmentée. Une troisième hypothèse est ajoutée à celles déjà prévues (dépositaire, personne à qui les pièces ont été communiquées à raison de sa fonction): c'est celle dans laquelle la personne a eu accès aux pièces à raison de ses fonctions. Cette dernière hypothèse vise le cas où la personne qui exerce une fonction publique a usé des possibilités découlant de sa fonction pour avoir accès à des pièces qui ne lui étaient pas destinées et à propos desquelles il n'avait pas de responsabilité particulière. La suggestion du Conseil d'État, consistant à mentionner explicitement les supports informatique ou magnétique n'a pas été suivie. En effet, la destruction d'actes ou titres doit être punissable quel que soit le support au moyen duquel il sont conservés.

L'article 242 nouveau reprend le contenu de l'article 242 ancien. La peine d'emprisonnement est

tot twee jaar en de geldboete is gestegen. In de Franse versie zijn de woorden «*procédures criminelles*» vervangen door de woorden «*actes de la procédure*». Geïnformateerde of magnetische dragers worden ook gedekt.

Het nieuwe artikel 243 neemt de inhoud van het oude artikel 243 over. De geldboete is verhoogd. Het nieuwe artikel 244 neemt de inhoud van het oude artikel 245 over. De geldboete is verhoogd. Het oude artikel 244 verdwijnt, aangezien zijn inhoud opgenomen is in de bestaande bepalingen.

Artikel 4

Het opschrift van hoofdstuk IV wordt aangepast overeenkomstig de terminologische wijzigingen die zijn toegelicht in het algemeen gedeelte.

Artikel 246. Artikel 246 bevat de definitie van passieve omkoping (§ 1) en van actieve omkoping (§ 2). Overeenkomstig hetgeen gezegd is in het algemeen gedeelte over de gevolgde logica, is wat hier gedefinieerd wordt, de eenzijdige handeling van omkoping. Wat betreft het doel van de omkoping, worden die verschillende mogelijke doelen opgesomd in artikel 247, dat ook sancties bevat naar gelang van de respectievelijke zwaarte.

Artikel 245, § 3, assimileert met een persoon die een openbaar ambt uitoefent ook elke persoon die zich kandidaat gesteld heeft voor dit ambt of die zich voorstelt als degene die dit ambt later zal uitoefenen. Het beoogde doel is om, de omkoping reeds vanaf het begin te kunnen bestraffen, zelfs indien dit afgesproken is tussen private personen in het vooruitzicht van de toetreding van een van de partijen tot een openbaar ambt, met het oog op de latere uitvoering van een handeling naar aanleiding van de toekomstige uitoefening van dit ambt. Het doel van een dergelijke assimilatie is dubbel: enerzijds maakt zij het mogelijk personen te bestraffen die nog geen enkel openbaar ambt bekleden, zonder te moeten wachten tot ze dat ambt uitoefenen na de omkoping, maar anderzijds beoogt zij ook personen te bestraffen die later toch geen openbaar ambt bekleden.

Dat is de reden waarom de regering de toevoeging die voorgesteld werd door de Raad van State niet heeft overgenomen. Die toevoeging zou precies verhinderen dat deze twee doelstellingen bereikt worden: men zou moeten wachten tot de persoon het openbaar ambt bekleedt opdat hij strafbaar kan zijn, en vervolging onmiddellijk na de vaststelling van de feiten — bijvoorbeeld in het kader van een verkiezingscampagne — zou onmogelijk zijn; bovendien zou omkoping van een persoon die later geen openbaar ambt bekleedt, onbestraft blijven.

Artikel 247. Artikel 247 bevat vier paragrafen, die vier mogelijke doelstellingen van de omkoping om-

*élevée à deux ans et la peine d'amende est augmentée. Les termes «*procédures criminelles*» dans la version française, sont remplacés par les termes de «*actes de la procédure*». Les supports informatiques et magnétiques sont également couverts.*

L'article 243 nouveau reprend le contenu de l'article 243 ancien. L'amende est augmentée. L'article 244 nouveau reprend le contenu de l'article 245 ancien. L'amende est augmentée. L'article 244 ancien disparaît, son contenu étant absorbé dans les dispositions existantes.

Article 4

L'intitulé du chapitre IV est modifié conformément aux modifications terminologiques indiquées dans la partie générale.

Article 246. L'article 246 contient la définition de la corruption passive (§ 1) et de la corruption active (§ 2). Conformément à ce qui a été dit dans la partie générale à propos de la logique retenue, ce qui est défini ici, c'est l'acte unilatéral de corruption en tant que tel. En ce qui concerne l'objet de la corruption, les différents objets sont énumérés à l'article 247, qui contient également des sanctions modulées en fonction de leur gravité respective.

L'article 245, § 3, assimile à une personne qui exerce une fonction publique toute personne qui s'est portée candidate à cette fonction ou qui se présente comme pouvant prochainement exercer cette fonction. L'objectif visé est de pouvoir sanctionner, dès l'origine, la corruption, même si elle est accomplie entre personnes privées en prévision de l'accession d'une des parties à une fonction publique, en vue de l'accomplissement ultérieur d'un acte à l'occasion de l'exercice futur de cette fonction. Le but d'une telle assimilation est double: d'une part, elle permet de punir des personnes qui ne sont pas encore titulaires d'une fonction publique, sans devoir attendre qu'elles le deviennent suite à la corruption, mais d'une autre part, elle vise également à sanctionner des personnes qui ne deviennent pas ultérieurement titulaires d'une fonction publique.

C'est la raison pour laquelle le gouvernement n'a pas repris l'ajout proposé par le Conseil d'État, lequel empêcherait précisément d'atteindre ces deux finalités: il faudrait attendre que la personne soit devenue titulaire de la fonction publique pour qu'elle soit punissable et des poursuites exercées immédiatement après la constatation des faits — par exemple dans le cadre d'une campagne électorale — seraient impossibles; par ailleurs, la corruption concernant une personne qui ne deviendrait pas titulaire d'une fonction publique resterait impunie.

Article 247. L'article 247 contient quatre paragraphes, qui identifient quatre objets possibles de la

schrijven. Deze kan beogen: het verrichten van een rechtmatige handeling (dit wil zeggen een handeling die de persoon die het openbaar ambt uitoefent sowieso verricht zou hebben, overeenkomstig de regels die dit ambt oplegt), het verrichten van een onrechtmatige handeling of het nalaten van een handeling die tot de ambtsplichten behoort, het verrichten van een misdaad of een wanbedrijf, of het gebruik van invloed voor het verrichten of het nalaten van een handeling.

Overeenkomstig de algemene logica van de tekst, zoals uitgelegd in het algemene gedeelte, wordt voor ieder geval een onderscheid gemaakt, wat betreft de toepasbare straf, tussen de hypothese van de eenzijdige handeling van omkoping en die van het corruptiepact. De straffen bepaald in dit artikel zijn van toepassing zowel voor de passieve omkoping als voor de actieve omkoping.

Artikel 247, § 1, bestraft omkoping tot het verrichten van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van het ambt. Dit is de hypothese die beoogd wordt door het huidige artikel 246, eerste lid. De straffen worden verhoogd [in geval van een corruptiepact: maximum van twee jaar in plaats van zes maanden voor de gevangenisstraf; maximum van 25 000 frank (= 5 000 000 frank) in plaats van 500 frank (= 100 000 frank) voor de geldboete].

Artikel 247, § 2, bestraft omkoping tot het verrichten van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van het ambt, of het nalaten van een handeling die tot de ambtsplichten behoort. Dit is de hypothese die beoogd wordt door het huidige artikel 246, tweede lid. De straffen worden verhoogd (drie jaar in plaats van één jaar, en 50 000 frank in plaats van 1 000 frank, in geval van een corruptiepact).

Artikel 247, § 2, derde lid, bestraft omkoping tot het verrichten van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van het ambt, of het nalaten van een handeling die tot de ambtsplichten behoort, indien dit gevolgen heeft. Dit is de hypothese waarin het huidige artikel 247 voorziet. De straffen worden verhoogd (vijf jaar in plaats van drie jaar en 75 000 frank in plaats van 3 000 frank).

Artikel 247, § 3, bestraft omkoping tot het plegen van een misdaad of een wanbedrijf. Dit is de hypothese waarin het huidige artikel 248 voorziet. De geldboete wordt verhoogd (van 5 000 tot 100 000 frank, in geval van een corruptiepact).

Artikel 247, § 4, bestraft omkoping die tot doel heeft invloed te gebruiken om een behandeling van een publieke overheid of administratie of het nalaten daarvan te verkrijgen. Het gaat hier om een nieuwe strafbaarstelling in het Belgisch recht. Met het begrip «echte of vermeende invloed» duidt men aan dat niet vereist is dat het uitgeoefend openbaar ambt objectief gezien van die aard is dat het de overheid die de

corruption: celle-ci peut viser l'accomplissement d'un acte juste (c'est-à-dire d'un acte que la personne qui exerce la fonction publique aurait accompli de toute manière, conformément aux règles s'imposant à elle), l'accomplissement d'un acte injuste ou l'abstention d'un acte rentrant dans l'ordre des devoirs, l'accomplissement d'un crime ou d'un délit ou l'usage d'une influence pour l'obtention ou l'abstention d'un acte.

Conformément à la logique générale adoptée par le texte des amendements et expliquée dans la partie générale, on a distingué dans chaque cas, pour ce qui concerne la peine applicable, l'hypothèse de l'acte unilatéral de corruption et celle du pacte de corruption. Les peines prévues par cet article s'appliquent tant à la corruption passive qu'à la corruption active.

L'article 247, § 1, sanctionne la corruption pour l'accomplissement d'un acte de la fonction, qui est juste mais non sujet à salaire. C'est l'hypothèse visée à l'article 246, alinéa 1, actuel. Les peines sont augmentées [dans le cas d'un acte de corruption: un maximum de deux ans au lieu de six mois pour l'emprisonnement; un maximum de 25 000 francs (soit 5 000 000 francs) au lieu de 500 francs pour l'amende (soit 100 000 francs)].

L'article 247, § 2, sanctionne la corruption pour l'accomplissement d'un acte injuste à l'occasion de l'exercice de la fonction ou l'abstention d'un acte entrant dans l'ordre des devoirs. C'est l'hypothèse visée à l'article 246, alinéa 2, actuel. Les peines sont augmentées (trois ans au lieu d'un an et 500 000 francs au lieu de 1 000 francs, dans le cas d'un pacte de corruption).

L'article 247, § 2, alinéa 3, sanctionne la corruption pour l'accomplissement d'un acte injuste à l'occasion de l'exercice de la fonction ou l'abstention d'un acte entrant dans l'ordre des devoirs, lorsqu'elle est suivie d'effet. C'est l'hypothèse visée à l'article 247 actuel. Les peines sont augmentées (cinq ans au lieu de trois et 75 000 francs au lieu de 3 000 francs).

L'article 247, § 3, sanctionne la corruption pour la réalisation d'un crime ou d'un délit. C'est l'hypothèse visée à l'article 248 actuel. L'amende est augmentée (de 5 000 à 100 000 francs, dans le cas d'un pacte de corruption).

L'article 247, § 4, sanctionne la corruption qui a pour objet l'usage d'une influence pour obtenir un acte d'une autorité ou administration publique ou l'abstention d'un tel acte. Il s'agit d'une nouvelle incrimination en droit belge. Par la notion «influence réelle ou supposée», on indique qu'il n'est pas exigé que la fonction publique exercée soit objectivement de nature à influencer effectivement l'autorité qui doit

handeling moet doen, effectief kan beïnvloeden. Het volstaat dat de persoon die het voorstel doet, denkt dat de persoon tot wie hij zich richt, over de noodzakelijke invloed beschikt of dat deze laatste zich voordeet als zou hij over een dergelijke invloed beschikken. Ingevolge de opmerking van de Raad van State is de uitdrukking « administratieve of gerechtelijke rechtshandeling » vervangen door « handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur ». Deze laatste uitdrukking, overgenomen van artikel 433-1, 2°, van het Franse Strafwetboek, heeft een ruimer toepassingsgebied en beoogt met name ook de niet-normgevende handelingen die tot de activiteiten behoren van de wetgevende macht, de niet-gerechtigde handelingen die tot de activiteiten van de rechterlijke autoriteiten behoren of van personen die voor de justitie werken, evenals handelingen betreffende de Raad van State en het Arbitragehof. De straf is dezelfde als die bepaald voor omkoping die het verrichten van een rechtmatige handeling tot doel heeft.

Artikel 247, § 4, derde lid, bestraft de omkoping die het gebruik van invloed tot doel heeft, indien dit gevolgen heeft, d.w.z. indien de invloed daadwerkelijk is uitgeoefend door de omgekochte persoon. Deze verzwarende omstandigheid is dezelfde als die waarin is voorzien in geval van omkoping tot het verrichten van een onrechtmatige handeling. Het feit dat de omgekochte persoon effectief datgene doet waar het corruptiepact betrekking op had, rechtvaardigt een strengere straf. Opdat de omkoping die het gebruik van invloed tot doel heeft, geacht kan worden gevolgen te hebben, is niet vereist dat de invloed ook effectief de gewenste handeling of het nalaten daarvan, tot resultaat heeft. In zoverre deze omstandigheid onafhankelijk is van de wil van de twee partijen bij het corruptiepact, maar onder de verantwoordelijkheid valt van een derde persoon die bij hypothese vreemd is aan het misdrijf, kan dit element niet als een constitutioneel element in aanmerking worden genomen. Wat vereist wordt, is dat de invloed daadwerkelijk uitgeoefend is, d.w.z. dat de omgekochte persoon daadwerkelijk gehandeld heeft als gevolg van het corruptiepact, onafhankelijk van de aard en de reële gevolgen van zijn actie op de beoogde handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur. De straf is dezelfde als die bepaald voor de omkoping die het verrichten van een onrechtmatige handeling tot doel heeft.

In tegenstelling tot de oorspronkelijke tekst van de regering, voorzien deze amendementen niet in een bepaling die de poging tot omkoping strafbaar stelt. Deze schrapping is gerechtvaardigd door de verandering van logica die aangenomen is ten gevolge van het advies van de Raad van State. Als men aanneemt dat de eenzijdige handeling van de vraag (vanuit het standpunt van de persoon die een openbaar ambt uitoefent) of het voorstel (vanuit het standpunt van de

prendre l'acte. Il suffit que la personne qui fait la proposition pense que la personne à laquelle elle s'adresse dispose bien de l'influence nécessaire ou que cette dernière se présente comme disposant d'une telle influence. Suite à l'observation du Conseil d'État, on a remplacé l'expression « actes administratifs ou judiciaires » par celle d'« actes d'une autorité ou administration publique ». Cette dernière expression, reprise de l'article 433-1, 2°, du Code pénal français, a un champ d'application plus large et vise notamment aussi des actes non normatifs relevant de l'activité du pouvoir législatif, des actes non judiciaires relevant de l'activité d'autorités judiciaires ou de personnes travaillant pour la justice, de même que des actes relevant du Conseil d'État et de la Cour d'arbitrage. La peine est la même que celle prévue pour la corruption qui a pour objet l'accomplissement d'un acte juste.

L'article 247, § 4, alinéa 3, sanctionne la corruption pour l'usage de l'influence lorsqu'elle est suivie d'effet, c'est-à-dire lorsque l'influence est effectivement exercée par la personne corrompue. Cette circonstance aggravante est parallèle à celle qui est prévue en cas de corruption pour commettre un acte injuste. Le fait que la personne corrompue fasse effectivement ce sur quoi portait le pacte de corruption justifie une sanction plus sévère. Pour que la corruption ayant pour objet l'usage d'une influence soit considérée comme étant suivie d'effet, il n'est pas requis que l'influence ait effectivement eu pour résultat l'obtention ou l'abstention de l'acte souhaitées. Dans la mesure où cette circonstance est indépendante de la volonté des deux parties au pacte de corruption, mais relève d'une tierce personne qui, par hypothèse est étrangère à l'infraction, cet élément ne peut être retenu comme élément constitutif. Ce qui est requis, c'est que l'influence ait été effectivement exercée, c'est-à-dire que la personne corrompue ait effectivement agi à la suite du pacte de corruption, indépendamment de la nature et des effets réels de son action sur l'acte de l'autorité ou de l'administration publique. La peine est la même que celle prévue pour la corruption qui a pour objet l'accomplissement d'un acte injuste.

Contrairement au texte initial du gouvernement, les présents amendements ne contiennent pas de disposition incriminant la tentative de corruption. Cette suppression est justifiée par le changement de logique qui a été adopté suite à l'avis du Conseil d'État. Dans la mesure où on considère que l'acte unilatéral de solliciter (du point de vue de la personne exerçant une fonction publique) ou de proposer (du point de vue du corrupteur) est constitutif de corrup-

omkoper) een constitutief element is van de omkoping en niet langer alleen van de poging tot omkoping, zoals in het huidige recht, zou het te verregaand zijn om de poging tot omkoping te criminaliseren, die dan zou bestaan uit een uitwendige daad die een begin van uitvoering zou vormen van een vraag of een voorstel. Het toelichtend verslag bij het protocol bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, aangenomen door de Raad van de Europese Unie op 27 september 1996, rechtvaardigt trouwens ook op deze manier de afwezigheid van de verplichting om de poging strafbaar te stellen.

In tegenstelling tot het advies van de Raad van State oordeelt de regering dat de uitlokking om een feit van corruptie te begaan, wat gestraft moet worden krachtens de akten van de Europese Unie betreffende corruptie, voldoende gedekt is door de regels van het Belgisch recht inzake de strafbare deelneming (artikel 66 van het Strafwetboek). De betekenis van de termen opgenomen in een internationale Overeenkomst moet in principe geïnterpreteerd worden in het licht van het recht van elke lidstaat. Wanneer de Overeenkomst bepaalt dat de medeplichtigheid en de uitlokking strafbaar gesteld moet worden, verwijst ze naar de draagwijdte van deze begrippen in het interne recht van elke lidstaat. Voor België is het begrip uitlokking onbekend, zoals de Raad van State heeft opgemerkt, en het begrip dat overeenkomt met het begrip dat de Overeenkomst beoogt, is de uitlokking om een misdrijf te begaan als deelneming (artikel 66 van het Strafwetboek). Het toelichtend rapport bij bovenvermeld protocol verduidelijkt trouwens dit punt, stellende dat de begrippen terzake geïnterpreteerd moeten worden overeenkomstig de definitie die daaraan gegeven wordt in het strafrecht van elke lidstaat.

Artikel 248. Artikel 248 voorziet in een verzwarende omstandigheid voor de omkoping die bepaalde categorieën van personen beoogt die specifieke ambten uitoefenen bij het opsporen en het vervolgen van misdrijven: de politieambtenaren, de personen met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en de leden van het openbaar ministerie. Omkoping van dergelijke personen schaadt de openbare orde op een directere en zwaardere manier dan de andere vormen van omkoping, aangezien aan die personen door de wet essentiële opdrachten zijn toegewezen in het kader van de rechtshandhaving en de uitoefening van de justitie, en de wet hun bijgevolg belangrijke bevoegdheden heeft toegekend ten aanzien van de fundamentele rechten van personen en hun vaststellingen met een bijzonder gezag heeft bekleed in het kader van de gerechtelijke procedure. Bijgevolg moeten op omkoping van deze beroeps-categorieën hogere straffen staan, tegelijk om de beoogde personen te beschermen tegen potentiële omkopers en om hen zelf iedere praktijk en iedere

tion et non plus seulement de tentative de corruption, qui consisterait dans un acte extérieur qui formerait un commencement d'exécution d'une sollicitation ou d'une proposition. C'est d'ailleurs de cette manière que le rapport explicatif du protocole à la convention sur la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, adopté par le Conseil de l'Union européenne le 27 septembre 1996 justifie l'absence d'obligation d'incrimination de la tentative.

Contrairement à l'avis du Conseil d'État, le gouvernement estime que l'instigation à commettre un fait de corruption, qui doit être sanctionnée en vertu des instruments de l'Union européenne relatifs à la corruption, est adéquatement couverte par les règles du droit belge en matière de participation (article 66 du Code pénal). Le sens des termes contenus dans une convention internationale doit en principe être interprété à la lumière du droit de chaque État membre. Quand la convention demande d'incriminer la complicité et l'instigation, elle renvoie à la portée de ces notions dans le droit interne de chaque État membre. En ce qui concerne la Belgique, la notion d'instigation est inconnue, comme le fait justement remarquer le Conseil d'État, et celle qui correspond à celle que la convention a en vue est celle de la provocation à commettre une infraction (article 66 du Code pénal). Le rapport explicatif du protocole susmentionné précise d'ailleurs ce point, en disant que les concepts en question doivent être interprétés conformément à la définition qui en est donnée dans le droit pénal de chaque État membre.

Article 248. L'article 248 prévoit une circonstance aggravante pour la corruption visant certaines catégories de personnes exerçant des fonctions spécifiques dans le domaine de la recherche et de la poursuite des infractions: les fonctionnaires de police, les personnes revêtues de la qualité d'officier de police judiciaire et les membres du ministère public. La corruption de telles personnes porte atteinte de façon plus directe et plus grave à l'ordre public que d'autres formes de corruption, dans la mesure où ces personnes se voient assigner par la loi des missions essentielles dans le cadre du maintien de l'État de droit et de l'exercice de la justice et que la loi leur a en conséquence donné des pouvoirs importants à l'égard des droits fondamentaux des personnes et a donné à leurs constatations une autorité particulière dans le cadre de la procédure judiciaire. Il s'impose dès lors que la corruption de ces catégories professionnelles fasse l'objet de sanctions supérieures, à la fois pour protéger les personnes visées contre les corrupteurs potentiels et pour les dissuader elles-mêmes de toute prati-

tolerantie die tegen hun opdracht ingaat, te ontraden. Het maximum van de straffen bepaald in artikel 247 wordt dus verdubbeld wat hen betreft.

Deze bepaling beoogt in het bijzonder de handelingen te beschermen die specifiek zijn aan de functie van de beoogde personen, en wordt niet toegepast op het misbruik van invloed, waarvoor deze personen gestraft worden zoals iedere andere persoon die een openbaar ambt uitoefent. De bepaling werd dan ook in deze zin beperkt, ten gevolge van de opmerking van de Raad van State over de verhouding tussen artikel 248 en artikel 249.

Artikel 249. Artikel 249 betreft de omkoping van personen die een jurisdictionele opdracht hebben: scheidsrechter, gezworene, rechter-assessor, rechter. Er bestaat reeds een onderscheid voor deze personen in het huidige Strafwetboek. De rechtvaardiging ervan is dat, gezien het belang van hun ambt en de gevolgen van hun beslissingen op de fundamentele rechten en vrijheden van personen, iedere vorm van omkoping ten hunnen aanzien veel zwaarder is dan de corruptie van andere beroeps categorieën. Men heeft de bestaande vrijheidsbenemende straffen behouden, en het maximum van de geldboetes verhoogd. Toch heeft men op één punt de gradatie vastgesteld door het Wetboek gewijzigd: de rechters-assessoren werden minder bestraft dan de gezworenen, omdat de beslissingen genomen door gezworenen per definitie betrekking hebben op zwaardere zaken (aangezien het gaat om misdaden die tot de bevoegdheid van het Hof van Assisen behoren). Men heeft hier nochtans geoordeeld dat men eveneens rekening moest houden met de graad van integratie van de persoon in de jurisdictionele functie. Een gezworene is een gelegenhedsrechter, die geen enkele voorafgaande kennis heeft van het systeem van de strafrechtelijke justitie. Bovendien, zelfs indien het normaal is om de omkoping die hem zou beogen, te vermijden door een strenge straf (een criminele straf), dan nog is het niet logisch om te voorzien in een lichtere straffen aanzien van rechters-assessoren, aangezien zij, zelfs indien het geen professionele rechters zijn, niettemin meer geïntegreerd zijn in de rechtsprekende functie dan de gezworenen.

Men heeft in dit artikel ook een precisering toegevoegd vergeleken met de huidige artikelen over hetzelfde onderwerp: deze bepaling vindt slechts toepassing op de beoogde beroeps categorieën indien de omkoping het verrichten van een handeling die behoort tot het rechtsprekend ambt tot doel heeft. Dit betekent dat indien de omkoping een rechter beoogt en een puur administratieve handeling naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt, of de uitoefening door de rechter van zijn invloed ten aanzien van een andere gerechtelijke instantie, de rechter in deze hypothese strafbaar zal zijn op basis van de bepalingen van artikel 247 en niet van artikel 249.

que et de toute tolérance qui irait à l'encontre de leur mission. Le maximum des peines prévues à l'article 247 est dès lors doublé à leur égard.

Cette disposition vise à protéger particulièrement les actes qui relèvent spécifiquement de la fonction des personnes visées et ne s'applique pas au trafic d'influence, pour lequel celles-ci sont sanctionnées comme toute autre personne exerçant une fonction publique. La disposition a été limitée en ce sens, suite à l'observation du Conseil d'État sur la relation entre l'article 248 et l'article 249.

Article 249. L'article 249 concerne la corruption visant les personnes ayant une mission juridictionnelle: arbitre, juré, juge assesseur, juge. Une distinction existe déjà pour cette catégorie de personnes dans le Code pénal actuel. La justification en est que, vu l'importance de leur fonction et les effets des décisions qu'elles prennent sur les droits et libertés fondamentaux des personnes, tout acte de corruption à leur égard et d'une gravité nettement plus grande que la corruption visant d'autres catégories professionnelles. On a maintenu les peines privatives de liberté existantes, on a augmenté le maximum des amendes. On a toutefois modifié sur un point la gradation établie par le code: les juges assesseurs étaient punis de peines moins sévères que les jurés, pour le motif que les décisions prises par les jurés concernent par définition des affaires plus graves (puisque'il s'agit de crimes relevant de la Cour d'assises). On a cependant estimé ici qu'il fallait également tenir compte du degré d'intégration de la personne dans la fonction juridictionnelle. Un juré est un juge d'occasion, qui n'a aucune connaissance préalable du système de justice pénale. Aussi, même s'il est normal de prévenir la corruption qui le viserait par une peine sévère (une peine criminelle), il n'est pas logique de prévoir une peine plus légère des juges assesseurs, dans la mesure où ceux-ci, même s'ils ne sont pas des juges professionnels, sont néanmoins plus intégrés dans la fonction juridictionnelle que les jurés.

En ce qui concerne cet article, on a également ajouté une précision par rapport aux articles actuels sur le même objet: cette disposition ne s'applique aux catégories professionnelles visées que si la corruption a pour objet un acte relevant de leur fonction juridictionnelle. Ceci signifie que si la corruption vise un juge à propos d'un acte purement administratif à l'occasion de l'exercice de sa fonction, ou l'exercice par le juge de son influence à l'égard d'une autre instance judiciaire ou administrative, dans ces hypothèses, le juge serait punissable sur la base des dispositions de l'article 247 et non de l'article 249.

Artikel 250. Artikel 250 stelt omkoping strafbaar indien zij buitenlandse ambtenaren beoogt. Het artikel werkt via assimilatie: de straffen zijn bijgevolg deze bepaald in de artikelen 247 en volgende voor dezelfde feiten.

De hoedanigheid van een persoon die een openbaar ambt uitoefent, wordt beoordeeld volgens het recht van de betrokken Staat. Nochtans, indien deze Staat buiten de Europese Unie ligt, bepaalt artikel 250, § 2, dat deze hoedanigheid ook nog beoordeeld moet worden naar Belgisch recht. Deze bijkomende voorwaarde heeft tot doel rekening te houden met eventueel zeer belangrijke verschillen die kunnen bestaan tussen juridische systemen die ver van elkaar verwijderd zijn voor de beoordeling van wat de uitoefening van een openbaar ambt is, en te voorkomen dat in België een persoon gestraft zou worden die op geen enkele manier beschouwd zou kunnen worden als iemand die een openbaar ambt bekleedt, terwijl hij dat nochtans wel doet volgens het recht van het land waarvan hij afhangt (door zijn nationaliteit of zijn woonplaats).

Men dient te preciseren dat dit artikel betrekking heeft op de strafbaarheid van een feit dat in principe in België gepleegd is (krachtens het territorialiteitsprincipe van het strafrecht). De vraag hoe hetzelfde feit vervolgd moet worden indien het gepleegd is buiten het Belgische territorium, wordt geregeld door artikel 6 van de amendementen, dat betrekking heeft op de extraterritoriale bevoegdheid van de Belgische rechter.

Artikel 251. Artikel 251 stelt corruptie strafbaar die personen beoogt die een openbaar ambt uitoefenen in een internationale publiekrechtelijke organisatie waarvan België lid is. Het artikel werkt via assimilatie: de straffen zijn bijgevolg deze bepaald in de artikelen 247 en volgende voor dezelfde feiten.

Artikel 252. Artikel 252 bepaalt dat de ontzetting waarin artikel 33 van het Strafwetboek voorziet, in alle gevallen uitgesproken kan worden, terwijl dit op grond van het huidige recht niet mogelijk is voor het geval van het huidige artikel 246, eerste lid, van het Wetboek.

Artikel 253. Het huidige artikel 253 wordt opgeheven. Het leek niet meer gerechtvaardigd om de inbeslaggenomen goederen toe te wijzen aan het OCMW van de plaats van het misdrijf, en dus leek het verkiesbaar dat iedere confiscatie geschiedt ten voordele van de Schatkist. Gezien de wijziging van artikel 42 van het Strafwetboek door de wet van 17 juli 1990, die de mogelijkheden van de confiscatie uitgebreid heeft, leek de bepaling van artikel 253 bovendien geen nut meer te hebben.

Article 250. L'article 250 rend punissable la corruption lorsqu'elle vise des fonctionnaires étrangers. l'article procède par assimilation: les peines sont par conséquent celles prévues par les articles 247 et suivants pour les mêmes faits.

La qualité de personne qui exerce une fonction publique s'apprécie d'après le droit de l'État concerné. Toutefois, lorsque cet État est extérieur à l'Union européenne, l'article 250, § 2, prévoit que cette qualité doit en outre être appréciée au regard du droit belge. Cette condition supplémentaire a pour objet de tenir compte des différences éventuellement très importantes qui peuvent exister entre des systèmes juridiques très éloignés sur l'appréciation de ce qu'est l'exercice d'une fonction publique et d'éviter que ne soit punissable en Belgique une personne qui ne pourrait en aucune manière être considérée comme exerçant une fonction publique, mais qui est pourtant considérée comme telle par le droit de l'État dont elle relève (par sa nationalité ou sa résidence).

Il faut préciser que cet article concerne la punissabilité d'un fait qui est en principe commis en Belgique (en vertu du principe de territorialité du droit pénal). La question de savoir comment peut être poursuivi le même fait lorsqu'il est commis hors du territoire belge est réglée par l'article 6 des amendements, qui concerne la compétence extraterritoriale du juge belge.

Article 251. L'article 251 rend punissable la corruption qui vise des personnes qui exercent une fonction publique au sein d'une organisation internationale publique dont la Belgique est membre. L'article procède par assimilation: les peines sont par conséquent celles prévues par les articles 247 et suivants pour les mêmes faits.

Article 252. L'article 252 prévoit que l'interdiction prévue à l'article 33 du Code pénal peut être prononcée dans tous les cas, alors qu'en vertu du droit actuel, celle-ci n'est pas possible dans le cas de l'article 246, alinéa 1er, actuel du code.

Article 253. L'article 253 actuel est supprimé. Il ne paraît plus justifié d'attribuer les biens confisqués au CPAS du lieu de l'infraction, mais il semble préférable que toute confiscation se fasse au bénéfice du Trésor public. En outre, vu la modification de l'article 42 du Code pénal par la loi du 17 juillet 1990, qui a étendu les possibilités de confiscation, la disposition de l'article 253 ne paraît plus avoir d'utilité.

Artikel 5

Artikel 5 van de tekst voegt een afdeling 3bis in in hoofdstuk II (Bedrog) van titel II (Misdaden en wanbedrijven tegen eigendommen) van het tweede boek van het Strafwetboek in, betreffende de private omkoping.

Artikel 504bis definieert de actieve en passieve private omkoping. Deze kan iedere persoon beogen die ten aanzien van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon een bepaalde professionele functie heeft. Dat is de reden waarom de tekst uitdrukkelijk de bestuurder, de zaakvoerder, de lasthebber en de aangestelde (deze laatste notie omvat ook de notie van werknemer en is eigenlijk nog breder) viseert. De tekst heeft niet enkel betrekking op personen die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst, maar ook op personen met het statuut van zelfstandige die een bijzondere opdracht moeten vervullen. Omkoping kan bestaan in het kader van ondernemingen die de vorm hebben van een rechtspersoon of die bestaan uit natuurlijke personen, handelsvennootschappen of verenigingen zonder winstoogmerk.

Artikel 504ter bepaalt de straf. Deze is dezelfde als die voor het corruptiepact dat het verrichten van een rechtmatige handeling tot doel heeft. In geval van een pact is de straf dezelfde als voor het corruptiepact dat het verrichten van een onrechtmatige handeling tot doel heeft.

Artikel 6

De bepalingen van de oorspronkelijke tekst zijn op dit punt herzien ten gevolge van het advies van de Raad van State, echter niet om de draagwijdte ervan te wijzigen, maar om de coherentie en de leesbaarheid ervan te verbeteren. In dit perspectief heeft de regering ervoor gekozen om, in afwachting van de algehele herziening van dit hoofdstuk van de voorafgaande titel, een specifieke bepaling betreffende de omkoping (artikel 10quater) in te voegen, die alle voorzienbare hypothesen dekt.

Wat betreft de Belgische ambtenaren en de Europese ambtenaren, voorziet de tekst in een extraterritoriale bevoegdheid die niet aan voorwaarden gebonden is voor feiten die ten hunnen aanzien buiten België gepleegd zijn.

Wat betreft de Europese ambtenaren, beantwoorden deze bepalingen aan een verplichting opgelegd door artikel 6 van het bovengenoemde protocol en door artikel 7 van de bovengenoemde overeenkomst (geval waarin de dader van het misdrijf een communautair ambtenaar is in dienst van een instelling van de Europese Gemeenschappen of van een instelling opgericht volgens de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en haar zetel in België heeft). Deze bevoegdheid vloeit voort uit de verpflich-

Article 5

L'article 5 du texte insère une section 3bis dans le chapitre II (des fraudes) du titre II (des crimes et délits contre les propriétés) du livre II du Code pénal, relatif à la corruption privée.

L'article 504bis définit la corruption privée active et passive. Celle-ci peut viser toute personne qui a une fonction professionnelle particulière à l'égard d'une personne physique ou morale. C'est la raison pour laquelle le texte vise expressément l'administrateur, le gérant, le mandataire et le préposé (cette dernière notion couvre celle d'employé, tout en étant plus large). Elle vise non seulement des personnes liées par un contrat d'emploi, mais elle s'étend également à des personnes ayant un statut d'indépendant et qui sont mandatées pour effectuer une mission particulière. Elle peut exister dans le cadre d'entreprises ayant la forme de personnes morales ou constituées de personnes physiques, de sociétés commerciales ou d'associations sans but lucratif.

L'article 504ter prévoit la peine. Celle-ci est la même que pour le pacte de corruption pour commettre un acte juste. Dans le cas du pacte, la peine est la même que pour le pacte de corruption pour accomplir un acte injuste.

Article 6

Les dispositions du texte initial sur ce point ont été revues suite à l'avis du Conseil d'État, non pas tellement pour en modifier la portée, mais pour en garantir la cohérence et la lisibilité. Dans cette perspective, on a opté, en attendant la refonte globale de ce chapitre du titre préliminaire, pour l'insertion d'une disposition spécifique relative à la corruption (un article 10quater), qui couvre toutes les hypothèses envisageables.

En ce qui concerne les fonctionnaires belges et les fonctionnaires européens, le texte prévoit une compétence extra-territoriale inconditionnée pour les faits commis hors de Belgique à leur égard.

Quant aux fonctionnaires européens, ces dispositions répondent à une obligation imposée par l'article 6 du protocole susmentionné et par l'article 7 de la convention susmentionnée (cas où l'auteur de l'infraction est un fonctionnaire communautaire au service d'une institution des Communautés européennes ou d'un organisme constitué dans le cadre des traités instituant les Communautés européennes et ayant son siège en Belgique). Cette compétence découle de l'obligation pour les États membres de

ting voor de lidstaten toe te zien op de effectieve vervolging van feiten die schade toebrengen aan de Europese Unie, gezien de afwezigheid van een eigen strafrechtelijke bevoegdheid van de Europese Unie.

De tekst voorziet daarenboven in een extraterritoriale bevoegdheid voor feiten door buitenlanders buiten België gepleegd ten aanzien van internationale ambtenaren. Deze bevoegdheid is onderworpen aan een officieel bericht door de bevoegde overheid van de betrokken internationale organisatie gegeven aan de Belgische overheid.

De tekst voorziet daarenboven in een extraterritoriale bevoegdheid voor feiten door buitenlanders buiten België gepleegd ten aanzien van ambtenaren van andere lidstaten van de Europese Unie. Deze bevoegdheid is onderworpen aan een officieel bericht door de overheid van die Staat aan de Belgische overheid gegeven.

Deze bevoegdheid vloeit voort uit de solidariteit die moet bestaan tussen de lidstaten van de Europese Unie in de bestrijding van handelingen die schade toebrengen aan de eigen belangen van de leden. Om elk positief bevoegdheidsconflict te voorkomen is deze bevoegdheid afhankelijk van de aanvraag door de betrokken lidstaat.

Tot slot voorziet de tekst in een extraterritoriale bevoegdheid voor feiten die ambtenaren van een andere vreemde Staat betreffen. Deze bepaling is bedoeld om tegemoet te komen aan de verplichting die opgelegd wordt door artikel 4.2 van de bovengenoemde OESO-Overeenkomst. De uitoefening van deze bevoegdheid is niettemin verbonden aan een drievoudige voorwaarde: dubbele incriminatie (strafbaarheid in het land waar de ambtenaar van afhangt), wederkerigheid (strafbaarheid van buitenlandse ambtenaren in het land waar de ambtenaar van afhangt), en officieel bericht vanwege het land waarvan de ambtenaar afhangt. In het oorspronkelijke regeringsontwerp waren deze eerste twee voorwaarden verbonden aan de strafbaarheid zelf van het feit, maar ten gevolge van het advies van de Raad van State en van de bovengenoemde overwegingen werd besloten om ze te beperken tot voorwaarden die enkel gelden voor de uitoefening van de vervolging voor feiten die gepleegd zijn buiten het grondgebied.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, teneinde de mogelijkheid van de fiscale aftrekbaarheid van geheime commissielonen te beperken. Deze wijziging past binnen de verbintenissen die België heeft aangegaan op internationaal vlak, in het bijzonder met de OESO. In aansluiting op de aanbeveling van de Raad van de OESO van 27 mei 1994 betreffende de corruptie in internationale handelstransacties, en in het bijzonder de verkrijging

veiller à la poursuite effective des faits qui portent atteinte à l'Union européenne, en l'absence de compétence pénale propre de l'Union européenne.

Le texte prévoit en outre une compétence extraterritoriale pour les faits commis hors de Belgique à l'égard de fonctionnaires internationaux. Cette compétence est subordonnée à l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité compétente de l'organisation internationale concernée.

Le texte prévoit une compétence extra-territoriale pour les faits commis hors de Belgique à l'égard de fonctionnaires des autres États membres de l'Union européenne. Cette compétence est subordonnée à l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de l'État concerné.

Cette compétence découle de la solidarité qui doit exister entre les États membres de l'Union européenne pour la répression d'actes qui touchent aux intérêts propres d'un des membres. Pour éviter tout conflit positif de juridiction, cette compétence est subordonnée à la demande de l'État membre concerné.

Enfin, le texte prévoit une compétence extraterritoriale pour les faits concernant des fonctionnaires d'autres États étrangers. Cette disposition vise à rencontrer l'obligation imposée par l'article 4.2. de la convention OCDE susmentionnée. La mise en œuvre de cette compétence est cependant liée à une triple condition: double incrimination (punissabilité dans le pays dont relève le fonctionnaire), réciprocité (punissabilité des agents publics étrangers dans le pays dont relève le fonctionnaire) et avis officiel du pays dont relève le fonctionnaire. Dans le projet initial du gouvernement, ces deux premières conditions affectaient la punissabilité même du fait, mais, suite à l'avis du Conseil d'État et aux considérations susmentionnées, il a été décidé de les limiter à de simples conditions à l'exercice des poursuites pour des faits commis hors du territoire.

Article 7

Cet article modifie l'article 58 du Code des impôts sur les revenus, afin de restreindre les possibilités de déductibilité fiscale des commissions secrètes. Cette modification s'inscrit dans le cadre des engagements pris par la Belgique sur le plan international, en particulier à l'OCDE. Suite à une recommandation du Conseil de l'OCDE du 27 mai 1994 relative à la corruption dans le cadre des transactions commerciales internationales et plus particulièrement de

en het behoud van openbare aanbestedingen, en op de aanbeveling van het Comité van fiscale zaken van de OESO heeft de Raad van de OESO op 11 april 1996 een nieuwe aanbeveling aangenomen die in het bijzonder betrekking heeft op de rol van de fiscaliteit in de strijd tegen de corruptie van openbare ambtenaren. De lidstaten die de aftrekbaarheid van smeergeld aanvaarden, worden verzocht deze behandeling te heronderzoeken met het oog op de weigering van deze aftrekbaarheid.

Rekening houdend met het noodzakelijk geheime karakter van de commissielonen die worden toegekend, waren er redenen om artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen te wijzigen door uit te gaan van het onweerlegbare vermoeden dat het toekennen van een commissieloon in het kader van een overheidsopdracht of van een administratieve vergunning gebruikt wordt om openbare ambtenaren om te kopen.

Artikel 8

Dit artikel wijzigt artikel 9, § 1°, letter d), van de wet van 20 maart 1981 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken, teneinde de bevoegde minister in staat te stellen de declassering, de schorsing of de intrekking van de erkenning van een aannemer uit te spreken die zich schuldig zou hebben gemaakt aan omkoping (in de zin van artikel 246 en volgende van het amendement) in het kader van de verkrijging van een overheidsopdracht.

Artikel 9

Dit artikel wijzigt het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934, waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, teneinde het mogelijk te maken dat een verbod ook uitgesproken wordt ten aanzien van een persoon veroordeeld voor private omkoping overeenkomstig artikel 504bis en 504ter van deze tekst. Deze wijziging ligt in de logica zelf van dit koninklijk besluit, dat reeds voorziet in de mogelijkheid een dergelijk verbod op te leggen wanneer een persoon veroordeeld is voor publieke omkoping en is het logisch gevolg van de nieuwe strafbaarstelling van private omkoping.

Elk artikel dat in dit amendement wordt voorgesteld, wordt hieronder afzonderlijk besproken.

l'obtention et du maintien de marchés publics et à la recommandation du comité des affaires fiscales de l'OCDE, le Conseil de l'OCDE a adopté, le 11 avril 1996, une nouvelle recommandation qui vise tout particulièrement le rôle de la fiscalité dans la lutte contre la corruption de fonctionnaires publics. Les États membres qui acceptent la déductibilité des pots-de-vin sont invités à réexaminer ce traitement, en vue de refuser cette déductibilité.

Compte tenu du caractère nécessairement secret des commissions qui sont allouées, il y avait lieu de modifier le prescrit légal de l'article 58 du Code des impôts sur les revenus en présumant de manière irréfragable que l'octroi d'une commission dans le cadre d'un marché public ou d'une autorisation administrative sert à corrompre des agents publics.

Article 8

Cet article modifie l'article 19, § 1er, 1°, littera d), de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux, afin de permettre au ministre compétent d'ordonner le déclassement, la suspension ou le retrait d'un entrepreneur qui se serait rendu coupable de corruption (au sens des articles 246 et suivants proposés) dans le cadre de l'obtention d'un marché public.

Article 9

Cet article modifie l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, afin de permettre qu'une interdiction soit également prononcée à l'égard d'une personne condamnée pour corruption privée sur la base des articles 504bis et 504ter en projet. Cette modification est dans la logique même de cet arrêté royal, qui permet déjà de prononcer une telle interdiction lorsqu'une personne a été condamnée pour corruption publique et constitue la conséquence logique de la création de la nouvelle incrimination de corruption privée.

Chacun des articles proposés par cet amendement est examiné ci-après.

Artikel 2

Het in het regeringsamendement voorgestelde artikel 2 luidt als volgt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

« Art. 2. — Het opschrift van boek II, titel IV, van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt:

« *Misdaden en wanbedrijven tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen of door bedienaren der erediens ten in de uitoefening van hun bediening.* »

De heer Raes heeft eveneens een amendement ingediend op artikel 2 van het wetsvoorstel (Stuk Senaat, nr. 1-107/3, amendement nr. 1) luidend als volgt:

« *In dit artikel het woord « kan » vervangen door het woord « zal. »*

Verantwoording

Er kan geen enkel vertrouwen meer gesteld worden in een persoon die tijdens zijn functie in een openbaar ambt schuldig wordt bevonden aan corruptie. Vermits er geen vertrouwen meer is, kan deze persoon geen openbaar ambt, bediening of betrekking meer vervullen. De veroordeling tot ontzetting van het recht om een openbaar ambt, bediening of betrekking te vervullen moet daarom bij corruptie steeds uitgesproken worden en niet een eventueel bijkomstig uit te spreken straf zijn.

Het in het regeringsamendement voorgestelde artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Bijgevolg vervalt het amendement nr. 1 van de heer Raes.

Artikel 3

Het in amendement nr. 2 van de regering voorgestelde artikel 3 luidt als volgt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

« Art. 3. — Hoofdstuk III van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 240 tot 245 bevat, wordt vervangen als volgt:

« *Hoofdstuk III. Verduistering, knevelarij en belangen-neming gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen.*

Art. 240. — *Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die openbare of private gelden, geldswaardige papieren, stukken, effecten, akten, roerende zaken verduistert, welke hij uit kracht of uit hoofde van zijn ambt onder zich heeft.*

Article 2

L'article 2 proposé par l'amendement global du gouvernement est libellé comme suit (doc. Sénat, n° 1-107/4):

« Art. 2. — *L'intitulé du livre II, titre IV, du Code pénal est remplacé par l'intitulé suivant:*

« *Des crimes et délits contre l'ordre public, commis par des personnes qui exercent une fonction publique ou par des ministres des cultes dans l'exercice de leur ministère.* »

M. Raes a également déposé, à l'article 2 de la proposition de loi, un amendement libellé comme suit (doc. Sénat, n° 1-107/3, amendement n° 1):

« *À cet article, remplacer les mots « pourra être » par le mot « sera. »*

Justification

On ne saurait plus faire confiance à une personne qui est reconnue coupable de corruption dans l'exercice d'une fonction publique. Puisqu'elle ne jouit plus de la confiance, elle ne peut plus remplir de fonctions, emplois ou offices publics. C'est pourquoi, en cas de corruption, la condamnation à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics doit toujours être prononcée, et non être une peine éventuelle, à prononcer accessoirement.

L'article 2 proposé par l'amendement du gouvernement est adopté par 8 voix et 1 abstention.

Par conséquent, l'amendement n° 1 de M. Raes devient sans objet.

Article 3

L'article 3 proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

« Art. 3. — *Le chapitre III du livre II, titre IV, du même Code, qui contient les articles 240 à 245, est remplacé par les dispositions suivantes:*

« *Chapitre III. Du détournement, de la concussion et de la prise d'intérêt commis par des personnes qui exercent une fonction publique.*

Art. 240. — *Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique qui aura détourné des deniers publics ou privés, des effets en tenant lieu, des pièces, titres, actes, effets mobiliers qui étaient entre ses mains soit en vertu, soit à raison de sa fonction.*

Art. 241. — *Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die akten of titels waarvan hij in die hoedanigheid de bewaarder is, die hem zijn bezorgd of waartoe hij uit hoofde van zijn ambt toegang heeft gehad, kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt of wegmaakt.*

Art. 242. — *Wanneer stukken of procesakten, ofwel andere papieren, registers, geïnformateerde of magnetische dragers, akten of voorwerpen die in archieven, griffies of openbare bewaarplaatsen berusten, of die aan een openbaar bewaarder in die hoedanigheid zijn toevertrouwd, worden ontvreemd of vernietigd, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of met één van die straffen.*

Art. 243. — *Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die zich schuldig maakt aan knevelarij, door bevel te geven om rechten, taksen, belastingen, gelden, inkomsten of interesten, lonen of wedden te innen, of door die te vorderen of te ontvangen, wetende dat zij niet verschuldigd zijn of het verschuldigde te boven gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.*

De straf is opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank, indien de knevelarij met behulp van geweld of van bedreiging is gepleegd.

Art. 244. — *Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnanciering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.*

De voorafgaande bepaling is niet toepasselijk op hem die in de gegeven omstandigheden zijn private belangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld. »

Art. 241. — *Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique, qui aura méchamment ou frauduleusement détruit ou supprimé des actes ou titres, dont elle était dépositaire en cette qualité, qui lui avaient été communiqués ou auxquels elle avait eu accès à raison de sa fonction.*

Art. 242. — *Lorsqu'on aura soustrait ou détruit des pièces ou des actes de la procédure, soit d'autres papiers, registres, supports informatiques ou magnétiques, actes ou effets contenus dans les archives, greffes ou dépôts publics, ou remis à un dépositaire public en cette qualité, le dépositaire coupable de négligence sera puni d'un emprisonnement d'un mois à six mois et d'une amende de 100 francs à 10 000 francs ou d'une de ces peines.*

Art. 243. — *Toute personne exerçant une fonction publique, qui se sera rendue coupable de concussion, en ordonnant de percevoir, en exigeant ou recevant ce qu'elle savait n'être pas dû ou excéder ce qui était dû pour droits, taxes, contributions, deniers, revenus ou intérêts, pour salaires ou traitements, sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra être condamnée, en outre, à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.*

La peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs, si la concussion a été commise à l'aide de violences ou de menaces.

Art. 244. — *Toute personne exerçant une fonction publique, qui, soit directement, soit par interposition de personnes ou par actes simulés, aura pris ou reçu quelque intérêt que ce soit dans les actes, adjudications, entreprises ou régies dont elle avait, au temps de l'acte, en tout ou en partie, l'administration ou la surveillance, ou qui, ayant mission d'ordonnancer le paiement ou de faire la liquidation d'une affaire, y aura pris un intérêt quelconque, sera punie d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra, en outre, être condamnée à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.*

La disposition qui précède ne sera pas applicable à celui qui ne pouvait, en raison des circonstances, favoriser par sa position ses intérêts privés, et qui aura agi ouvertement. »

1. Voorafgaande opmerking

Een lid verzoekt de regering aan de commissie een lijst te bezorgen van de ten opzichte van de bestaande artikelen aangebrachte wijzigingen. De in de huidige tekst aangebrachte wijzigingen springen immers niet altijd in het oog. Bij wijze van voorbeeld haalt de spreker het voorgestelde artikel 242 aan. Daar laat men bijvoorbeeld de woorden «in strafzaken» vallen en maakt men de bepaling dus toepasselijk op alle procesakten. Wat is de reden van deze wijziging? Zo ook wordt in artikel 240 niet meer gesproken van iedere openbare officier of ambtenaar, maar over iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent. Is dat een andere functie?

De minister wijst erop dat deze wijziging is aangebracht om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State.

De regering belooft in ieder geval een lijst met de wijzigingen mee te delen.

2. Inleidende zin

Mevrouw Jeanmoye dient een subamendement in op amendement nr. 2 van de regering (stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 7). Dit amendement moet gelezen worden samen met de amendementen nrs. 8 en 9 die door hetzelfde lid zijn ingediend (zie *infra*, blz. 57, artikelen 3bis en 3ter nieuw).

In dit verband wordt verwezen naar de bespreking van het door de regering voorgestelde artikel 244 (zie *infra*, blz. 56).

3. Het voorgestelde artikel 240

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

4. De voorgestelde artikelen 241 en 242

De minister onderstreept dat het voorgestelde amendement de straffen verder preciseert.

Een lid vestigt de aandacht op het onderscheid tussen de voorliggende artikelen. Voor artikel 241 is blijkbaar een duidelijk opzet vereist («kwaadwillig of bedrieglijk»), terwijl nalatigheid in artikel 242 blijkbaar volstaat («nalatige bewaarder»). Hoe verklaart men dit onderscheid en wat is juist de inhoud van het begrip nalatigheid? Volstaat een loutere slordigheid?

Als er in een gemeentehuis wordt ingebroken en er worden blanco-identiteitskaarten gestolen, is dat voldoende om de bewaarder verantwoordelijk te stellen als onzorgvuldige bewaarder? Wordt het criterium van de *bonus pater familias* hier gehanteerd?

Een ander lid vraagt naar de interpretatie van de huidige rechtspraak daaromtrent.

Een lid vraagt zich af of opzettelijke nalatigheid die tot doel heeft het strafbaar feit mogelijk te maken,

1. Remarque préliminaire

Un membre demande au gouvernement de fournir une liste des modifications apportées aux articles existants. En effet, ces modifications ne sont pas toujours très visibles. L'intervenant cite l'exemple de l'article 242. On laisse par exemple tomber les mots «des procédures criminelles» et l'on rend donc la disposition applicable à tous les actes de la procédure. Pourquoi une telle modification? De même, à l'article 240, l'on n'écrit plus «tout fonctionnaire ou officier public», mais «toute personne exerçant une fonction publique». S'agit-il d'une autre fonction?

Le ministre attire l'attention sur le fait que l'on a procédé à ces modifications, compte tenu des remarques du Conseil d'État.

Le gouvernement promet en tout cas de fournir une liste des modifications en question.

2. Phrase liminaire

Mme Jeanmoye dépose un sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement (doc. Sénat n° 1-107/4, amendement n° 7). Cet amendement doit être lu conjointement avec les amendements n°s 8 et 9 déposés par le même membre (voir *infra*, p. 57, articles 3bis et 3ter nouveaux).

On se reportera, à ce sujet, à la discussion de l'article 244 proposé par le gouvernement (voir *infra*, p. 56).

3. Article 240 proposé

Cet article ne suscite aucune observation.

4. Articles 241 et 242 proposés

Le ministre souligne que l'amendement proposé contient une explicitation des peines.

Un membre attire l'attention sur les différences qui existent entre les articles à l'examen. L'article 241 requiert manifestement une intention nette («méchamment ou frauduleusement»), alors que, selon toute évidence à l'article 242, une simple négligence suffit («le dépositaire coupable de négligence»). Comment expliquer cette différence et quel est le contenu exact de la notion de négligence? Un simple manque de soin suffit-il?

Un cambriolage dans une maison communale au cours duquel on vole des cartes d'identité vierges est-il suffisant pour que l'on puisse considérer que le dépositaire de celles-ci a été négligent? Doit-on utiliser en l'occurrence le critère du bon père de famille?

Un autre membre demande quelle est l'interprétation de la jurisprudence actuelle à ce sujet.

Un membre se demande si une négligence intentionnelle, en vue de permettre le crime, est requise. En

vereist is. De veroordeling waarin dit artikel voorziet, lijkt hem immers zwaar voor een gewone nalatigheid. Daarenboven wordt nalatigheid anders bestraft als zij gevolgd wordt door diefstal of inbraak. De bestraffing verschilt dus naar gelang van de gevolgen ervan.

Een lid is van mening dat het niet moet gaan om opzettelijke nalatigheid. Bij opzettelijke nalatigheid is er medeplichtigheid.

Zoals een vorige spreker al voorstelde, lijkt hier het criterium van de goede huisvader in aanmerking te moeten worden genomen. Het komt dus de rechter toe zich een oordeel te vormen. In het strafrecht komt het overigens vaak voor dat de bestraffing van het misdrijf beoordeeld wordt op grond van de gevolgen ervan.

Er wordt verwezen naar het dronken rijden. Ook daar wordt de strafmaat beoordeeld naar gelang van de gevolgen.

Wat het begrip «nalatig» betreft, bevestigt de minister dat het niet gaat om opzettelijke nalatigheid. Opzettelijke nalatigheid is immers geen nalatigheid meer. De minister herinnert eraan dat de oorspronkelijke tekst werd behouden. Het is de bedoeling de belangrijke akten, de procesakten te beschermen.

Een lid onderstreept dat deze kwestie een invloed heeft op de bepaling van het ambt. Het lijkt hem onontbeerlijk dat personen (griffiers, enz.) die in het kader van hun ambt geregeld geconfronteerd worden met belangrijke dossiers de te nemen beschermingsmaatregelen kennen en weten dat nalatigheid strafrechtelijk bestraft wordt en niet alleen administratief.

De minister vestigt de aandacht op de beoordelingsbevoegdheid van de rechter. Hij kan oordelen over de omvang van de schuld naar gelang van het ambt dat de betrokkene bekleedt.

De hoofdindieners van het wetsvoorstel preciseert dat de huidige tekst enigszins gewijzigd wordt. De woorden «procesakten in strafzaken» worden vervangen door het woord «procesakten». Dat lijkt hem erg vaag. Gaat het om een burgerrechtelijk proces?

De minister legt uit dat de bepaling de gerechtelijke procedure beoogt, dus eveneens de burgerrechtelijke processen.

Hij geeft het voorbeeld van het dossier dat door een advocaat op de griffie is neergelegd en waarvan de conclusies zijn zoekgeraakt.

Een vorige spreker haalt een ander voorbeeld aan: bij de raadpleging van een dossier door een deskundige op de griffie verdwijnt er een stuk uit dat dossier tijdens de afwezigheid van de griffiebeambte. Gaat het om een nalatigheid van die beambte?

effet, la condamnation prévue lui semble lourde par rapport à une négligence ordinaire. En outre, la négligence est sanctionnée de manière différente si elle est suivie d'un vol ou d'une effraction. L'acte est donc sanctionné de manière différente en fonction de ses conséquences.

Un membre est d'avis qu'il ne doit pas s'agir d'une négligence intentionnelle. Si la négligence était intentionnelle, il s'agirait d'une complicité.

Il lui semble que, comme un précédent intervenant le suggérait, le critère à prendre en considération est celui du bon père de famille. Il appartient donc au juge d'apprécier. Par ailleurs, il est fréquent, en droit pénal, que la sanction de l'acte soit appréciée en fonction des conséquences de celui-ci.

L'on fait référence au cas de la conduite en état d'ivresse, dans lequel la peine est également déterminée en fonction des conséquences.

En ce qui concerne la portée du terme «négligence», le ministre confirme qu'il ne s'agit pas d'une négligence volontaire. Si la négligence est volontaire, ce n'est plus une négligence. Le ministre rappelle que l'ancien texte a été maintenu. Le but est de protéger les actes importants, les actes de procédure.

Un membre souligne l'incidence de cette question sur la définition de la fonction. Il lui semble indispensable que les personnes (greffiers, etc) qui, dans le cadre de leur fonction, sont régulièrement confrontées avec des dossiers importants, connaissent les mesures précises de sauvegarde à prendre, et sachent qu'une négligence est passible d'une condamnation pénale, et non pas seulement d'une sanction administrative.

Le ministre attire l'attention sur le pouvoir d'appréciation du juge. Il peut apprécier le degré de culpabilité selon l'échelon où la personne se situe.

L'auteur principal de la proposition de loi précise que le texte actuel est modifié en ce sens que les mots «de la procédure criminelle» sont remplacés par les mots «de la procédure». Cette disposition lui semble très vague. S'agit-il d'une procédure civile?

Le ministre explique que la disposition vise la procédure judiciaire, donc également la procédure civile.

Il cite comme exemple le dossier déposé par un avocat, dont les conclusions se perdent au greffe.

Un précédent intervenant cite l'exemple de la disparition d'une pièce lors de la consultation d'un dossier par un expert au greffe, pendant l'absence du déposé au greffe. S'agit-il d'une négligence de ce déposé?

Een lid zegt dat die nalatigheid nu al strafbaar is, maar enkel bij een strafrechtelijke procedure in geval van ontvreemding of vernietiging van papieren, registers, akten of voorwerpen die in archieven, griffiers of openbare bewaarplaatsen berusten.

Hij besluit dat een amendement noodzakelijk is om bij het woord «procesakten» te verduidelijken om welk proces het gaat en dat ook de draagwijdte van het woord «nalatig» moet worden toegelicht.

De regering dient op haar amendement nr. 2 een subamendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 12) dat luidt als volgt:

«In het voorgestelde artikel 242 het woord «gerechtelijke» invoegen tussen de woorden «stukken of» en de woorden «procesakten.»

In verband met artikel 242 vraagt een spreker waarom de straf verzwaaard wordt; waarom is de gevangenisstraf een maand terwijl de minister toch heeft gezegd dat er een zeer grote gradatie bestaat wat de nalatigheid betreft.

De minister bevestigt dat de straf verzwaaard is maar wijst erop dat ook mogelijk is boetes op te leggen. De strafmaat wordt aan de rechter overgelaten.

Een lid merkt op dat artikel 242 inderdaad bepaalt dat de nalatige bewaarder gestraft wordt met een gevangenisstraf en met een geldboete «of met één van die straffen». In de overige artikelen worden de boeten echter toegevoegd zonder meer. Men straft met een gevangenisstraf «en» met een geldboete. De strafmaat wordt aangepast en men wil bovendien de kas spijzen. Is daar een speciale reden voor? Men moet ook rekening houden met het feit dat op het vlak van corruptie reeds is bepaald dat alle gelden die gediend hebben om om te kopen, *ipso facto* verbeurd worden verklaard en dus gerecupereerd. Dat kan dus de reden niet zijn van het toevoegen van boeten.

Voorts is het de vraag of artikel 242 toepasselijk is op journalisten, die als medeplichtigen of als mededaders of als helers van stukken fungeren.

Er wordt geantwoord dat deze vraag reeds gesteld kan worden met betrekking tot de huidige tekst. Het Hof van Cassatie past artikel 240 toe op journalisten.

Er wordt op gewezen dat de voorliggende tekst handelt over archieven. Is dat geen gemeenschapsmaterie? Er bestaat trouwens een bepaling die stelt dat gemeenschappen en gewesten eventueel ook strafbepalingen kunnen invoeren. Rijst hier geen probleem op dat vlak?

Een lid is van oordeel dat de uitzonderingsbepaling over de bevoegheden van gemeenschappen en gewesten in strafzaken niet kan betekenen dat deze straf-

Un membre précise que cette négligence est déjà punissable, mais seulement dans le cas d'une procédure criminelle ou pour tout papier, registre, acte ou effet contenus dans des archives, greffes ou dépôts publics.

Il conclut qu'un amendement est nécessaire afin d'explicitier le mot procédure, et qu'il convient de préciser la portée du mot «négligence».

Le gouvernement dépose à son amendement n° 2 un sous-amendement ainsi libellé (Doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 12):

«À l'article 242 proposé, insérer le mot «judiciaire» entre les mots «procédure» et les mots «soit d'autres papiers.»

Un intervenant demande, à propos de l'article 242, la raison de l'augmentation de la peine; pourquoi est-on passé à un mois, alors que le ministre explique qu'il existe une très grande variété de négligences?

Le ministre confirme que la peine a été augmentée, mais souligne l'ajout de la possibilité d'infliger des amendes. La modulation de la peine reste de l'appréciation du juge.

Un membre fait remarquer que l'article 242 prévoit bel et bien que le dépositaire coupable de négligence sera puni d'un emprisonnement et d'une amende «ou d'une de ces peines». Dans les autres articles, les amendes viennent toutefois simplement en sus. L'on punit donc, et d'un emprisonnement et d'une amende. L'on adapte le taux des peines et l'on s'arrange par la même occasion pour alimenter les caisses. Le fait-on pour une raison particulière? Il faut savoir que, pour ce qui est des affaires de corruption, l'on a déjà prévu que tous les fonds qui auront servi *ipso facto* à corrompre, seront saisis et donc récupérés. Par conséquent, si l'on décide d'infliger des amendes en sus, ce n'est pas parce que l'on ne peut plus récupérer ces fonds.

En outre, force est de se demander si l'article 242 est applicable aux journalistes, lesquels peuvent être complices, coauteurs, ou receleurs de pièces.

L'on répond que l'on peut déjà poser cette question à propos du texte actuel. La Cour de cassation applique l'article 240 aux journalistes.

L'on souligne que le texte à l'examen concerne les archives. Or, celles-ci ne constituent-elles pas une matière qui relève des communautés? Du reste, il existe une disposition qui prévoit que les communautés et les régions peuvent aussi édicter des dispositions pénales. Ne pose-t-elle pas problème?

Un membre estime que la disposition exceptionnelle relative aux compétences des communautés et des régions en matière pénale ne saurait avoir pour

rechtelijke bevoegdheid hebben in alle materies waarvoor zij materieelrechtelijk bevoegd zijn.

5. Het voorgestelde artikel 243

De heer Raes dient een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 3), luidend:

«In het eerste lid van het voorgestelde artikel 243, de woorden «en hij kan bovendien» vervangen door de woorden «en hij zal bovendien.»

Verantwoording

Er kan geen enkel vertrouwen meer gesteld worden in een persoon die tijdens zijn functie in een openbaar ambt schuldig wordt bevonden aan corruptie, hetzij actief hetzij passief. Een corrupt ambtenaar kan geen openbaar ambt, bediening of betrekking meer vervullen vermits vertrouwen de grondslag vormt van een openbare functie. De veroordeling tot ontzetting van het recht om een openbaar ambt, bediening of betrekking te vervullen moet daarom bij corruptie steeds uitgesproken worden en niet een eventueel bijkomstig uit te spreken straf zijn.

Een lid komt terug op de discussie over het toepassingsgebied *ratione personae* van de delicten. Spreker verwijst naar de opmerkingen van de Raad van State. Artikel 243 bestraft de knevelarij. Doordat men het oorspronkelijk toepassingsgebied heeft uitgebreid naar alle personen die een openbaar ambt uitoefenen, is het artikel nu ook toepasselijk op de personen die een verkiezingsmandaat bekleden. Deze kunnen in beginsel echter niet vallen onder het materieel toepassingsgebied van het artikel; degenen die onder knevelarij vallen, moeten immers de bevoegdheid kunnen hebben om belastingen te ontvangen of te eisen. Dat heeft een verkozene niet. De Franse wetgever bijvoorbeeld heeft knevelarij nooit van toepassing gemaakt op personen die een verkiezingsmandaat bekleden.

Een ander lid wijst op de weinig accurate structuur van het Strafwetboek, die hier nogmaals wordt in stand gehouden.

Artikel 31 betreft de verplichte ontzetting uit bepaalde rechten, en geldt voor alle veroordelingen tot de doodstraf en tot dwangarbeid uitgesproken door het hof van assisen.

Artikel 32, dat voorziet in een facultatief verbod van uitoefening van dezelfde rechten, geldt ook voor het hof van assisen.

Artikel 33 voorziet in hetzelfde facultatief verbod voor correctionele straffen.

Vervolgens vraagt spreker waarom hier boeten zijn toegevoegd aan de gevangenisstraffen.

effet que celles-ci aient une compétence pénale dans toutes les matières pour lesquelles elles sont matériellement compétentes.

5. Article 243 proposé

M. Raes dépose un amendement (doc. Sénat n° 1-107/4, amendement n° 3), qui est rédigé comme suit:

«À l'alinéa premier de l'article 243 proposé, remplacer les mots «et pourra être condamné» par les mots «et sera condamné.»

Justification

L'on ne peut absolument plus faire confiance à une personne qui, dans l'exercice d'une fonction publique, s'est rendue coupable de corruption, active ou passive. Un fonctionnaire corrompu ne peut plus remplir de fonction, d'emploi ou d'office public, étant donné que la confiance constitue le fondement de l'exercice d'une fonction publique. Dès lors, l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics doit être systématiquement prononcée en cas de corruption et non constituer une peine pouvant être prononcée à titre complémentaire.

Un membre revient sur la discussion relative au champ d'application *ratione personae* des délits. Il renvoie aux remarques du Conseil d'État. L'article 243 concerne la concussion. Comme on a étendu le champ d'application initial de l'article à l'ensemble des personnes qui exercent une fonction publique, il est également applicable aux mandataires élus. Or, en principe, ceux-ci ne peuvent pas tomber dans le champ d'application matériel de cet article; en effet, ceux qui se rendent coupables de concussion doivent également être compétents pour recevoir ou percevoir des impôts. Un mandataire ne peut pas l'être. C'est ainsi que le législateur français, par exemple, n'a jamais prévu qu'il pouvait y avoir concussion de la part de mandataires élus.

Un autre membre attire l'attention sur le fait que la structure du Code pénal, qui est inadéquate, sera conservée une fois de plus, en l'occurrence.

L'article 31 concerne la déchéance obligatoire de certains droits et vaut pour toutes les condamnations à la peine de mort et de la réclusion à perpétuité prononcées en cour d'assises.

L'article 32, qui prévoit une interdiction facultative d'exercer les mêmes droits, vaut également pour la cour d'assises.

L'article 33 prévoit la même interdiction facultative pour ce qui est des peines correctionnelles.

L'intervenant demande ensuite pourquoi, en l'occurrence, l'on a prévu des amendes en sus des peines d'emprisonnement.

Ten slotte vraagt spreker waarom men steeds uitdrukkelijk bepaalt dat de opsluiting van vijf tot tien jaar is; hij is van mening dat deze termijn niet steeds moet worden herhaald.

De minister antwoordt dat het vroegere artikel 13 inderdaad bepaalde dat opsluiting steeds vijf tot tien jaar is. Nu wordt dit echter geregeld in artikel 9, waar een opsplitsing in termijnen werd ingebouwd. Het is dus noodzakelijk te preciseren om welke termijn het juist gaat.

6. Het voorgestelde artikel 244

Mevrouw Jeanmoye dient op regeringsamendement nr. 2 een subamendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 7) dat luidt als volgt:

«Dit artikel wijzigen als volgt:

A) De aanhef doen luiden als volgt:

«Het opschrift van hoofdstuk III, van boek II, titel IV, alsook de artikelen 240 tot 243 van hetzelfde Wetboek worden vervangen als volgt:»

B) De voorgestelde artikelen 244 en 245 doen vervallen.»

Verantwoording

Verbetering van wetgevingstechnische aard.

Dit subamendement moet samen gelezen worden met de amendementen nrs. 8 en 9 die door hetzelfde lid zijn ingediend (zie *infra*, artikelen 3*bis* en 3*ter*, blz. 57).

De regering dient eveneens een subamendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 13). Het luidt als volgt:

«Het voorgestelde artikel 244 vernummeren tot artikel 245.»

De minister verklaart dat de in de amendementen nrs. 7 en 8 voorgestelde opheffingsbepalingen door de regering om wetstechnische redenen op het einde van het wetsvoorstel worden ingevoegd (*cf.* amendement nr. 17, Stuk Senaat, nr. 1-107/4).

Het in subamendement nr. 9 voorgestelde artikel 245 bevat dezelfde tekst als het door de regering in amendement nr. 2 voorgestelde artikel 244 dat als gevolg van het regeringsamendement nr. 13 wordt vernummerd tot artikel 245.

Na deze uitleg trekt mevrouw Jeanmoye haar drie subamendementen in.

Enfin, l'intervenant demande pourquoi l'on indique chaque fois expressément que la durée de l'emprisonnement est de 5 à 10 ans; l'intervenant estime qu'il n'est pas nécessaire de répéter systématiquement ce délai.

Le ministre répond que, selon l'ancien article 13, la durée d'emprisonnement variait en effet entre 5 et 10 ans. La question est toutefois réglée maintenant à l'article 9, qui prévoit une ventilation dans les délais. Il y a lieu dès lors de préciser quels sont exactement les délais en question.

6. Article 244 proposé

Mme Jeanmoye dépose à l'amendement n° 2 du gouvernement un sous-amendement ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n°7):

«Apporter à cet article les modifications suivantes:

A) Remplacer la phrase liminaire par ce qui suit:

«L'intitulé du chapitre III, du livre II, titre IV, et les articles 240 à 243 du même Code sont remplacés par les dispositions suivantes:»

B) Supprimer les articles 244 et 245 proposés.»

Justification

Correction légistique.

Ce sous-amendement doit être lu conjointement avec les amendements n°s 8 et 9 déposés par le même membre (voir *infra*, articles 3*bis* et 3*ter*, p. 57).

Le gouvernement dépose également un sous-amendement libellé comme suit (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 13):

«Renommer l'article 244 proposé en article 245.»

Le ministre déclare que le gouvernement insère à la fin de la proposition de loi (*cf.* l'amendement n° 17, doc. Sénat, n° 1-107/4) les dispositions abrogatoires proposées par la voie des amendements n°s 7 et 8, et ce pour des raisons légistiques.

L'article 245 proposé par la voie du sous-amendement n° 9 comporte le même texte que l'article 244 que le gouvernement a proposé par la voie de son amendement n° 2, et dont il fait l'article 245 par la voie de son amendement n° 13.

À la suite de cette explication, Mme Jeanmoye retire ses trois sous-amendements.

De heer Raes dient het volgende subamendement in op amendement nr. 2 van de regering (Stuk Senaat, nr. 1/107-4, amendement nr. 4):

« *In het eerste lid van het voorgestelde artikel 244, de woorden « en hij kan bovendien, » vervangen door de woorden « en hij zal bovendien. »*

Verantwoording

Zie amendement nr. 3.

7. Stemmingen

Amendement nr. 12 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Amendement nr. 7 van mevrouw Jeanmoye (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt ingetrokken.

Amendement nr. 3 van de heer Raes (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 4 van de heer Raes (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 13 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 3, zoals voorgesteld door amendement nr. 2, en aldus gesubamendeerd, wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikelen 3bis en 3ter (nieuw)

Mevrouw Jeanmoye dient twee amendementen in die als volgt geformuleerd zijn:

1° Amendement nr. 8 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

« *Een artikel 3bis (nieuw) invoegen, luidende:*

« *Art. 3bis. — Artikel 244 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven. »*

Verantwoording

Verbetering van wetgevingstechnische aard (cf. amendement nr. 7).

2° Amendement nr. 9 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

« *Een artikel 3ter (nieuw) invoegen, luidende:*

« *Art. 3ter. — Artikel 245 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:*

Art. 245. — Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent en die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tus-

M. Raes dépose le sous-amendement suivant à l'amendement n° 2 du gouvernement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 4):

« *À l'alinéa premier de l'article 244 proposé, remplacer les mots « et pourra, en outre, être condamnée » par les mots « et sera, en outre, condamnée. »*

Justification

Voir l'amendement n° 3.

7. Votes

L'amendement n° 12 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

L'amendement n° 7 de Mme Jeanmoye (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est retiré.

L'amendement n° 3 de M. Raes (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est rejeté par 8 voix contre 1.

L'amendement n° 4 de M. Raes (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est rejeté par 8 voix contre 1.

L'amendement n° 13 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

L'article 3 tel qu'il est proposé par l'amendement n° 2 et ainsi sous-amendé est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Articles 3bis et 3ter (nouveaux)

Mme Jeanmoye dépose deux amendements ainsi libellés:

1° Amendement n° 8 (doc. Sénat, n° 1-107/4):

« *Insérer un article 3bis (nouveau), libellé comme suit:*

« *Art. 3bis. — L'article 244 du même Code est abrogé. »*

Justification

Correction légistique (voir amendement n° 7).

2° Amendement n° 9 (doc. Sénat, n° 1-107/4):

« *Insérer un article 3ter (nouveau), libellé comme suit:*

« *Art. 3ter. — L'article 245 du même Code est remplacé par ce qui suit:*

Art. 245. — Toute personne exerçant une fonction publique, qui, soit directement, soit par interposition

senpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnancering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met een van die straffen alleen en hij kan bovendien overeenkomstig artikel 33 worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

De voorgaande bepaling is niet toepasselijk op degene die in de gegeven omstandigheden zijn privébelangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld.»

Verantwoording

Verbetering van wetgevingstechnische aard (cf. amendementen nrs. 7 en 8).

Die amendementen moeten samen gelezen worden met amendement nr. 7 dat door mevrouw Jeanmoye op artikel 3 is ingediend (zie *supra*, blz. 52 en 56).

Daar de amendementen nrs. 2, 13 en 17 van de regering zijn aangenomen, trekt mevrouw Jeanmoye haar amendementen nr. 8 en nr. 9 in.

Artikel 4

Het in het regeringsamendement nr. 2 voorgestelde artikel 4 luidt als volgt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

«Art. 4. — Hoofdstuk IV van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk IV. Omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen

Art. 246. — § 1. Passieve omkoping bestaat in het feit dat een persoon die een openbaar ambt uitoefent, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt om één van de in artikel 247 bepaalde gedragingen aan te nemen.

§ 2. Actieve omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om één van de in artikel 247 bepaalde gedragingen aan te nemen.

§ 3. Met een persoon die een openbaar ambt uitoefent in de zin van dit artikel wordt gelijkgesteld elke

de personnes ou par actes simulés, aura pris ou reçu quelque intérêt que ce soit dans les actes, adjudications, entreprises ou régies dont elle avait, au temps de l'acte, en tout ou en partie, l'administration ou la surveillance, ou qui, ayant mission d'ordonnancer le paiement ou de faire la liquidation d'une affaire, y aura pris un intérêt quelconque, sera punie d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra, en outre, être condamnée à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.

La disposition qui précède ne sera pas applicable à celui qui ne pouvait, en raison des circonstances, favoriser par sa position ses intérêts privés, et qui aura agi ouvertement.»

Justification

Correction légistique (voir amendements n°s 7 et 8).

Ces amendements doivent être lus conjointement avec l'amendement n° 7, déposé par Mme Jeanmoye à l'article 3 (voir *supra*, pp. 52 et 56).

Compte tenu de l'adoption des amendements n°s 2, 13 et 17 du gouvernement, les amendements n°s 8 et 9 de Mme Jeanmoye sont retirés.

Article 4

L'article 4 proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est libellé comme suit (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 4. — Le chapitre IV du livre II, titre IV, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«Chapitre IV. De la corruption de personnes qui exercent une fonction publique

Art. 246. — § 1er. Est constitutif de corruption passive le fait pour une personne qui exerce une fonction publique de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour adopter un des comportements visés à l'article 247.

§ 2. Est constitutif de corruption active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne exerçant une fonction publique une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle adopte un des comportements visés à l'article 247.

§ 3. Est assimilée à une personne qui exerce une fonction publique au sens du présent article toute

persoon die zich kandidaat heeft gesteld voor een dergelijk ambt of die zich voordoet als iemand die wellicht binnenkort een dergelijk ambt zal uitoefenen.

Art. 247. — § 1. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt of het nalaten van een handeling die tot zijn ambtsplichten behoort tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval dat voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Ingeval de omgekochte persoon de onrechtmatige handeling heeft verricht of nagelaten heeft een handeling te verrichten die tot zijn ambtsplichten behoort, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 75 000 frank of met één van die straffen.

§ 3. Indien de omkoping het plegen door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een misdaad of een wanbedrijf naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

§ 4. Indien de omkoping het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van

personne qui s'est portée candidate à une telle fonction ou qui se présente comme pouvant prochainement exercer une telle fonction.

Art. 247. — § 1er. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte de sa fonction, juste mais non sujet à salaire, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte injuste à l'occasion de l'exercice de sa fonction ou l'abstention de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Dans le cas où la personne corrompue a accompli l'acte injuste ou s'est abstenue de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 75 000 francs ou d'une de ces peines.

§ 3. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un crime ou d'un délit à l'occasion de l'exercice de sa fonction, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 4. Lorsque la corruption a pour objet l'usage par la personne qui exerce une fonction publique de

de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1 gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of één van die straffen.

Indien de omgekochte persoon de invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikte, effectief heeft aangewend, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen.

Art. 248. — Wanneer de feiten bedoeld in de artikelen 246 en 247, § 1 tot 3, een politieambtenaar, een persoon met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie of een lid van het openbaar ministerie betreffen, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met een straf waarvan het maximum wordt gebracht op het dubbele van de straf die in artikel 247 voor de feiten is bepaald.

Art. 249. — § 1. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een scheidsrechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter-assessor of een gezworene betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publiques ou l'abstention d'un tel acte, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

Si la personne corrompue a effectivement usé de l'influence dont elle disposait du fait de sa fonction, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.

Art. 248. — *Lorsque les faits prévus aux articles 246 et 247, § 1er à 3, visent un fonctionnaire de police, une personne revêtue de la qualité d'officier de police judiciaire ou un membre du ministère public, le maximum de la peine est porté au double du maximum de la peine prévue par l'article 247 pour les faits.*

Art. 249. — § 1er. *Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un arbitre et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement de un an à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.*

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. *Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge assesseur ou un juré et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.*

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

§ 3. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of één van die straffen.

Art. 250. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die in een vreemde Staat een openbaar ambt uitoefent, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

§ 2. De hoedanigheid van persoon die in een andere Staat een openbaar ambt uitoefent, wordt beoordeeld overeenkomstig het recht van de Staat waar die persoon dit ambt uitoefent. Indien het een Staat betreft die geen lid is van de Europese Unie, wordt deze hoedanigheid voor de toepassing van § 1 enkel erkend, als het betreffende ambt ook beschouwd wordt als een openbaar ambt naar Belgisch recht.

Art. 251. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

§ 2. De hoedanigheid van deze persoon wordt beoordeeld overeenkomstig de statuten van de internationale publiekrechtelijke organisatie waaronder hij ressorteert.

Art. 252. — Zij die op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk worden gestraft, kunnen ook worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33. »

1. Artikelen 246, 247 en 249

De heer Erdman dient subamendement nr. 10 in op amendement nr. 2 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4), luidende:

« In het voorgestelde artikel 247, § 2, lid 1, 2 en 3, § 3, lid 1 en 2, § 4, lid 1, 2 en 3, en in het voorgestelde artikel 249, § 1, lid 1 en 2, § 2, lid 1 en 2, § 3, lid 2 de woorden « of één van die straffen » doen vervallen. »

Verantwoording

Indien het huidig artikel 244 van het Strafwetboek, voor al de gevallen van omkoping in een bijkomende

§ 3. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de dix ans à quinze ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs ou une de ces peines.

Art. 250. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de personne exerçant une fonction publique dans un autre État est appréciée conformément au droit de l'État dans lequel la personne exerce cette fonction. S'il s'agit d'un État non membre de l'Union européenne, cette qualité est seulement reconnue, aux fins d'application du § 1er, si la fonction concernée est également considérée comme une fonction publique en droit belge.

Art. 251. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans une organisation de droit international public, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de cette personne est appréciée conformément aux statuts de l'organisation internationale publique de laquelle elle relève.

Art. 252. — Les personnes punies en vertu des dispositions du présent chapitre pourront également être condamnées à l'interdiction, conformément à l'article 33. »

1. Articles 246, 247 et 249

M. Erdman dépose à l'amendement n° 2 le sous-amendement n° 10 (doc. Sénat, n° 1-107/4), qui est rédigé comme suit:

« À l'article 247 proposé, au § 2, alinéas 1er, 2 et 3, au § 3, alinéas 1er et 2, au § 4, alinéas 1er, 2 et 3, et à l'article 249 proposé, au § 1er, alinéas 1er et 2, au § 2, alinéas 1er et 2, et au § 3, alinéa 2, supprimer les mots « ou une de ces peines ».

Justification

Si l'article 244 en vigueur du Code pénal prévoit en outre une amende pour tous les cas de corruption, il

boete voorzag dan was het in genen dele mogelijk van ofwel de gevangenisstraf ofwel de boete afzonderlijk uit te spreken. Het is ook geen argument voor te houden dat voor deze zware feiten, waarvan sommige misdaden zijn, deze keuzemogelijkheid aan de rechter moet worden gelaten « onder een nieuwe criminalistische benadering ».

Wij kunnen deze keuzemogelijkheid niet verantwoord maken, tenzij men zou overstappen naar een systeem waarbij inderdaad de rechter volledig in vrijheid voor alle gekwalificeerde feiten van omkoping uit een globaal gamma van straffen zou kunnen kiezen: deze « criminalistische nieuwe benadering » schijnt de regering in genen dele te onderschrijven.

Indien deze keuzemogelijkheid wordt behouden in artikel 247, § 1, dan is het omdat het hier rechtmatige daden betreft; in alle andere omstandigheden betreft het onrechtmatige daden. Men kan ook verwijzen naar artikel 242 van het Strafwetboek waar bijna een nalatigheidsmisdrijf wordt bestraft, en waar de keuzemogelijkheid verantwoord is.

De regering heeft een gelijkaardig subamendement ingediend maar met een meer beperkte draagwijdte, luidende (amendement nr. 14, Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

« In de §§ 2, tweede lid, en 3, tweede lid, van het voorgestelde artikel 248 de woorden « of één van die straffen » schrappen. »

De minister pleit voor de goedkeuring van het regeringsamendement.

De heer Erdman heeft een ander subamendement ingediend op het regeringsamendement nr. 2, luidende (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 11):

« In het voorgestelde artikel 246, § 3, de volgende verbeteringen aanbrenge:

A) De woorden « die zich voordoet mogelijks binnenkort een dergelijk ambt uit te oefenen » vervangen door de woorden « die doet geloven een dergelijk ambt te zullen uitoefenen ».

B) Paragraaf 3 aanvullen met de woorden:

« of die door gebruik te maken van valse hoedanigheden doet geloven een dergelijk ambt uit te oefenen. »

Verantwoording

A) De terminologie die in het amendement van de regering wordt gebruikt doet allerlei vragen rijzen:

a) « naar alle waarschijnlijkheid » is dit niet onder valse namen of valse hoedanigheden of eventueel

ne permet aucunement de prononcer soit la peine de prison, soit l'amende. On ne peut pas davantage arguer que, dans le cadre d'une « approche criminalistique nouvelle », il faut, pour ces faits graves, dont certains sont des crimes, laisser au juge la possibilité de choisir entre ces deux peines.

Nous ne pouvons pas justifier cette possibilité de choix, à moins qu'on n'adopte un système dans lequel le juge aurait effectivement la latitude de choisir, en toute liberté, dans un éventail global de peines, pour tous les faits qualifiés de corruption. Cependant, le Gouvernement ne semble nullement défendre une telle « approche criminalistique nouvelle. »

Si l'on a conservé la possibilité de choix à l'article 247, § 1er, c'est parce qu'il s'agit, en l'espèce, d'actes justes; dans toutes les autres circonstances, il s'agit d'actes injustes. On peut également faire référence à l'article 242 du Code pénal, qui réprime à peu près un acte de négligence, et où la possibilité de choix se justifie.

Le gouvernement a déposé un sous-amendement similaire, mais dont la portée est plus restreinte, et qui est rédigé comme suit (amendement n° 14, doc. Sénat, n° 1-107/4):

« Aux §§ 2, alinéas 2, et 3, alinéa 2, de l'article 249 proposé, supprimer les mots « ou une de ces peines. »

Le ministre plaide pour l'adoption de l'amendement gouvernemental.

M. Erdman a déposé à l'amendement n° 2 du gouvernement un autre sous-amendement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 11), qui est rédigé comme suit:

« À l'article 246, § 3, proposé, apporter les corrections suivantes:

A) Remplacer les mots « qui se présente comme pouvant prochainement exercer une telle fonction » par les mots « qui fait croire qu'elle exercera une telle fonction ».

B) Compléter le § 3 par le texte suivant:

« ou qui, en usant de fausses qualités, fait croire qu'elle exerce une telle fonction. »

Justification

A) La terminologie usitée dans l'amendement du Gouvernement soulève diverses questions:

a) selon toute probabilité, on ne vise pas l'usage de faux noms ou de fausses qualifications, ou éventuelle-

door listige kunstgrepen (dat is voorzien in artikel 496 van het Strafwetboek — oplichting). Wat men beoogt is dat men aan een co-respondent mededeelt dat men het ambt zal uitoefenen;

b) «mogelijks» er is dus nog een pleatoir element dat hier speelt, dat men in de nieuwe terminologie opvangt door de toekomstige vorm te nemen «zal uitoefenen»;

c) «binnenkort» de term als dusdanig leidt dus tot interpretatie en naargelang de termijn die nog zal moeten verlopen.

Veel nauwer aansluitend bij artikel 496 van het Strafwetboek dat al of niet in een eenheid van opzet als bijkomende kwalificatie weerhouden kan worden, gaat het hier wel degelijk om te doen geloven (en dus te doen aanvaarden door de co-respondent) dat men het ambt zal uitoefenen (dit kan in het vooruitzicht worden gesteld, dit kan mogelijk zijn, dit kan eventueel nog afspringen), wat hier belangrijk is, is dat de co-respondent effectief gelooft, aanvaardt en in de dader de persoon herkent die het ambt zal uitoefenen.

B) In de voorgestelde tekst wordt gestraft:

1° de persoon die een openbaar ambt uitoefent;

2° de persoon die zich kandidaat heeft gesteld;

3° de persoon die doet geloven een dergelijk ambt te zullen uitoefenen.

Waarom dan niet strafbaar stellen diegene die door valse handelingen doet geloven dat hij het ambt effectief uitoefent?

Men kan natuurlijk argumenteren dat het dan oplichting is, voorzien in artikel 496. Maar het kan evengoed gekwalificeerd worden als omkoping, ongeacht de eenheid van opzet en duur.

Anderzijds wordt ook de schuld aan actieve omkoping gestraft terwijl slachtoffers van oplichting uiteraard vrijuit gaan.

De indiener van het amendement herinnert eraan dat de door hem voorgestelde formulering «die doet geloven» bekend is in het strafrecht en onder meer gebruikt wordt in verband met misbruik van vertrouwen. Het begrip wordt in de rechtspraak ook steeds op dezelfde manier geïnterpreteerd. Over de interpretatie van de in het regeringsamendement nr. 2 voorgestelde terminologie moet evenwel nog een constante rechtspraak worden opgebouwd. Die terminologie is te vaag en dreigt tot betwistingen te leiden over het al dan niet vervuld zijn van de in de tekst gestelde voorwaarden.

ment l'emploi de manœuvres frauduleuses (ce qui est prévu à l'article 496 du Code pénal — escroquerie). Ce qui est visé en l'espèce, c'est le fait de communiquer à autrui que l'on exercera la fonction;

b) «comme pouvant»: l'élément aléatoire qui intervient ici est compensé, dans la terminologie nouvelle, par l'emploi du futur «qu'il exercera»;

c) «prochainement»: le terme en tant que tel donne matière à interprétation en fonction du délai qui doit encore s'écouler.

Le texte proposé se rapproche beaucoup plus du texte de l'article 496 du Code pénal qui, dans l'unicité d'intention, peut ou non être retenu comme qualification supplémentaire. Il s'agit bel et bien de faire croire (et donc de faire admettre par autrui) que l'on exercera la fonction (la chose peut être annoncée, elle peut être décrite comme possible, elle peut éventuellement ne pas se faire). Ce qui importe en l'espèce, c'est qu'autrui croie et admette effectivement ce qu'on lui dit et reconnaisse dans l'auteur la personne qui exercera la fonction.

B) Le texte proposé punit:

1° la personne qui exerce une fonction publique;

2° la personne qui a posé sa candidature à une telle fonction;

3° la personne qui fait croire qu'elle exercera une telle fonction.

Pourquoi alors ne pas punir la personne qui, par des manœuvres frauduleuses, fait croire qu'elle exerce effectivement la fonction?

On pourrait évidemment arguer qu'il s'agit là d'escroquerie, laquelle est visée à l'article 496 du Code pénal. On pourrait cependant tout aussi bien qualifier l'acte en question de corruption, indépendamment de l'unicité d'intention et de durée.

Par ailleurs, on punit également les personnes qui se rendent coupables de corruption active, alors que les victimes d'escroquerie, elles, ne font naturellement pas l'objet de poursuites.

L'auteur de l'amendement rappelle que la formule «qui fait croire», proposée par l'amendement, constitue une terminologie connue en droit pénal, utilisée notamment en matière d'abus de confiance, et dont l'interprétation jurisprudentielle est constante. Au contraire, la terminologie proposée par l'amendement n° 2 du gouvernement devra faire l'objet d'une nouvelle jurisprudence interprétative. Cette terminologie est trop vague, et risque de susciter des contestations sur le point de savoir si toutes les conditions fixées par le texte sont effectivement remplies.

In verband met punt A) wijst de minister erop dat in de regeringstekst sprake is van een waarschijnlijkheid (...als iemand die wellicht binnenkort een dergelijk ambt zal uitoefenen) of van een mogelijkheid en niet van een zekerheid. In punt A) van het amendement daarentegen gaat het wel om een zekerheid («...die doet geloven een dergelijk ambt...»).

De regering kan daarom met die formulering niet akkoord gaan.

Wat punt B) van het amendement van de heer Erdman betreft, herinnert de minister eraan dat hier de oplichting bedoeld wordt waarin artikel 496 van het Strafwetboek voorziet.

Doet dit geval zich voor, dan is er samenloop van misdrijven. Overeenkomstig artikel 65 van het Strafwetboek wordt in dat geval alleen de zwaarste straf uitgesproken, d.w.z. de straf die op oplichting staat.

De in punt B) van het amendement voorgestelde bepaling lijkt derhalve overbodig.

Een lid vraagt of degene die iemand poogt om te kopen die zich voordeed als iemand die een openbaar ambt uitoefent en die zich dus eigenlijk schuldig maakt aan oplichting, strafbaar is en zo ja, krachtens welke bepaling.

De minister antwoordt dat een van de bestanddelen van het corruptiemisdrijf ontbreekt wanneer de persoon niet echt een openbaar ambt uitoefent tenzij het amendement van de heer Erdman wordt aangenomen.

De indiener van het amendement verklaart dat degene die een valse hoedanigheid voorwendt, strafbaar is wegens oplichting doch niet als mededader van een corruptiemisdrijf. Daarom is punt B) van het amendement zo belangrijk. Wanneer dat wordt goedgekeurd, maakt ook die persoon zich schuldig aan corruptie.

Punt A) van het amendement heeft tot doel de elementen waarvan het bewijs moet worden geleverd, duidelijker te omschrijven. Daar het om een strafrechtelijke aangelegenheid gaat, is de door de regering voorgestelde tekst te vaag. Volgens die tekst is degene die met een glimlach antwoordt op de bewering dat hij binnenkort benoemd wordt tot een of ander openbaar ambt, al strafbaar!

In zijn amendement wordt daarentegen een actieve houding van de betrokkene geëist zonder dat daarvoor «listige kunstgrepen» nodig zijn.

2. Artikel 252

De regering dient op haar amendement nr. 2 een subamendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 15):

«In het voorgestelde artikel 252 de woorden «en overminderd de artikelen 31 en 32» invoegen na de woorden «overeenkomstig artikel 33.»

En ce qui concerne le point A) de l'amendement, le ministre souligne que, dans le texte du gouvernement, il est question d'une probabilité (... comme pouvant exercer une telle fonction) ou d'une potentialité, et non d'une certitude. Au contraire, dans le point A) de l'amendement, il s'agit d'une certitude («... fait croire qu'il exercera une telle fonction...»).

Le gouvernement ne peut marquer son accord sur cette dernière formule.

Quant au point B) de l'amendement de M. Erdman, le ministre rappelle qu'il vise en fait le cas de l'escroquerie, prévue par l'article 496 du Code pénal.

Si ce cas se présentait, il y aurait concours d'infractions. Conformément à l'article 65 du Code pénal, la peine la plus forte serait appliquée, c'est-à-dire celle qui sanctionne l'escroquerie.

La disposition proposée au point B) de l'amendement paraît dès lors superflue.

Un membre demande si celui qui tente de corrompre une personne qui, par escroquerie, se présente comme exerçant une fonction publique, est punissable, et dans l'affirmative, en vertu de quelle disposition.

Le ministre répond que la personne n'exerçant pas effectivement une fonction publique, un des éléments constitutifs de l'infraction de corruption fait défaut, à moins que l'amendement de M. Erdman ne soit retenu.

L'auteur de l'amendement déclare que celui qui fait état d'une fausse qualité, serait effectivement punissable du chef d'escroquerie, mais non en tant que coauteur d'un acte de corruption. D'où l'intérêt du point B) de l'amendement, afin que l'élément de corruption puisse également être retenu dans son chef.

Quant au point A) de l'amendement, il vise à mieux circonscrire les éléments dont la preuve devra être rapportée. S'agissant d'une matière pénale, le texte proposé par le gouvernement est trop vague. Selon ce texte, celui qui répond par un sourire à l'affirmation selon laquelle il sera bientôt nommé à telle ou telle fonction publique, serait punissable.

L'amendement de l'intervenant requiert au contraire une attitude active de l'intéressé, sans pour autant exiger de «manœuvres frauduleuses».

2. Article 252

Le gouvernement dépose à son amendement n° 2 un sous-amendement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 15), qui est rédigé comme suit:

«À l'article 252 proposé, insérer les mots «Sans préjudice de l'application des articles 31 et 32» avant les mots «Les personnes punies.»

De heer Raes dient eveneens een subamendement in, luidende (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 5):

« In het voorgestelde artikel 252, het woord « kunnen » vervangen door het woord « zullen. »

Verantwoording

Zie amendement nr. 3.

3. Stemmingen

Amendement nr. 10 van de heer Erdman (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt aangenomen met 5 stemmen tegen 4 stemmen.

Amendement nr. 14 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) vervalt als gevolg van de aanneming van het amendement nr. 10.

Amendement nr. 5 van de heer Raes (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 stem.

Amendement nr. 15 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Amendement nr. 11 van de heer Erdman (subamendement op amendement nr. 2 van de regering) wordt aangenomen met 6 stemmen, bij 3 onthoudingen.

Artikel 4, zoals voorgesteld door amendement nr. 2, en aldus gesubamendeerd, wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 4bis (nieuw)

De heer Boutmans dient het volgende amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 6):

« In hoofdstuk II van het wetsvoorstel een artikel 4bis (nieuw) invoegen, luidende:

« Art. 4bis. — De bepalingen van dit hoofdstuk zijn eveneens van toepassing, naar gelang van het geval, op leden van de Commissie van de Europese Gemeenschappen en van ambtenaren of andere personeelsleden van de instellingen van de Europese Unie, op de leden van de Rekenkamer en op de rechters in het Hof van Justitie en het gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen, alsmede op officieren of ambtenaren die in dienst staan van een vreemde mogendheid, die door België wordt erkend, of van de volkenrechtelijke of supranationale instellingen, waarbij België is aangesloten, en op rechters of openbare aanklagers in volkenrechtelijke tribunalen of gerechtshoven die door België worden erkend. »

M. Raes dépose également un sous-amendement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 5), qui est rédigé comme suit:

« À l'article 252 proposé, remplacer les mots « pourront également être » par les mots « seront également. »

Justification

Voir l'amendement n° 3.

3. Votes

L'amendement n° 10 de M. Erdman (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est adopté par 5 voix contre 4.

L'amendement n° 14 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) devient sans objet à la suite de l'adoption de l'amendement n° 10.

L'amendement n° 5 de M. Raes (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est rejeté par 8 voix contre 1.

L'amendement n° 15 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

L'amendement n° 11 de M. Erdman (sous-amendement à l'amendement n° 2 du gouvernement) est adopté par 6 voix et 3 abstentions.

L'article 4, tel qu'il est proposé par l'amendement n° 2, et ainsi sous-amendé, est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 4bis (nouveau)

M. Boutmans dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 6), qui est rédigé comme suit:

« Insérer, au chapitre II de la proposition de loi, un article 4bis (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 4bis. — Les dispositions du présent chapitre sont également applicables, selon le cas, aux membres de la Commission des Communautés européennes et aux fonctionnaires ou aux autres membres du personnel des institutions de l'Union européenne, aux membres de la Cour des comptes et aux juges de la Cour de justice et du tribunal de première instance des Communautés européennes, aux officiers et aux fonctionnaires qui sont au service d'une puissance étrangère reconnue par la Belgique ou des institutions internationales ou supranationales auxquelles la Belgique a adhéré, ainsi qu'aux juges ou aux procureurs des tribunaux ou des cours de justice internationaux reconnus par la Belgique. »

Verantwoording

Het hoofdstuk waarnaar het voorgestelde artikel verwijst is uiteraard het betrokken hoofdstuk uit het Strafwetboek, en niet het hoofdstuk van het wetsvoorstel. Daardoor wordt duidelijk dat we zowel voor actieve als voor passieve corruptie bij de strafbaarstelling ook de Europese en internationale instellingen betrekken.

Corruptie van buitenlandse en supranationale functionarissen moet evengoed bestraft worden als die van Belgische ambtenaren. Dit is een gedeeltelijke uitvoering van de Europese overeenkomst van 26 mei 1997 ter bestrijding van de corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van de Lid-Staten van de Europese Unie betrokken zijn. Er is evenwel geen enkele reden om de bepaling te beperken tot de Lid-Staten van de Europese Unie. Het Europese Hof voor de Mensenrechten, het Benelux-Gerechtshof zijn bijvoorbeeld evengoed rechtsinstancies die bij corruptie of pogingen daartoe betrokken kunnen zijn.

Ten aanzien van het territorialiteitsprincipe zal de gewone regel gelden: het misdrijf is in België strafbaar, van zodra minstens één element ervan in België is verwezenlijkt. Aangezien nogal wat Europese en volkenrechtelijke instellingen hun zetel hier te lande hebben, zal het vaak in ons land zijn dat de ongewenste handeling gesteld wordt.

Bovendien is de incriminatie nodig om uitlevering te kunnen vragen of toestaan.

Dat het artikel verwijst naar artikel 33 van het Strafwetboek hoeft geen beletsel te zijn: want hoewel die bepaling zelden enig reëel belang zal hebben voor buitenlanders, kunnen de functionarissen in kwestie ook Belgen zijn. Bovendien staan steeds meer overheidsbetrekkingen open voor burgers van de Europese Unie.

Dit amendement wordt verworpen met 6 stemmen tegen 1 stem, bij 2 onthoudingen.

Artikel 5

Het in het regeringsamendement nr. 2 voorgestelde artikel 5 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4) is als volgt geformuleerd:

«Art. 5. — In hetzelfde Wetboek wordt in boek II, titel IX, hoofdstuk II, een afdeling IIIbis ingevoegd, houdende de artikelen 504bis en 504ter, luidend als volgt:

«Afdeling IIIbis: Private omkoping

«Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, last-

Justification

Le chapitre auquel l'article proposé se réfère est, bien entendu, le chapitre en question du Code pénal, et non le chapitre de la proposition de loi. On voit ainsi clairement que nous associons à l'incrimination les institutions européennes et internationales, tant pour la corruption active que pour la corruption passive.

La corruption de fonctionnaires étrangers et supranationaux doit être sanctionnée tout autant que celle des fonctionnaires belges. Il s'agit d'une exécution partielle de la convention européenne du 26 mai 1997 relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires des Communautés européennes ou des États membres de l'Union européenne. Il n'y a toutefois aucune raison de limiter la disposition aux États membres de l'Union européenne. La Cour européenne des droits de l'homme, la Cour de justice du Benelux, par exemple, sont tout autant des instances susceptibles d'être impliquées dans des manœuvres ou des tentatives de corruption.

En ce qui concerne le principe de territorialité, on suivra la règle ordinaire: l'infraction est punissable en Belgique dès qu'au moins un de ses éléments a été réalisé en Belgique. Étant donné que bon nombre d'institutions européennes et internationales ont leur siège dans notre pays, c'est souvent chez nous que l'acte indésirable sera commis.

En outre, l'incrimination est nécessaire pour que l'on puisse demander ou accorder l'extradition.

Le fait que l'article renvoie à l'article 33 du Code pénal ne doit pas constituer un obstacle: en effet, même si cette disposition aura rarement un effet réel quelconque pour les étrangers, les fonctionnaires en question peuvent également être Belges. En outre, de plus en plus d'emplois publics sont accessibles aux citoyens de l'Union européenne.

Cet amendement est rejeté par 6 voix contre 1 et 2 abstentions.

Article 5

L'article 5 proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 5. — Dans le même Code, il est inséré au livre II, titre IX, chapitre II, une section IIIbis, comprenant les articles 504bis et 504ter, libellés comme suit:

«Section IIIbis: De la corruption privée

«Art. 504bis. — § 1er. Est constitutif de corruption privée le fait pour une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne

hebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt, om zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te verrichten of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te verrichten of na te laten.

Art. 504ter. § 1. In geval van omkoping van niet-ambtenaren is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

§ 2. Indien de vraag bedoeld in artikel 504bis, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of één van die straffen. »

1. Artikel 504bis

De regering dient een subamendement in waarin een nieuwe tekst voor artikel 504bis van het Strafwetboek wordt voorgesteld (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 16). Het luidt als volgt:

«Het voorgestelde artikel 504bis vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die bestuurder of

morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

§ 2. Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

Art. 504ter. § 1. En cas de corruption privée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

§ 2. Dans le cas où la sollicitation visée à l'article 504bis, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 504bis, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 504bis, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines. »

1. Article 504bis

Le gouvernement dépose un sous-amendement proposant un nouveau texte pour l'article 504bis du Code pénal (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 16), et ainsi libellé:

«Remplacer l'article 504bis proposé par la disposition suivante:

«Art. 504bis. — § 1. Est constitutif de corruption privée passive le fait pour une personne qui a la

zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt, om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, naar aanleiding van de uitoefening van zijn activiteit een handeling te verrichten of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, naar aanleiding van de uitoefening van zijn activiteit een handeling te verrichten of na te laten. »

De minister legt uit dat dit amendement een gevolg is van de besprekingen in de commissie. In amendement nr. 16 wordt een nieuwe definitie voorgesteld van zowel de actieve als de passieve private omkoping.

Hij voegt eraan toe dat de nieuwe definitie van het begrip omkoping ontleend is aan het wetsvoorstel van de heer Lallemand c.s. Er zijn een aantal wijzigingen aangebracht. In § 1 zijn de woorden «anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent» geschrapt. Personen die een openbaar ambt uitoefenen, kunnen zich immers ook schuldig maken aan private omkoping. Vervolgens zijn de woorden «de uitoefening van zijn beroepsactiviteit» vervangen door de woorden «de uitoefening van zijn activiteit». Het woorddeel «beroeps» is geschrapt omdat omkoping ook kan plaatshebben in een andere context dan die van een beroepsactiviteit. Op verzoek van de commissie zijn de woorden «en zonder machtiging» toegevoegd aan de woorden «zonder medeweten» van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever. Tenslotte zijn op het einde van § 1 de woorden «en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon» geschrapt. Zodoende is de toepassing van dit artikel niet langer beperkt tot de bovenvermelde regels maar uitgebreid tot alle activiteiten. De wijzigingen die in § 1 zijn aangebracht, zijn mutatis mutandis ook aangebracht in § 2. De minister merkt nog op dat in de tekst van het wetsvoorstel het

qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, mandataire ou préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.

§ 2. *Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, mandataire ou préposé d'une personne morale ou physique, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.* »

Le ministre déclare que cet amendement se situe dans le prolongement des discussions qui ont eu lieu en commission. L'amendement n° 16 propose une nouvelle définition de la corruption privée tant active que passive.

Il ajoute que la définition nouvelle de la corruption se base sur la proposition de loi déposée par M. Lallemand et consorts. Les modifications suivantes ont été apportées. Dans le premier paragraphe, on a supprimé les mots «autre qu'une personne exerçant une fonction publique». En effet, des personnes qui exercent une fonction publique peuvent aussi se rendre coupables de corruption privée. Ensuite, les mots «activité professionnelle» sont remplacés par le mot «activité». Le terme «professionnelle» est supprimé, parce que la corruption peut se situer dans un contexte autre que celui d'une activité professionnelle. À la demande de la commission, les mots «et sans autorisation» sont ajoutés aux mots «à l'insu du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur». Enfin, à la fin du paragraphe premier, les mots «en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique» ont été supprimés. Ainsi, l'application de cet article n'est plus limitée aux règles en question, mais est élargie à toute activité. Les modifications faites dans le paragraphe premier sont, mutatis mutandis, également apportées au deuxième paragraphe. Le ministre fait encore remarquer que, dans le texte de la proposition de loi, le terme «travailleur»

woord «werknemer» wordt gebruikt. Hij is van mening dat dit woord een sociaalrechtelijke connotatie heeft en dat het in het strafrecht verkieslijk is het woord «persoon» te gebruiken.

De hoofdindieners van het wetsvoorstel is het hiermee eens. Spreker vraagt of de term «handeling» die in artikel 504*bis* gebruikt wordt, zowel een rechtmatige als een onrechtmatige handeling dekt.

De minister bevestigt dat dit wel degelijk het geval is.

De hoofdindieners van het wetsvoorstel meent dat de strekking van de gebruikte begrippen moet worden verduidelijkt om al te verregaande interpretaties te voorkomen. Hij haalt het voorbeeld aan van iemand die de verkiezingscampagne van een lid van de raad van bestuur organiseert. Gaat het hier om «een voordeel van welke aard dan ook» bedoeld in artikel 504*bis*?

Een spreekster herinnert eraan dat volgens haar de wet in sommige gevallen van toepassing zou moeten zijn en onder meer op de VZW's in de sportieve sfeer. Zij verheugt zich dan ook over het feit dat ten gevolge van de bespreking in de commissie amendement nr. 16 niet langer het woord «beroepsactiviteit» vermeldt. Zij meent evenwel dat nu het toepassingsgebied van de voorgestelde tekst verruimd is, een duidelijke definitie van alle gebruikte begrippen onontbeerlijk is.

De vorige spreker wijst erop dat in het wetsvoorstel de woorden «een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling» gebruikt werden. Hij is van mening dat het beter zou zijn opnieuw die termen te hanteren. Die zijn veel duidelijker. Door te kiezen voor de woorden «naar aanleiding van de uitoefening van zijn activiteit een handeling verrichten» is volgens spreker een buitensporige uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet. De woorden «een handeling van zijn functie verrichten» dekken reeds heel wat gevallen, zoals bijvoorbeeld het ondertekenen van stukken, het doorgeven van bestellingen, het verrichten van handelingen die door de wet zijn voorgeschreven, enz. Daarenboven wordt die terminologie ook in de Franse wetgeving gebruikt.

De minister antwoordt dat het begrip «fonction/ambt» een publiekrechtelijke connotatie heeft. Hij stelt voor de woorden «naar aanleiding van de uitoefening van zijn bevoegdheden» te gebruiken.

Een vorige spreekster acht het begrip «fonction/ambt» geschikt omdat in § 1 de hoedanigheid van de persoon wordt bepaald. Het gaat om een bestuurder of een zaakvoerder van een rechtspersoon, een lasthebber of een aangestelde van een rechtspersoon of een natuurlijke persoon. Het gaat hier om een welbepaald soort mandaten.

est mentionné. Il estime que ce mot a une certaine connotation de droit social et qu'en droit pénal, il est préférable d'utiliser le terme «personne».

L'auteur principal de la proposition de loi se rallie à ce point de vue. L'intervenant demande si le terme «acte», utilisé dans l'article 504*bis*, couvre aussi bien un acte juste qu'un acte injuste.

Le ministre confirme que tel est bien le cas.

L'auteur principal de la proposition de loi estime qu'il faut clarifier la portée des termes employés, pour qu'ils ne donnent pas lieu à des interprétations extensives. Il évoque l'exemple d'une personne qui organise la campagne électorale d'un administrateur candidat aux élections. Est-ce «un avantage de toute nature», visé à l'article 504*bis*?

Une intervenante rappelle qu'elle était d'avis que, dans certains cas, et notamment en ce qui concerne des ASBL sportives, la loi devait être d'application. L'intervenante se réjouit du fait que, suite à la discussion au sein de la commission, l'amendement n° 16 ne parle plus d'une «activité professionnelle». Cependant, elle estime que, dès lors que le champ d'application du texte proposé est élargi, une définition claire de tous les termes utilisés est indispensable.

Le précédent intervenant souligne que, dans la proposition de loi, on utilisait les mots «un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction». Il estime qu'il vaudrait mieux reprendre ces termes qui sont plus clairs. Utiliser les mots «poser un acte à l'occasion de l'exercice de son activité», c'est, selon l'intervenant, élargir de façon excessive le champ d'application de la loi. Les mots «poser un acte de sa fonction» recouvrent déjà beaucoup d'hypothèses, comme par exemple signer des actes, passer des commandes, poser des actes qui ont été prescrits par la loi, etc. De plus, l'orateur fait remarquer que la législation française utilise aussi cette terminologie.

Le ministre répond que, selon lui, le terme «fonction» a une connotation de droit public. Il suggère la formulation «à l'occasion de l'exercice de ses compétences».

Une précédente intervenante est d'avis que le terme «fonction» est plus adapté, parce que le paragraphe premier détermine la qualité de la personne. Il s'agit d'un administrateur ou d'un gérant d'une personne morale, d'un mandataire ou d'un préposé d'une personne morale ou physique. Ce sont des types de mandats particuliers.

De hoofdindieners van het wetsvoorstel verwijst naar de universele bevoegdheid waarin artikel 6 voorziet (zie *infra*, blz. 78). Er rijst echter een probleem voor de daden van corruptie die in het buitenland gepleegd worden, bijvoorbeeld in het Midden-Oosten waar het gebruikelijk is aan overheidsambtenaren aanzienlijke bedragen toe te stoppen om een of ander voordeel te verkrijgen. Spreker wenst dat Europa regels opstelt ter bestrijding van de corruptie, en dat de wetgeving in de verschillende Europese landen eenvormig wordt gemaakt. Bij zijn weten bestaat in de andere Europese landen geen universele bevoegdheid zoals bepaald in het regeringsamendement.

Hierbij aansluitend ziet een lid in de tekst drie punten die problemen opleveren. Vooreerst is er de omschrijving van het voordeel. Een « voordeel van welke aard ook » is de meest ruime omschrijving die men kan gebruiken. Ook relatie- en nieuwjaarsgeschenken zijn dergelijke voordelen. Een moreel voordeel valt eveneens onder die term. Ten tweede wenst spreker de juiste draagwijdte te kennen van de woorden « zonder medeweten en zonder machtiging ». Een lasthebber heeft bijvoorbeeld een ruime onderhandelingsmarge en kan bijvoorbeeld rechtshandelingen verrichten, vaak zonder medeweten of machtiging. Ten derde is er de discussie over de draagwijdte van het begrip « handeling ». Deze elementen dienen gepreciseerd te worden.

De hoofdindieners van het voorstel voegt eraan toe dat overeenkomstig amendement nr. 16 het voordeel zowel voor de betrokkene kan zijn als voor een derde. De originele tekst ging minder ver. Hij stelt voor zijn oorspronkelijk voorstel als uitgangspunt voor de bespreking te gebruiken.

Ingevolge deze opmerking dient de minister subamendement nr. 19 in op regeringsamendement nr. 16. Dit subamendement bevat een nieuwe omschrijving van de strafbaarstelling van de passieve en actieve private omkoping (Stuk Senaat, nr. 1-107/4) en luidt als volgt:

« Het voorgestelde artikel 504bis vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt, om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie gemakkelijkte handeling te verrichten of na te laten.

L'auteur principal de la proposition de loi renvoie à la compétence universelle prévue à l'article 6 (voir *infra*, p. 78). Un problème se pose notamment pour les actes de corruption commis à l'étranger, par exemple au Moyen Orient, où on a l'habitude de donner des montants considérables aux fonctionnaires publics pour obtenir tel ou tel avantage. L'intervenant souhaite que l'Europe établisse des règles dans le cadre de la lutte contre la corruption, et que les différentes législations des pays européens soient uniformisées. À sa connaissance, une compétence universelle, telle que prévue dans l'amendement du gouvernement, n'existe pas dans les autres pays européens.

Un membre enchaîne en disant discerner dans le texte trois points qui posent problème. Premièrement, il y a la définition de l'avantage. Un « avantage de toute nature » constitue la définition la plus large que l'on puisse utiliser. Les cadeaux d'affaires ou de Nouvel An sont, eux aussi, des avantages de ce genre. Les avantages moraux relèvent également de cette définition. Deuxièmement, l'intervenant demande quelle est la portée exacte des mots « à l'insu et sans autorisation ». Un mandataire, par exemple, dispose d'une large marge de manoeuvre et peut accomplir des actes juridiques, bien souvent à l'insu de tous ou sans l'autorisation de personne. Troisièmement, il y a la discussion sur la portée de la notion d'« acte ». Ces éléments doivent être précisés.

L'auteur principal de la proposition ajoute que, selon l'amendement n° 16, il peut s'agir d'un avantage pour la personne concernée ou pour un tiers. Le texte original n'allait pas aussi loin. Il propose de reprendre sa proposition initiale comme base de discussion.

À la suite de ces remarques, le ministre dépose un sous-amendement n° 19 à l'amendement gouvernemental n° 16. Ce sous-amendement prévoit une nouvelle définition de l'incrimination de corruption privée passive et active (doc. Sénat, n° 1-107/4) et est rédigé comme suit :

« Remplacer l'article 504bis proposé par la disposition suivante :

« Art. 504bis. — § 1er. Est constitutif de corruption privée passive le fait pour une personne qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour faire ou s'abstenir de faire un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.

§ 2. *Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling te verrichten of na te laten.* »

De minister vestigt er in de eerste plaats de aandacht op dat de definitie van private omkoping die wordt voorgesteld in artikel 504*bis* van het Strafwetboek, op dezelfde manier is geformuleerd als de definitie van openbare omkoping voorgesteld in artikel 246 van hetzelfde wetboek (zie regeringsamendement nr. 2, Stuk Senaat, nr. 1-107/4). Het lijkt hem wenselijk dit parallelisme te behouden.

Het begrip «voordeel van welke aard dan ook» dat de regering hanteert in haar amendementen nrs. 2 en 16 heeft aanleiding gegeven tot kritiek wegens de te grote vaagheid ervan. In dit verband is het nuttig te verwijzen naar artikel 504*bis*, zoals voorgesteld door de heer Lallemand in zijn wetsvoorstel (Stuk Senaat, nr. 1-107/1, blz. 9) waarin sprake is van «een aanbod of beloften... een gift of een geschenk, korting of premie...»

De minister is van mening dat de woorden «voordeel van welke aard dan ook» al die begrippen dekt. In de rechtspraak worden de woorden «aanbod of belofte» over het algemeen in vermogensrechtelijke zin geïnterpreteerd.

Daarenboven is het belangrijk het parallelisme met de internationale overeenkomsten te behouden. Zo worden in artikel 2 van de Overeenkomst ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschap of van de Lid-Staten van de Europese Unie betrokken zijn, de woorden «voordelen, ongeacht de aard daarvan» gebruikt terwijl in artikel 1 van de OESO-overeenkomst ter bestrijding van corruptie van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties, opgemaakt te Parijs op 17 december 1997, de woorden «un avantage, un dû pécuniaire ou autre» voorkomen.

Daarom heeft de regering de voorkeur gegeven aan het begrip «voordeel van welke aard dan ook».

Eveneens vanwege dit parallelisme met de internationale overeenkomsten heeft de regering de woorden «rechtstreeks of door tussenpersonen» willen behouden.

Een andere vraag had betrekking op de woorden «voordeel van welke aard dan ook» en of niet

§ 2. *Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour faire ou s'abstenir de faire un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.* »

Le ministre attire tout d'abord l'attention sur le fait que la définition de la corruption privée, proposée à l'article 504*bis* du Code pénal, est parallèle à celle de la corruption publique, proposée à l'article 246 du même Code (voir amendement du gouvernement n° 2, doc. Sénat, n° 1-107/4). Il lui semble opportun de maintenir ce parallélisme.

Par exemple, la notion «avantage de toute nature» reprise dans l'incrimination proposée par le gouvernement dans ses amendements n°s 2 et 16, avait soulevé des critiques en raison de son caractère jugé trop vague. À cet égard, il est utile de se référer au libellé de l'article 504*bis*, tel que proposé par M. Lallemand dans sa proposition de loi (doc. Sénat, n° 1-107/1, p. 9), où il est question d'«offres ou promesses, (...) dons ou présents, escomptes ou primes».

Le ministre estime que l'expression «avantage de toute nature» recouvre toutes ces notions. D'une manière générale, la jurisprudence interprète d'ailleurs les termes «offres ou promesses» dans un sens patrimonial.

D'autre part, il importe de maintenir le parallélisme avec les conventions internationales. Ainsi, l'article 2 de la convention du 26 mai 1997 relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires de la Communauté européenne ou des États membres de l'Union européenne utilise les termes «des avantages de quelque nature que ce soit», tandis que dans l'article premier de la convention sur la lutte contre la corruption d'agents publics étrangers dans les transactions commerciales internationales, faite à Paris le 17 décembre 1997, dans le cadre de l'OCDE, figurent les termes «un avantage, un dû pécuniaire ou autre».

C'est pour cette raison que le gouvernement a préféré la notion d'«avantage de toute nature».

Ce même souci de parallélisme avec les conventions internationales a amené le gouvernement à maintenir les termes «directement ou par interposition de personnes».

Une autre question portait sur l'expression «avantage (...) pour elle-même ou pour un tiers», et

bepaald moet worden dat het voordeel eveneens een derde ten goede kan komen. Het is duidelijk dat indien alleen het verkrijgen van een persoonlijk voordeel strafbaar kan worden gesteld, de personen die vervolgd worden wegens private omkoping, zullen kunnen ontsnappen aan de toepassing van het voorgestelde artikel 504*bis*. Ze zullen immers beweren dat ze niet voor eigen rekening gehandeld hebben maar voor een derde. Men kan zich makkelijk indenken dat er ingewikkelde constructies, zoals het werken met stromannen, zullen worden opgezet teneinde de toepassing van artikel 504*bis* te omzeilen. Er zal immers een essentieel bestanddeel van het misdrijf ontbreken.

Een andere wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke regeringsamendement is het feit dat de corruptiedaad niet alleen zonder medeweten maar ook zonder machtiging van de raad van bestuur vericht moet zijn.

Aldus wordt de tekst van het wetsvoorstel van de heer Lallemand overgenomen. In vennootschappen zijn er immers aangestelden die gemachtigd zijn allerlei handelingen te verrichten waarvan de raad van bestuur niet op de hoogte is, op voorwaarde dat die handelingen niet in strijd zijn met de richtlijnen van die raad. Alleen de voorwaarde «zonder medeweten» opleggen kan tot verwarring leiden. De toevoeging van de voorwaarde volgens welke de handeling moet zijn verricht zonder machtiging van de raad van bestuur, heeft ten gevolge dat zal moeten worden aangetoond dat de betrokkene niet gedekt was door zijn raad van bestuur.

Ten slotte is in de Franse tekst het woord «travailleur» dat voorkwam in artikel 504*bis* van het wetsvoorstel van de heer Lallemand, vervangen door het woord «personne» daar het eerstgenoemde begrip een veel beperktere draagwijdte heeft en veel eerder thuishoort in het sociaal recht dan in het bijzonder strafrecht in ruime zin waarin de nieuwe strafbaarstelling thuishoort.

Met betrekking tot het parallelisme tussen de voorgestelde tekst en de voormelde internationale verdragen, wijst een lid erop dat de onderhandelingen over deze verdragen in het Engels zijn gevoerd mede in het licht van de Angelsaksische rechtspraak inzake corruptie en omkoping. Een van de prozaïsche stelregels dienaangaande in het «*common law*» is dat alles wat een persoon krijgt en hij in een keer kan opeten en opdrinken, niet als corruptie geldt, maar tot de normale omgangsvormen behoort. Spreker verzet zich niet tegen de overname van termen uit internationale verdragen, maar vreest dat er interpretatiemoeilijkheden zullen rijzen wanneer in het Angelsaksische rechtssysteem gangbare begrippen niet in de wet worden gedefinieerd. Deze vraag is trouwens aan de orde gekomen bij de integratie van deze verdragen in de Duitse wetgeving. Daarom heeft de Duitse wetge-

notamment sur la nécessité de prévoir que l'avantage peut bénéficier également à un tiers. Il est évident que, si on limite le champ d'application de l'incrimination à l'avantage pour soi-même, les personnes poursuivies du chef de corruption privée parviendront à se soustraire à l'application de l'article 504*bis* proposé en alléguant qu'elles n'ont pas agi pour elles-mêmes, mais pour un tiers. On peut facilement imaginer le recours à des constructions sophistiquées, telles que celle de l'homme de paille, en vue de faire échec à l'application de l'article 504*bis* parce qu'un élément constitutif de l'infraction fait défaut.

Une autre modification par rapport au texte de l'amendement initial du gouvernement consiste en ce que l'acte de corruption doit être posé, non seulement à l'insu, mais aussi sans l'autorisation du conseil d'administration.

Ainsi, l'on reprend le texte de la proposition de loi de M. Lallemand. En effet, dans les sociétés, des préposés sont habilités à poser un grand nombre d'actes dont le conseil d'administration n'est pas au courant, à condition que ces actes ne soient pas contraires aux directives de ce conseil. Maintenir uniquement la condition «à l'insu du conseil d'administration» peut dès lors prêter à confusion. L'ajout de la condition selon laquelle l'acte doit être posé sans l'autorisation du conseil d'administration a pour conséquence qu'il faudra démontrer que la personne n'était pas couverte par son conseil d'administration.

Enfin, dans le texte français, le terme «travailleur», figurant dans l'article 504*bis* contenu dans la proposition de loi de M. Lallemand, a été remplacé par le terme «personne» parce que le premier a une portée plus limitée et rentre plutôt dans le cadre du droit pénal social que dans celui du droit pénal spécial au sens large, auquel appartient la nouvelle incrimination.

Pour ce qui est du parallélisme entre le texte proposé et les conventions internationales susvisées, un membre souligne que les négociations relatives à ces conventions ont été menées en anglais dans l'optique, notamment, de la jurisprudence anglosaxonne en matière de corruption. Une des règles prosaïques de la «*common law*» en la matière veut que ce qu'une personne reçoit et qu'elle peut manger ou boire en une seule fois n'est pas constitutif de corruption, mais relève des pratiques normales. L'intervenant ne s'oppose pas à ce que l'on reprenne des termes tirés de conventions internationales, mais il craint des difficultés d'interprétation si la loi ne définit pas des notions qui ont cours en droit anglosaxon. La question a d'ailleurs été soulevée au moment d'intégrer ces conventions dans la législation allemande. C'est la raison pour laquelle le législateur

ver de termen met een van het gemene recht afwijkende betekenis opgenomen in een glossarium.

Om de reikwijdte van de strafbaarstelling van private corruptie duidelijk af te bakenen, wenst een lid te weten of de snoepreises die de farmaceutische industrie aan artsen en apothekers aanbiedt, als private corruptie kunnen worden gekwalificeerd.

Dezelfde vraag rijst bij de verkoop van een onderneming aan de laagste bidder wanneer achteraf blijkt dat de zoon van de verkoper ingevolge een stilzwijgende overeenkomst werd opgenomen in het directiecomité van de overnemer. Deze overeenkomst kan als een voordeel van welke aard dan ook worden beschouwd omdat ze doorslaggevend was bij de keuze van de overnemer. Kan de hoogste bidder de verkoper en de overnemer op grond van het voorgestelde 504bis dagvaarden wegens private omkoping?

Het voorgaande roept de vraag op of en in welke mate het probleem van de strikt private corruptie te reglementeren valt.

Het lid zegt volledig achter het ontwerp te staan wat betreft de publieke omkoping, ook wanneer het om rechtmatige handelingen gaat. Wat daarentegen de private corruptie betreft, verwijst hij naar de maatschappelijke werkelijkheid. Vooral in primaire sectoren — landbouw, verkoop van wagens, en dergelijke meer — wordt vaak met tussenpersonen gewerkt die hiervoor van de opdrachtgever handgeld ontvangen. Terwijl commissielonen in de openbare sector automatisch corruptie met zich brengen, vindt spreker zulks niet evident in de private sector. Hij vreest dat meer situaties onder het toepassingsgebied van amendement nr. 16 zullen vallen dan de regering wenselijk acht en dat de wet onuitvoerbaar zal blijken. Het lijkt een uiterst moeilijke opgave de strafbaarstelling zo te formuleren dat ze ook toepasbaar is. Bovendien vreest spreker dat het openbaar ministerie gevallen van private corruptie niet op eigen initiatief zal vervolgen maar slechts na klacht.

De bedrijfswereld is trouwens niet blind gebleven voor malafide praktijken die naar corruptie zwemen. Zo hebben tal van bedrijven een intern reglement aangenomen waarbij het de kaderleden verboden is welk voordeel dan ook te aanvaarden of in te gaan op uitnodigingen voor snoepreises.

Spreker is bijgevolg van oordeel dat de wetgever zich met de strafbaarstelling van de private corruptie op glad ijs begeeft.

Een vorige spreker wenst te weten of de strafbaarstelling van de private omkoping ook voor de beroepssport zal gelden. De wanpraktijken in het voetbalmilieu vormden toch mee de aanleiding tot het wetsvoorstel van de heer Lallemand.

allemand a repris dans un glossaire tous les termes dont la signification s'écarte de celle du droit commun.

Afin de bien cerner la portée de l'incrimination de la corruption privée, un membre voudrait savoir si les voyages d'agrément que l'industrie pharmaceutique offre aux médecins et aux pharmaciens peuvent être qualifiés de corruption privée.

La même question se pose lorsqu'une entreprise est cédée au moins offrant et qu'il s'avère par la suite que le fils du cédant a été intégré dans le comité de direction du repreneur, en vertu d'une convention tacite. Cette convention peut être considérée comme un avantage de toute nature, car elle a été déterminante dans le choix du repreneur. Le plus offrant pourra-t-il assigner le cédant et le repreneur en justice pour corruption privée en invoquant l'article 504bis proposé?

Au vu de ce qui précède, on peut se demander si et dans quelle mesure il est possible de régler le problème de la corruption strictement privée.

L'intervenant dit souscrire entièrement à la loi en projet pour ce qui est de la corruption publique, y compris quand il s'agit d'actes justes. Par contre, pour ce qui est de la corruption privée, il invoque la réalité sociale. Dans les secteurs primaires surtout — agriculture, vente de voitures, etc. — on utilise souvent des intermédiaires que le donneur d'ordre rétribue de la main à la main. Si, dans le secteur public, le versement de commissions signifie automatiquement corruption, l'intervenant pense que la chose n'est pas aussi évidente dans le secteur privé. Il craint que le champ d'application de l'amendement n° 16 ne couvre beaucoup plus de situations que ne le souhaite le gouvernement et que la loi ne se révèle inapplicable dans la pratique. Il paraît extrêmement difficile de formuler l'incrimination de telle façon que l'on puisse l'appliquer effectivement. L'intervenant craint en outre que le ministère public ne poursuive pas les cas de corruption privée de sa propre initiative, mais qu'il ne le fasse que sur plainte.

Les entreprises n'ignorent d'ailleurs pas qu'il existe des pratiques malhonnêtes qui frisent la corruption. Un grand nombre d'entre elles ont ainsi adopté des règlements internes qui interdisent aux cadres d'accepter un avantage quelconque ou de répondre favorablement à des invitations pour des voyages d'agrément.

En conséquence, l'intervenant estime qu'en incriminant la corruption privée, le législateur s'engage en terrain glissant.

Un intervenant précédent désire savoir si l'incrimination de la corruption privée s'applique également au sport professionnel. Les pratiques douteuses du monde du football figuraient en effet parmi les raisons qui ont motivé le dépôt de la proposition de loi de M. Lallemand.

De minister beaamt dat de promotieacties van sommige farmaceutische bedrijven die de verkoop van hun producten willen bevorderen door artsen en apothekers geschenken aan te bieden, een ernstig probleem vormen. In reactie hierop is in de sector trouwens een beweging ontstaan die tegen een dergelijke verkoopspolitiek ingaat. Nochtans vallen de hiervoor geciteerde praktijken niet onder het voorgestelde artikel 504*bis* omdat ze niet zonder medeweten en zonder machtiging van de raad van bestuur plaatshebben. De bedrijven die hun toevlucht nemen tot deze acties, sporen er hun verkopers juist toe aan.

Wat de verkoop van een bedrijf aan de laagste bidder betreft, moet het verloop van de onderhandelingen worden gecontroleerd. Het is niet uitgesloten dat de raad van bestuur akkoord ging met de opname van de zoon van de bedrijfsleider in het directiecomité van de overnemer. In dat geval is er dus geen private omkoping.

Het voorgaande toont aan dat de verschillende bestanddelen van het misdrijf private omkoping zeer strikt omschreven zijn en cumulatief vervuld moeten zijn. Bijgevolg is deze strafbaarstelling adequaat.

De minister beklemtoont dat het voorgestelde artikel 504*bis* niet zozeer ten doel heeft de ondernemingen in hun economische activiteiten en onderlinge transacties strafbaar te stellen, maar wel hun bestuurders, zaakvoerders, lasthebbers of aangestelden die de eigen onderneming schade berokkenen.

De ondernemingen genieten dus een juridische bescherming tegen misbruiken van binnenuit.

Een lid kan erin komen dat het element van de kennis en de machtiging van de raad van bestuur een grote rol speelt bij de beoordeling van de strafbaarheid. Dat neemt niet weg dat de raad van bestuur in tal van aangelegenheden akkoord gaat met bepaalde praktijken waarmee de publieke opinie niet instemt. Een dergelijke handelwijze kan met het voorgestelde artikel 504*bis* blijkbaar niet worden aangepakt.

Een ander lid meent dat dergelijke kwesties, zoals het misbruik van middelen van de ondernemingen ten nadele van de aandeelhouders of het opdrijven van de verkoopprijs van een product, niet binnen het limitatieve kader van de private omkoping vallen, ook al beroeren ze de openbare opinie.

Een lid citeert een andere dubieuze praktijk uit het zakenleven met de vraag of er sprake is van corruptie.

Een handelaar in koffie wenst zijn nieuw product in een keten van grootwarenhuizen aan de man te brengen. De aankoopdirecteur verwerpt het bod wegens plaatsgebrek in de rekken. Wanneer de koffiehandelaar hem een moeilijk te verkrijgen ticket voor de finale van het wereldkampioenschap voetbal schenkt, blijkt er plots wel plaats te zijn voor het

Le ministre reconnaît que les actions de promotion organisées par certaines entreprises pharmaceutiques qui souhaitent pousser la vente de leurs produits en offrant des cadeaux aux médecins et aux pharmaciens posent un problème sérieux. Ces pratiques ont d'ailleurs déjà suscité une réaction au sein du secteur, où une tendance s'oppose à cette politique de vente. Les pratiques susvisées ne tombent toutefois pas dans le champ d'application de l'article 504*bis* proposé, car elles ne se font pas à l'insu et sans l'autorisation du conseil d'administration. Les entreprises qui recourent à de telles actions encouragent au contraire leurs vendeurs à les utiliser.

En ce qui concerne la vente d'une entreprise au moins offrant, il y a lieu de contrôler le déroulement des négociations. Il n'est pas exclu que le conseil d'administration ait approuvé l'entrée du fils du chef de l'entreprise dans le comité de direction du repreneur. Si tel est le cas, il n'y a donc pas de corruption privée.

On voit donc que les éléments constitutifs du délit de corruption privée sont très strictement définis et qu'ils doivent être réunis cumulativement. Cette incrimination est donc adéquate.

Le ministre souligne que l'article 504*bis* ne vise pas tant à incriminer les entreprises dans leurs activités économiques et les transactions qu'elles passent entre elles qu'à sanctionner leurs administrateurs, chargés d'affaires, fondés de pouvoir ou commettants qui portent préjudice à leur propre entreprise.

Les entreprises jouiront donc d'une protection juridique contre les abus de l'intérieur.

Un membre peut comprendre que l'élément de connaissance et d'autorisation du conseil d'administration joue un rôle important dans l'appréciation de l'incrimination. Il n'empêche que, dans bien des cas, le conseil d'administration approuve des pratiques que l'opinion publique, elle, désapprouve. Or, l'article 504*bis* proposé ne permet apparemment pas de combattre cette manière d'agir.

Un autre membre estime que des questions comme l'utilisation abusive des ressources des entreprises au détriment des actionnaires ou la majoration du prix de vente d'un produit, n'entrent pas dans le cadre limitatif de la corruption privée, même si elles émeuvent l'opinion publique.

Un membre évoque une autre pratique douteuse du monde des affaires et demande si elle est constitutive de corruption.

Un négociant en café souhaite vendre son nouveau produit dans une chaîne de supermarchés. Le directeur des achats rejette son offre pour cause de manque de place dans les rayons. Lorsque le marchand de café lui propose un billet — difficile à obtenir — pour la finale du championnat du monde de football, il s'avère tout à coup y avoir de la place pour la nouvelle

nieuwe koffiemark. Gaat het hier om corruptie? De vraag of de raad van bestuur van de onderneming die het nieuwe koffiemark op de markt brengt, hiervan op de hoogte is, wordt hier gemakshalve buiten beschouwing gelaten.

Er is volgens de minister alleen sprake van omkoping wanneer kan bewezen worden dat de aankoopdirecteur de beslissing genomen heeft in ruil voor het verkrijgen van het ticket voor de finale van het wereldkampioenschap voetbal. Vervolgens moet worden aangetoond dat de aankoopdirecteur, die een aangestelde is, gehandeld heeft zonder machtiging van zijn hiërarchische meerdere.

De vorige spreker herhaalt dat de door hem aangehaalde praktijken dagelijkse kost zijn in het zakenleven. Zullen zij allemaal onder de toepassing van het voorgestelde artikel 504*bis* vallen? Het feit dat het antwoord op deze vraag onduidelijk blijft, toont genoegzaam aan dat de reikwijdte van de voorgestelde bepalingen inzake private omkoping niet on-dubbelzinnig vastligt.

De minister verklaart dat de zaakvoerder van het grootwarenhuis binnen zijn mandaat over een bepaalde beleidsvrijheid beschikt met betrekking tot de exploitatie van zijn warenhuis. Hij kan zich echter niet voorstellen dat de commerciële leiding van de warenhuisketen ermee instemt dat de zaakvoerder bij het sluiten van contracten exorbitante persoonlijke voordelen aanvaardt en zich op schaamteloze wijze verrijkt. Een dergelijke handelwijze doet immers afbreuk aan het kwaliteitsimago dat de keten zich aanmeet.

Wat betreft het aanbod van een ticket voor de finale van het wereldkampioenschap voetbal, is hij geneigd te stellen dat dit binnen de context van de normale handelsrelaties valt en niet als private omkoping kan worden beschouwd.

Het openbaar ministerie zal moeten bewijzen dat de acties van de aangestelde (bijvoorbeeld een handelsreiziger of een vertegenwoordiger) buiten het mandaat vallen dat hem is verleend.

Een lid wil weten of de raad van bestuur zijn toestemming vooraf moet geven dan wel of dit ook nog kan gebeuren nadat de handeling van actieve of passieve omkoping is verricht.

De minister verklaart dat de toestemming uitdrukkelijk of impliciet kan worden gegeven bij het vaststellen van het mandaat. In elk geval moet die toestemming bewezen worden.

Een lid beklemtoont dat de bewijsvoering in ons strafrecht niet wettelijk geregeld is. Wat telt, is de innerlijke overtuiging van de rechter. Als tegengewicht geldt de verplichting voor de wetgever om de strafrechtsnormen zo precies en strikt mogelijk te

marque de café. Y a-t-il corruption? Pour la facilité, on fait abstraction de la question de savoir si le conseil d'administration de l'entreprise qui commercialise la nouvelle marque de café était au courant.

Selon le ministre, pour qu'il y ait corruption, il faut d'abord prouver que la décision du gérant de la grande surface est déterminée par l'offre du ticket pour le championnat du monde de football. Ensuite, il faut démontrer que le gérant, qui est un préposé, n'avait pas l'autorisation de sa hiérarchie.

Le préopinant répète que les pratiques qu'il a évoquées sont monnaie courante dans le monde des affaires. Tomberont-elles toutes sous le coup de l'article 504*bis* proposé? Le fait que la réponse à cette question demeure vague montre à suffisance que la portée des dispositions proposées en matière de corruption privée n'est pas clairement définie.

Le ministre déclare que, dans le cadre de son mandat, le gérant d'un grand magasin dispose d'une certaine liberté de gestion en ce qui concerne l'exploitation de son commerce. Il ne peut toutefois pas s'imaginer que la direction commerciale de la chaîne de magasins puisse admettre, lors de la conclusion de contrats, qu'un gérant accepte des avantages personnels exorbitants et s'enrichisse d'une manière honteuse. En effet, pareille façon d'agir porterait préjudice au label de qualité que la chaîne attache à son image.

En ce qui concerne l'offre d'un ticket pour la finale de la Coupe du monde de football, il serait enclin à dire qu'elle s'inscrit dans le contexte de relations commerciales normales et ne peut, dès lors, pas être considérée comme constitutive de corruption privée.

Le ministère public devra prouver que les actes du préposés (par exemple un voyageur de commerce ou un représentant) sortent du cadre du mandat qui lui a été conféré.

Un membre souhaite savoir si l'autorisation du conseil d'administration doit être préalable ou peut être obtenue après que l'acte de corruption active ou passive a été posé.

Le ministre répond que l'autorisation peut être expresse ou implicite dans le cadre des attributions du mandat. Il faudra toutefois apporter la preuve de cette autorisation.

Un commissaire souligne que, dans le cadre de notre droit pénal, la question de l'administration de la preuve n'est pas réglée par la loi. Ce qui compte, c'est l'intime conviction du juge. En contrepartie, le législateur est tenu de définir le plus précisément et le

omschrijven (*lex-certa*beginsel). Aldus wordt de interpretatiemogelijkheid van de rechter ingeperkt.

Tegen die achtergrond heeft spreker begrip voor de door een ander lid geformuleerde reserves tegen de voorgestelde strafbaarstelling van de private omkoping. Wie het reilen en zeilen van ondernemingen kent, weet dat de betwistbare acties van een persoon die in een goed blaadje staat bij de raad van bestuur, gemakkelijker door die raad zullen worden gedekt. Men moet daarom een preciezer criterium bepalen om vast te stellen of een handeling onder corruptie valt. Het zou moeten gaan om een handeling die tegen het belang van de vennootschap als entiteit ingaat. Dat belang is ruimer dan de opvatting die de raad van bestuur daaromtrent huldigt. Het omvat zowel de belangen van de aandeelhouders als die van de werknemers. Het probleem is dat adequaat in een wettekst te vertalen.

Een uitweg kan er volgens een ander lid in bestaan in de wettekst te bepalen dat de vennootschap schade moet hebben geleden, een begrip waarnaar verschillende sprekers verwezen hebben. Maar een recent corruptieschandaal in de voetbalwereld toont aan dat dit niet volstaat. Een middenmoter liet zich namelijk omkopen door een ploeg in degradatiegevaar. Geen van de twee leed schade door deze operatie. De middenmoter had zich reeds van het behoud verzekerd en ontving een aardige vergoeding, terwijl de degradatiekandidaat zich dank zij de afspraak toch wist te redden. Nochtans betwist niemand dat het om omkoping gaat.

De vorige spreker is van oordeel dat het voorbeeld uit de voetballerij niet opgaat voor de vennootschapswereld omdat er in het eerste geval een aperte afwijking is van de algemeen aanvaarde spelregels. In het kader van de vennootschap ligt de situatie moeilijker. Daar kan een persoon binnen zijn bevoegdheden optreden, de vennootschap zelfs enig voordeel bijbrengen, maar zichzelf toch onrechtmatig verrijken. De vraag blijft hoe een dergelijk optreden in een sluitende wettekst strafbaar kan worden gesteld.

Een lid vraagt of al deze mogelijkheden expliciet in de voorgestelde artikelen moeten worden opgevangen.

De vorige spreker repliceert dat het strafrecht wegens het legaliteitsbeginsel van strikte toepassing is. Men moet voorkomen dat corruptiezaken die door het openbaar ministerie worden geïnstrueerd, wegens een gebrekkige strafbaarstelling op een buitenvervolginstelling of vrijspraak uitlopen. Het schokt het vertrouwen van de burger in het gerecht wanneer de strafvervolgning tegen een persoon die algemeen als

plus strictement possible les normes de droit pénal (principe de la *lex certa*). La possibilité d'interprétation du juge s'en trouve donc limitée.

L'intervenant dit pouvoir comprendre, dans ce contexte, les réserves formulées par un autre membre à l'égard de l'incrimination proposée de la corruption privée. Quiconque connaît les us et coutumes des entreprises sait que les actes contestables d'une personne qui se trouve dans les bonnes grâces du conseil d'administration seront plus aisément couverts par celui-ci. C'est pourquoi il y a lieu de définir un critère plus précis pour pouvoir déterminer si un acte est un acte de corruption. Ce devrait être un acte qui dessert l'intérêt de la société en tant qu'entité, un intérêt dont la signification dépasse celle qu'il a dans la conception du conseil d'administration. Il englobe l'intérêt des actionnaires et l'intérêt des travailleurs. Le problème est de le traduire adéquatement dans un texte de loi.

Un autre membre estime que la solution pourrait être de préciser dans le texte de loi que la société doit avoir subi un préjudice, élément auquel plusieurs intervenants se sont référés. Mais un récent scandale à propos d'une affaire de corruption dans le monde du football a montré que cela ne suffit pas. Dans cette affaire, un club du milieu du classement s'était laissé corrompre par une équipe qui risquait de rétrograder. Il n'en avait résulté aucun préjudice pour aucune des deux équipes. L'équipe du milieu du classement, qui avait déjà assuré son maintien, reçut une belle indemnisation, tandis que le candidat à la descente parvint à se sauver grâce à cet arrangement. Et pourtant, personne ne conteste qu'il y a eu un acte de corruption.

Le préopinant considère que l'exemple tiré du monde du football ne vaut pas pour le secteur des sociétés, étant donné qu'il suppose une dérogation manifeste aux règles du jeu qui sont généralement admises. Dans le cadre d'une société, la situation est plus complexe. Une personne peut y agir dans toute la limite de ses compétences. Elle peut procurer à la société un avantage quelconque, mais elle peut aussi malgré tout s'enrichir de manière illégitime. Reste à savoir comment l'on peut arriver à élaborer une loi cohérente pour rendre punissable un tel comportement.

Un membre demande s'il faut prévoir explicitement toutes ces possibilités dans les articles proposés.

L'intervenant précédent réplique qu'en vertu du principe de légalité, le droit pénal est de stricte application. Il faut éviter que les affaires de corruption qui sont instruites par le ministère public ne débouchent sur un non-lieu ou un acquittement par suite d'une incrimination déficiente. La confiance du citoyen dans la justice est mise à mal lorsque les poursuites à l'encontre d'une personne considérée par tous comme

corrupt wordt beschouwd, wegens gebrekkige wetteksten door de rechtbank wordt afgewezen. Vandaar dat het belangrijk is dat de voorgestelde strafbaarstelling zo nauwkeurig mogelijk wordt omschreven. Misschien kan de weg worden gevolgd van het nadeel voor de vennootschap die niet als een louter financiële, maar als een economische entiteit wordt opgevat.

De minister wijst erop dat het in amendement nr. 2 van de regering voorgestelde artikel 504*bis*, § 2, duidelijker was en de bezwaren van de vorige spreker opving. Dat artikel bepaalde: «zonder medeweten, naar gelang van het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in strijd met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling (te) verrichten of na (te) laten» (stuk Senaat, nr. 1-107/4).

Uiteindelijk beslist de commissie het criterium van het belang van de vennootschap niet in te voegen in het door de regering voorgestelde artikel 504*bis* (sub-amendement nr. 19).

Een ander lid merkt op dat de voorwaarde van de onrechtmatige handeling of van het verzuim een handeling te verrichten die tot de ambtsplichten behoort, die in het voorstel Lallemand in artikel 246, tweede lid, betreffende de omkoping van ambtenaren is ingevoerd, niet voorkomt in subamendement nr. 19 van de regering betreffende de private omkoping. Dient deze voorwaarde ter wille van het parallelisme niet voor de beide categorieën te gelden?

De minister verklaart dat de concepten «rechtmatige» en «onrechtmatige» handeling in het publiekrecht duidelijk zijn afgebakend zodat ze gerust kunnen worden gebruikt in verband met omkoping van personen die een openbare functie uitoefenen. De draagwijdte van deze notie wat betreft economische en particuliere relaties is niet duidelijk. Daarom is het beter geen gebruik te maken van dit concept voor de strafbaarstelling private omkoping.

Een lid betreurt dat het concept «dwang door geweld, bedreiging of chantage» dat als voorwaarde was opgenomen in artikel 504*ter* van het voorstel van de heer Lallemand (artikel 6) niet is behouden in amendement nr. 19 van de regering. Hij vindt dat dwang een bestanddeel van het misdrijf uitmaakt.

De minister merkt op dat deze passage ontleend is aan het vigerende artikel 252 van het Strafwetboek inzake de omkoping van openbare ambtenaren. In de door de regering voorgestelde amendementen is de voorwaarde van dwang door geweld, bedreiging of

corrompue sont rejetées par le tribunal en raison de la caducité des textes de loi. D'où la nécessité de définir aussi précisément que possible l'incrimination proposée. Peut-être pourrait-on suivre la piste du préjudice pour la société, conçue non pas comme une entité purement financière, mais également comme une entité économique.

Le ministre fait observer que l'article 504*bis*, § 2, tel que proposé dans l'amendement n° 2 du gouvernement, était plus précis et rencontrait les préoccupations de l'intervenant précédent. Cet article disposait: «à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses, dictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique» (doc. Sénat, n° 1-107/4).

Finale­ment, la commission décide de ne pas insérer le critère de l'intérêt de la société à l'article 504*bis* proposé par le gouvernement (sous-amendement n° 19).

Un autre membre fait remarquer que la condition de l'acte injuste ou du non-accomplissement d'un acte de fonction, que la proposition que M. Lallemand a introduite à l'article 246, deuxième alinéa, relatif à la corruption de fonctionnaires, ne figure pas dans le sous-amendement n° 19 du gouvernement relatif à la corruption privée. Ne faudrait-il pas que cette condition soit applicable aux deux catégories, dans un souci de parallélisme?

Le ministre réplique que la notion d'acte juste ou injuste a une acception bien précise dans le droit public, de sorte que son utilisation se justifiait dans le cadre de la corruption de personnes exerçant une fonction publique. Sa portée dans des relations économiques ou privées n'est cependant pas établie. Il n'est dès lors pas indiqué de reprendre cette notion dans l'incrimination de la corruption privée.

Un membre déplore que la condition de la contrainte par violence, menace ou chantage, prévue à l'article 504*ter* tel que proposé par M. Lallemand dans sa proposition (article 6), n'ait pas été retenue dans l'amendement n° 19 du gouvernement. À son estime, ce conditionnement par la contrainte représente un élément constitutif de l'infraction.

Le ministre fait observer que ce passage est emprunté à l'article 252 actuel du Code pénal relatif à la corruption de fonctionnaires publics. Dans les amendements qu'il a proposés, le gouvernement a supprimé la condition de contrainte par violence,

chantage, zowel bij de omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen als bij de private omkoping, ter wille van het parallélisme geschraapt.

Een lid wenst te weten waarom de regering het voorstel van de heer Lallemand om de poging tot dwang of tot omkoping strafbaar te stellen (het voorgestelde artikel 504ter, tweede lid) niet in haar amendementen heeft overgenomen.

De minister verklaart dat deze strafbaarstelling overbodig is geworden omdat de regeringsamendementen tot doel hebben eenzijdige handelingen strafbaar te maken met een gradatie van de straffen naar gelang van de gevolgen van de omkoping en een verzwaring van de straf wanneer de omkoping daadwerkelijk is gepleegd (artikel 504ter, §§ 1 en 2, voorgesteld in amendement nr. 2 van de regering). Het zou daarom de doelstellingen van de hervorming overschrijden als ook de poging tot omkoping strafbaar werd gesteld.

2. Artikel 504ter

Een lid vraagt zich af waarom de straf in § 2 nogmaals wordt verzwwaard wanneer de vraag gevolgd wordt door een voorstel en wanneer het voorstel wordt aangenomen.

De minister verklaart dat dit gebeurt om dezelfde redenen die reeds bij de bespreking van de openbare omkoping zijn aangevoerd. De Europese overeenkomst wil dat hetzij de poging, hetzij de eenzijdige handeling strafbaar worden gesteld. In het regeringsamendement wordt de eenzijdige handeling strafbaar gesteld en is voorzien in een gradatie van de straffen.

3. Stemmingen

Amendement nr. 19 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Amendement nr. 16 van de regering (subamendement op haar amendement nr. 2) wordt ingevolge de aanneming van amendement nr. 19.

Artikel 5, zoals voorgesteld door amendement nr. 2, en aldus gesubamendeerd, wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 6

Het in het regeringsamendement voorgestelde artikel 6 is als volgt geformuleerd (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

menace ou chantage dans les cas de corruption de personnes exerçant une fonction publique comme dans les cas de corruption privée, pour maintenir un parallélisme.

Un membre souhaite savoir pourquoi le gouvernement n'a pas repris dans ses amendements la proposition de M. Lallemand visant à incriminer la tentative de contrainte ou de corruption (l'article 504ter, deuxième alinéa, proposé).

Le ministre déclare que cette incrimination est devenue superflue parce que les amendements déposés par le gouvernement partent de la philosophie de l'incrimination de l'acte unilatéral, avec une gradation des peines selon l'impact de la corruption, et une aggravation au cas où la corruption s'est réalisée (article 504ter, §§ 1er et 2, proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement). Dans ces conditions, incriminer la tentative de corruption constituerait une surpénalisation qui dépasse l'objectif de la réforme.

2. Article 504ter

Un membre s'interroge sur la raison pour laquelle, au § 2, la peine est à nouveau augmentée dans le cas où la sollicitation est suivie d'une proposition, et dans le cas où la proposition est acceptée.

Le ministre explique que la raison est la même que celle donnée lors de la discussion sur la corruption publique. La convention européenne recommande que l'on incrimine soit la tentative, soit l'acte unilatéral. Or, dans l'amendement du gouvernement, on pénalise l'acte unilatéral, et une gradation des peines est prévue.

3. Votes

L'amendement n° 19 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Par suite de l'adoption de l'amendement n° 19, l'amendement n° 16 du gouvernement (sous-amendement à son amendement n° 2) devient sans objet.

L'article 5, tel qu'il est proposé par l'amendement n° 2 et ainsi sous-amendé, est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 6

L'article 6 proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 6. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wordt een artikel 10quater ingevoegd, luidende:

«Artikel 10quater. — Een persoon kan in België vervolgd worden wanneer hij zich buiten het grondgebied van het Rijk schuldig maakt:

1° aan een misdrijf bepaald in de artikelen 246 tot 249 van het Strafwetboek;

2° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een lidstaat van de Europese Unie.

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

3° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat dan die bedoeld in 2°.

In dit laatste geval is de vervolging onderworpen aan de voorwaarde dat het feit bestraft wordt door de wetgeving van het land waar het is gepleegd, en voor zover de wetgeving van deze Staat de omkoping die een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent, in België strafbaar stelt. Ze kan bovendien niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

4° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent bij één van de instellingen van de Europese Unie;

5° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie.

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de bevoegde overheid van deze organisatie aan de Belgische overheid gegeven. »

De hoofdindieners van het wetsvoorstel stelt vast dat dit artikel een extraterritoriale en wereldwijde bevoegdheid invoert. Opgemerkt zij dat in de tekst sprake is van «een persoon ...», d.w.z. zowel Belgen als niet-Belgen. Dit artikel heeft dus een enorme draagwijdte want het maakt het mogelijk in België niet-Belgen te vervolgen die zich in het buitenland hebben schuldig gemaakt aan corruptie.

Er moet worden nagegaan of Nederland, Duitsland en Frankrijk aan hun rechtbanken ook een dergelijke wereldwijde bevoegdheid voor corruptie hebben toegekend.

Een lid wenst te vernemen in welke mate de voorgestelde bepaling het gevolg is van internationale ver-

«Art. 6. — Il est inséré dans le titre préliminaire du Code de procédure pénale un article 10quater, libellé comme suit:

«Article 10quater. — Pourra être poursuivie en Belgique toute personne qui aura commis hors du territoire:

1° une infraction prévue aux articles 246 à 249 du Code pénal;

2° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État membre de l'Union européenne.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

3° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger autre que ceux visés au 2°.

La poursuite est subordonnée dans ce dernier cas à la condition que le fait soit puni par la législation du pays où il a été commis, et pour autant que la législation de cet État punisse également la corruption qui concerne une personne qui exerce une fonction publique en Belgique. Elle ne pourra en outre avoir lieu que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

4° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une des institutions de l'Union européenne;

5° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une organisation de droit international public.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité compétente de cette organisation. »

L'auteur principal de la proposition de loi constate que cet article introduit une compétence extraterritoriale et universelle. Il fait remarquer que le texte vise «toute personne», c'est-à-dire des Belges et des non-Belges. Cet article a donc une portée considérable, parce qu'il permet de poursuivre en Belgique des non-Belges qui ont commis un acte de corruption à l'étranger.

Il faut vérifier si, dans la législation des Pays-Bas, de l'Allemagne et de la France, il existe aussi une compétence universelle en matière de corruption.

Un commissaire désire savoir dans quelle mesure la disposition proposée fait suite à des obligations inter-

plichtingen, vooral dan in het kader van de Europese Unie. Bovendien maakt deze bepaling de Belgische rechtbanken bevoegd voor elke vorm van corruptie over de hele wereld. Vraag is evenwel hoe buitenlanders de Belgische wetgeving kennen. In strafzaken is immers het legaliteitsbeginsel van toepassing (*nullum crimen sine lege*). Kan men bijvoorbeeld, op grond van deze bepaling, een buitenlander die op de Belgische luchthaven passeert, vervolgen wegens corruptie die hij heeft gepleegd ten aanzien van de Indonesische overheid? Tenslotte wijst spreker op het onderscheid dat in het voorgestelde artikel 10*quater* van het Wetboek van strafvordering wordt gemaakt tussen enerzijds de artikelen 246 tot 249 die betrekking hebben op Belgische ambtenaren die in België een openbaar ambt uitoefenen, en anderzijds de artikelen 250 en 251 van het Strafwetboek die betrekking hebben op buitenlandse en internationale ambtenaren. Artikel 250 sluit echter aan bij de artikelen 246 tot 249, aangezien het iets zegt over de doorwerking van deze artikelen in het buitenland. De samenlezing van artikel 10*quater*, 1° en 2°, van het Wetboek van strafvordering met artikel 250 van het Strafwetboek creëert echter onduidelijkheid over het toepassingsgebied.

Een lid is van mening dat een scheidsrechter, die overeenkomstig de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangewezen, geen ambtenaar is, hoewel zijn statuut door de wet geregeld wordt. Hij vraagt de minister of hij het met die interpretatie eens is. Het antwoord op deze vraag is belangrijk om de wereldwijde bevoegdheid en het toepassingsgebied van artikel 251 van het Strafwetboek beter te kunnen afbakenen.

De minister verstrekt de volgende toelichting:

1. Personen die in België een openbaar ambt uitoefenen (1° — artikelen 246 tot 249 van het Strafwetboek)

De extraterritoriale bevoegdheid is onbeperkt wanneer de omkoping een persoon betreft die in België een openbaar ambt uitoefent. Die bevoegdheid steunt op het «beschermingsbeginsel» krachtens hetwelk een Staat zich het recht kan voorbehouden kennis te nemen van misdrijven gepleegd in het buitenland met de bedoeling de rechtsbelangen van die Staat aan te tasten. In dat geval is de voorwaarde van de dubbele strafbaarstelling niet vereist.

Uit een vergelijkende rechtsstudie over de extraterritoriale bevoegdheid die tussen 1984 en 1988 verricht werd door een comité van deskundigen van de Raad van Europa, is gebleken dat de Staten dit beginsel over het algemeen toepassen op belangen zoals de nationale veiligheid, de overheidsfinanciën, de veiligheid van de openbare dienstverlening, de bescherming van

nationales, principalement dans le cadre de l'Union européenne. En outre, cette disposition habilite les tribunaux belges à connaître de tout acte de corruption commis n'importe où dans le monde. La question est toutefois de savoir comment les étrangers connaissent la législation belge. En matière pénale, en effet, le principe de légalité s'applique (*nullum crimen sine lege*). Peut-on par exemple, sur la base de cette disposition, poursuivre un étranger qui transite par un aéroport belge, pour un acte de corruption qu'il a commis à l'égard des autorités indonésiennes? Enfin, l'intervenant met l'accent sur la distinction que fait l'article 10*quater* proposé du Code d'instruction criminelle entre, d'une part, les articles 246 à 249 qui concernent les fonctionnaires belges exerçant une fonction publique en Belgique et, d'autre part, les articles 250 et 251 du Code pénal qui visent les fonctionnaires étrangers et internationaux. L'article 250 se situe cependant dans la ligne des articles 246 à 249, puisqu'il évoque la transposition de leurs effets à l'étranger. Une lecture conjointe de l'article 10*quater*, 1° et 2°, du Code d'instruction criminelle et de l'article 250 du Code pénal crée néanmoins une certaine confusion quant au champ d'application.

Un membre est d'avis qu'un arbitre, désigné dans le cadre du Code judiciaire, n'est pas un fonctionnaire public, bien qu'il dispose d'un statut réglé par la loi. Il demande au ministre s'il est d'accord avec cette interprétation. La réponse est importante pour mieux cerner la compétence universelle et le champ d'application de l'article 251 du Code pénal.

Le ministre donne le commentaire suivant:

1. Les personnes qui exercent une fonction publique en Belgique (1° — articles 246 à 249 du Code pénal)

Une compétence extraterritoriale illimitée est prévue lorsque la corruption concerne une personne qui exerce une fonction publique en Belgique. Cette compétence est fondée sur le «principe de protection», également appelé «compétence réelle», en vertu duquel un État peut se réserver le droit de connaître d'infractions commises à l'étranger dans l'intention de nuire à ses intérêts fondamentaux. Dans ce cas, la condition de la double incrimination n'est pas d'application.

Suite au travail comparatif réalisé entre 1984 et 1988 par un comité d'experts du Conseil de l'Europe sur la compétence extraterritoriale, il est apparu que sont généralement considérés par les États comme relevant de ce principe des intérêts tels que la sécurité nationale, les finances nationales, la sécurité du service public et de ses activités, la protection des

diplomatieke en consulaire missies of de bescherming van de openbare trouw (1).

Wat België betreft is een dergelijk beginsel reeds van toepassing voor de misdrijven tegen de veiligheid van de Staat (artikelen 6, 1° en 10, 1°, van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering) en de misdrijven tegen de openbare trouw (artikelen 6, 2° en 10, 2°, van de voorafgaande titel).

Aangezien de omkoping van een persoon die een openbaar ambt uitoefent in België, een ambtshandeling van die persoon tot doel heeft, is men ervan uitgegaan dat de Belgische rechtsorde steeds geschaad wordt door dit soort misdrijven en dat voorkomen moet worden dat het strafbaar feit niet in België kan worden vervolgd.

Het praktische belang van deze bepaling is beperkt aangezien in de meeste gevallen een bestanddeel van het misdrijf gelokaliseerd kan worden in België wanneer de omkoping een persoon betreft die in België een openbaar ambt uitoefent.

2. Ambtenaren van een andere Lid-Staat van de Europese Unie (2°)

Het ontwerp bepaalt dat die ambtenaren vervolgd kunnen worden op voorwaarde dat de Belgische overheid een officieel bericht krijgt van de Staat waar zij een openbaar ambt uitoefenen. Daar de Lid-Staten krachtens het protocol van 27 september 1996 en de overeenkomst van 26 mei 1997 verplicht zijn actieve en passieve corruptie strafbaar te stellen, is men ervan uitgegaan dat in dit geval de voorwaarde van de dubbele strafbaarstelling niet vereist is. Aangezien de vervolging afhankelijk wordt gemaakt van het door de betrokken Staat geuite voornemen daartoe, is er geen gevaar voor conflicten over de in te stellen vervolging.

Het ontwerp gaat nog verder dan artikel 6 van het protocol en artikel 7 van de overeenkomst, die slechts een verplichting invoeren wanneer de dader van het misdrijf een onderdaan is. Hier is echter gekozen voor een extraterritoriale bevoegdheid zowel ten aanzien van onderdanen als van buitenlanders om discriminatie te voorkomen. Zonder die uitbreiding zou een onderneming die in België gevestigd en geleid wordt door personen met de Belgische nationaliteit, in België kunnen worden vervolgd wegens omkoping in het buitenland van ambtenaren van andere Lid-Staten van de Europese Unie terwijl een concurrerend bedrijf dat geleid zou worden door personen met een andere nationaliteit, niet vervolgd zou kunnen worden.

(1) *Compétence extraterritoriale en matière pénale*, Verslag goedgekeurd in 1988, Raad van Europa, publicaties van de Raad van Europa, 1990.

missions diplomatiques et consulaires ou la protection de la foi publique (1).

En ce qui concerne la Belgique, un tel principe est déjà d'application en ce qui concerne les infractions contre la Sûreté de l'État (articles 6, 1° et 10, 1°, du titre préliminaire et les infractions contre la foi publique (articles 6, 2°, et 10, 2°, du titre préliminaire).

On a considéré que, puisque la corruption qui concerne une personne exerçant une fonction publique en Belgique vise la réalisation d'un acte relevant de la fonction de cette personne, l'ordre juridique belge est toujours concerné par ce type d'infraction et qu'il convient d'éviter que le fait ne puisse pas être poursuivi en Belgique.

En ce qui concerne l'importance pratique de cette disposition, celle-ci est limitée dans la mesure où, lorsque la corruption concerne une personne exerçant une fonction publique en Belgique, il y aura dans la grande majorité des hypothèses un élément constitutif localisable en Belgique.

2. Les fonctionnaires d'un autre État membre de l'Union européenne (2°)

Le projet prévoit une compétence subordonnée à la condition de l'avis officiel donné par l'État dont relève la personne qui exerce la fonction publique. Du fait de l'obligation d'incrimination de la corruption active et passive incombant aux États membres en vertu du protocole du 27 septembre 1996 et de la convention du 26 mai 1997, il a été considéré que la condition de la double incrimination ne devait pas être prévue dans ce cas. Dans la mesure où la compétence est subordonnée à la volonté exprimée par l'État concerné, le risque de conflit de poursuites est évité.

La disposition du projet va plus loin que l'obligation prévue par l'article 6 du protocole et 7 de la Convention, dans la mesure où ceux-ci imposent une obligation seulement lorsque l'auteur de l'infraction est un ressortissant. On a opté pour une compétence extraterritoriale tant à l'égard des ressortissants que des étrangers pour éviter une discrimination entre les uns et les autres. À défaut d'une telle extension, une entreprise établie en Belgique et dirigée par des personnes ayant la nationalité belge pourrait être poursuivie en Belgique pour la corruption à l'étranger de fonctionnaires d'autres États membres de l'Union européenne, tandis qu'une entreprise concurrente qui serait dirigée par des personnes n'ayant pas cette nationalité ne le pourrait pas.

(1) *Compétence extraterritoriale en matière pénale*, Rapport adopté en 1988, Conseil de l'Europe, Publications du Conseil de l'Europe, 1990.

3. *Personen die in een andere buitenlandse Staat een openbaar ambt uitoefenen (3°)*

Zoals in de verantwoording bij het amendement wordt gezegd, houdt deze bepaling rekening met de verplichting die wordt opgelegd door artikel 4.2 van de OESO-overeenkomst van 17 december 1997. Wat in aanmerking is genomen met betrekking tot de corruptie van ambtenaren van andere Lid-Statens van de Europese Unie geldt ook hier. Daarenboven is ook rekening gehouden met de economische realiteit van de internationale transacties en zijn de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om de strafvordering op gang te brengen, veel strikter gemaakt in dit laatste geval. Niet alleen moeten de feiten strafbaar zijn in het land waarin ze gepleegd zijn, ook de corruptie van de buitenlandse ambtenaar (in dit geval een Belg) moet in die Staat strafbaar zijn. Thans is dat in geen enkele Staat ter wereld het geval met uitzondering van de Verenigde Staten. Via de bekrachtiging van de bovenvermelde OESO-overeenkomst zou dat het geval kunnen worden in een zeer beperkt aantal ontwikkelde Staten (de Staten die lid zijn van de OESO en de speciale genodigden die geen lid zijn).

4. *Europese ambtenaren (4°)*

Hier is de bevoegdheid onbeperkt. Ze vloeit voort uit de artikelen 6, *c*) en *d*), van het protocol en 7, *c*) en *d*), van de overeenkomst. Zoals wordt aangegeven in de verantwoording van het regeringsamendement, steunt ze op de verplichting voor de Lid-Statens om feiten die schade berokkenen aan de Europese Unie, effectief te vervolgen aangezien een eigen strafrechtelijke bevoegdheid van de Europese Unie ontbreekt.

5. *Andere internationale ambtenaren (5°)*

Vervolging is mogelijk mits de betrokken internationale instelling een officieel bericht stuurt. Die bevoegdheid steunt niet op een verplichting vervat in de bovenvermelde internationale akten. De overeenkomst over corruptie die in de loop van 1998 in de Raad van Europa zal worden gesloten, zal een bepaling hieromtrent bevatten.

Daar talrijke internationale organisaties op het Belgisch grondgebied gevestigd zijn, werd het nuttig geacht hierover nu al een bepaling in de wettekst op te nemen.

Een lid stelt zich vragen over de opsporingsmogelijkheid van de in het voorgestelde artikel 10^{quater} van het Wetboek van strafvordering opgesomde misdrijven.

Een ander lid wijst erop dat de meeste van deze misdrijven slechts kunnen worden vervolgd ingevolge een officieel bericht van de bevoegde overheid of internationale organisatie aan de Belgische overheid.

3. *Les personnes exerçant une fonction publique dans un autre État étranger (3°)*

Comme l'indique la justification de l'amendement, cette disposition vise à rencontrer l'obligation imposée par l'article 4.2. de la Convention OCDE du 17 décembre 1997. Les éléments pris en considération en ce qui concerne la corruption de fonctionnaires d'autres États membres de l'Union européenne ont également été pris en considération ici. En outre, on a voulu tenir compte également de la réalité économique des transactions internationales en prévoyant des conditions de mise en mouvement de l'action publique beaucoup plus strictes dans ce dernier cas. Non seulement les faits doivent être punissables dans le pays où ils ont été commis, mais encore faut-il que la corruption de fonctionnaire public étranger (en l'occurrence belge) soit également punissable dans cet État. À l'heure actuelle, ce n'est le cas pour ainsi dire dans aucun État du monde, à l'exception des États-Unis d'Amérique, et, par le biais de la ratification de la convention OCDE susmentionnée, cela devrait devenir le cas en ce qui concerne un nombre assez limité d'États développés (les États membres de l'OCDE et les États non membres invités).

4. *Les fonctionnaires européens (4°)*

Une compétence illimitée est prévue. Elle découle des articles 6, *c*) et *d*), du protocole et 7, *c*) et *d*), de la convention. Elle repose plus fondamentalement, comme l'indique la justification à l'amendement du gouvernement, sur l'obligation pour les États membres de veiller à la poursuite effective des faits qui portent atteinte à l'Union européenne, en l'absence de compétence pénale propre de l'Union européenne.

5. *Les autres fonctionnaires internationaux (5°)*

Une compétence subordonnée à l'avis officiel de l'institution internationale concernée est prévue. Elle ne repose pas sur une obligation contenue dans les instruments susmentionnés. La convention qui devrait être conclue dans le courant de l'année 1998 au sein du Conseil de l'Europe dans le domaine de la corruption contiendra une disposition relative à cette hypothèse.

Dans la mesure où la Belgique accueille le siège de nombreuses organisations internationales sur son territoire, il a été considéré utile de prévoir une disposition à ce sujet dès à présent.

Un commissaire s'interroge sur les possibilités de recherche des infractions énumérées à l'article 10^{quater} proposé du Code d'instruction criminelle.

Un autre commissaire souligne que la plupart de ces infractions ne peuvent donner lieu à poursuite qu'à la condition qu'un avis officiel soit donné à l'autorité belge par l'autorité ou l'organisation internationale compétente.

De vorige spreker leidt hieruit af dat de bevoegde instantie dus weet heeft van de corruptie. Er zal thans waarschijnlijk geen enkele Belgische speurder bewust deze vormen van corruptie opsporen. Indien die zijdelings toch zouden opduiken, zal de opsporing natuurlijk wel worden opgestart. Dit is een tekort dat niet aan de Belgische overheid moet worden aangerekend, maar te wijten is aan het feit dat internationale organisaties structureel nog niet op dergelijke opsporingen ingesteld zijn.

Beschikt de Europese Unie bijvoorbeeld over een opsporingsdienst inzake corruptie gepleegd door haar ambtenaren?

De minister antwoordt dat er een interne dienst is die een administratief onderzoek kan instellen naar fraude, maar geen strafrechtelijk onderzoek naar corruptie.

In België werd, als opvolger van het Hoog Comité van Toezicht, de centrale dienst voor de bestrijding van de corruptie opgericht die geïntegreerd is in de gerechtelijke politie (*cf.* koninklijk besluit van 17 februari 1998 betreffende het commissariaat-generaal, de raad van bestuur en de raad van overleg van de gerechtelijke politie bij de parketten, *Belgisch Staatsblad* van 19 februari 1998).

Artikel 6, zoals voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering, wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 7

Artikel 7, zoals voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering, luidt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

«Art. 7. — Artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

«Deze toestemming mag niet worden verleend voor het verwerven of behouden van overheidsopdrachten of van administratieve vergunningen.»

De hoofdindieners van het wetsvoorstel is het met de voorgestelde bepaling eens, maar vraagt of ze betrekking heeft op Europese of buiten-Europese overheidsopdrachten. Als dat laatste het geval is, rijst het probleem van de commissielonen die in bepaalde landen vanzelfsprekend zijn. Zij worden als normaal beschouwd en zijn bovendien door de Belgische wetgever erkend in artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen. De verantwoording voor dat artikel moet worden nagegaan in de parlementaire voorbereiding van het Wetboek.

De minister antwoordt dat volgens hem alle overheidsopdrachten worden bedoeld.

Le préopinant en déduit que l'instance compétente aura dès lors connaissance de la corruption. À l'heure actuelle, il n'y a probablement aucun enquêteur belge qui rechercherait délibérément ces formes de corruption, mais il est évident que l'on entamerait la recherche au cas où elles se manifesteraient indirectement. Ce déficit est imputable, non pas à l'autorité belge, mais au fait que les organisations internationales ne sont pas encore préparées structurellement à une telle recherche.

L'Union européenne dispose-t-elle, par exemple, d'un service de recherche d'actes de corruption commis par ses fonctionnaires?

Le ministre répond qu'il y a un service interne qui peut ouvrir une enquête administrative en matière de fraude, mais pas une enquête judiciaire en matière de corruption.

En Belgique, l'on a créé en remplacement du Comité supérieur de contrôle, l'Office central pour la répression de la corruption, qui a été intégré à la police judiciaire (*cf.* l'arrêté royal du 17 février 1998 relatif au commissariat général, au conseil de direction et au conseil de concertation de la police judiciaire près les parquets, *Moniteur belge* du 19 février 1998).

L'article 6 tel qu'il est proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 7

L'article 7 proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 7. — L'article 58 du Code des impôts sur les revenus 1992 est complété par un second alinéa, libellé comme suit:

«Cette autorisation ne peut être accordée en ce qui concerne l'obtention ou le maintien de marchés publics ou d'autorisations administratives.»

L'auteur principal de la proposition de loi est d'accord avec la disposition proposée, mais il demande si elle vise les marchés publics européens ou extra-européens. Dans ce dernier cas, le problème des commissions — courantes dans certains pays — se poserait. Elles sont considérées comme normales et elles ont d'ailleurs été reconnues par le législateur belge dans l'article 58 du Code des impôts sur les revenus. Il faut vérifier la justification de cet article dans les travaux préparatoires.

Le ministre répond que, selon lui, tous les marchés sont visés.

De vorige spreker vindt deze bepaling gerechtvaardigd voor de Belgische overheidsopdrachten maar wil een beperking inbouwen voor bepaalde niet-Europese opdrachten. Hier rijst immers het probleem van de internationale concurrentie.

Een lid vindt dat artikel 7 minstens in de Europese landen moet worden toegepast omdat de nieuwe wetgeving met betrekking tot de overheidsopdrachten bepaalt dat de offerte-aanvragen op Europees niveau moeten gebeuren.

De minister wijst erop dat hij deze bepaling heeft toegelicht voor de Europese volksvertegenwoordigers en de voorzitters van het IMF en de Wereldbank in het kader van de strijd tegen de corruptie. Zijn uiteenzetting kreeg veel bijval.

Een senator merkt op dat in de Nederlandse tekst het woord «overheidsmarkten» moet worden vervangen door «overheidsopdrachten».

De commissie gaat akkoord met deze opmerking.

Met betrekking tot artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 geeft de minister de volgende toelichting.

Het belastingstelsel van de geheime commissies is vervat in de artikelen 57, 58 en 219 WIB 1992. De minister bezorgt de commissie de tekst van artikel 58 WIB, alsmede de desbetreffende commentaar van het ministerie van Financiën (zie bijlage 2 bij dit verslag).

Er is slechts sprake van commissies in de zin van artikel 57, 1°, en, in voorkomend geval, van geheime commissies, voor zover de werkelijke begunstigde een natuurlijke persoon is. Is de begunstigde een rechtspersoon, dan is het fiscaal regime inzake geheime commissies niet toepasselijk tenzij die rechtspersoon optreedt als tussenpersoon of als dekmantel voor een natuurlijke persoon.

De bijzondere afzonderlijke aanslag voor de geheime commissies wordt geheven tegen het tarief van 300 %, te verhogen met 3 opcentiemen aanvullende crisisbijdrage (totaal 309 %).

De bijzondere aanslag, alsmede de commissies zelf vormen aftrekbare beroepskosten voor de onderneming die ze heeft betaald. Op verzoek van de belastingplichtige kan het belastingtarief door de minister van Financiën worden verlaagd tot minimum 20 %, verhoogd met de aanvullende crisisbijdrage, als na onderzoek blijkt dat de betaling van commissies in de betrokken sector tot de dagelijkse praktijk van ondernemingen behoort (artikel 58 WIB 1992).

Opdat de geheime commissies als beroepskosten kunnen worden aangerekend, moet worden voldaan aan vijf voorwaarden die worden opgesomd in de commentaar van de administratie der directe belastingen.

Le précédent intervenant estime que cette disposition est justifiée pour les marchés belges, mais qu'il faut prévoir une restriction pour certains marchés non européens. Le problème de la concurrence internationale se pose à ce sujet.

Un membre est d'avis que l'article 7 doit être appliqué au moins dans les pays européens, parce que, selon la législation nouvelle en matière de marchés publics, on est tenu de faire des appels d'offre au niveau européen.

Le ministre attire l'attention sur le fait qu'il a eu l'occasion de commenter cette disposition devant des députés européens et les présidents du Fonds monétaire international et de la Banque mondiale, dans le cadre de la lutte contre la corruption. Son exposé a rencontré une vive approbation.

Un sénateur fait remarquer qu'il y a lieu de remplacer, dans le texte néerlandais, le mot «overheidsmarkten» par le mot «overheidsopdrachten».

La commission souscrit à cette observation.

En ce qui concerne l'article 58 du Code des impôts sur les revenus 1992, le ministre donne les explications suivantes.

Le régime fiscal des commissions secrètes est défini aux articles 57, 58 et 219 du CIR 1992. Le ministre fournit à la commission le texte de l'article 58 du CIR ainsi que le commentaire y afférent du ministre des Finances (voir annexe 2 au présent rapport).

Il n'est question de commissions au sens de l'article 57, 1°, et, éventuellement, de commissions secrètes, que pour autant que le bénéficiaire réel soit une personne physique. S'il s'agit d'une personne morale, le régime fiscal en matière de commissions secrètes n'est pas applicable, à moins que la personne morale n'intervienne comme intermédiaire ou couverture d'une personne physique.

La cotisation distincte spéciale pour les commissions secrètes est perçue au taux de 300 %, à majorer de trois centimes additionnels de contribution complémentaire de crise (total : 309 %).

La cotisation spéciale ainsi que les commissions proprement dites constituent des frais professionnels déductibles pour l'entreprise qui les a payées. À la demande du contribuable, le ministre des Finances peut réduire le taux d'imposition, et ce, jusqu'à un minimum de 20 % majoré de la contribution complémentaire de crise, lorsqu'il s'avère, après enquête, que le paiement de commissions dans le secteur concerné est reconnu de pratique courante dans les entreprises (article 58 du CIR 1992).

Pour que les commissions secrètes puissent être déduites en tant que frais professionnels, il faut que soient réunies cinq conditions que l'administration des contributions directes a énumérées dans son

gen op artikel 58 WIB 1992 (zie bijlage 2 bij dit verslag).

De beslissing wordt bij ministerieel besluit genomen op aanvraag van de onderneming die de commissie heeft uitbetaald. Dit ministerieel besluit is geen organiek besluit, maar een administratieve beslissing met een individuele draagwijdte.

Er worden jaarlijks een tiental dergelijke besluiten genomen. De laatste jaren zijn er geen aanvragen meer ingediend met het oog op de aftrek van de geheime commissies inzake openbare aanbestedingen.

Belangrijk is dat de in de artikelen 23 en 58 WIB 1992 bepaalde aftrek van de geheime commissies als beroepskosten geen automatisme is, maar slechts wordt toegestaan door de minister van Financiën na een aanvraag van de belastingplichtige. Wordt de gunstige regeling niet aangevraagd, dan blijft de in artikel 219 WIB bepaalde bijzondere aanslagvoet van 300 % toepasselijk, zonder dat de uitbetaalde commissies mogen worden afgetrokken.

Een lid is van oordeel dat het toestaan van een fiscaal gunstige regeling voor geheime commissies die tot de dagelijkse praktijk in een sector behoren, de fraude juist in de hand werkt. Op deze wijze kan men bepaalde criminele handelingen in een sector rechtvaardigen als dagelijkse praktijk. Hij acht het onaanvaardbaar dat een dergelijke praktijk bij wet wordt bekrachtigd.

Een ander lid valt de vorige spreker bij. Het is uitgesloten dat in de bestanddelen van het misdrijf omkoping wordt verwezen naar de gebruiken of de dagelijkse praktijk van ondernemingen. Het legaliteitsbeginsel verzet er zich tegen dat de correctionele rechtbank zou moeten nagaan wat de gebruiken in een sector zijn vooraleer ze tot veroordeling kan overgaan.

Nog een ander lid verklaart zich hiermee akkoord. De geheime commissies vertekenen immers de normale mededingingsvoorwaarden.

De vorige spreker herhaalt zijn bezwaar dat de strafbaarstelling van de private omkoping tot ernstige problemen zal leiden. Hij verwijst naar de handelstransacties in de primaire sector (bijvoorbeeld de verkoop van vee op de markt waar handgeld wordt betaald), maar ook naar de tweedehandsmarkt in auto's, waar tal van minder frisse praktijken schering en inslag zijn. Hoewel veel van deze praktijken niet door de beugel kunnen, blijft de vraag waar men de lijn moet trekken tussen wat al dan niet strafrechtelijk moet worden gestraft. Waar ligt het onderscheid tussen een geheim commissieloon en het klassieke drinkgeld? Wordt dit laatste ook strafbaar krachtens het door de regering voorgestelde artikel 504*bis*?

De minister antwoordt ontkennend.

commentaire de l'article 58 du CIR (voir annexe 2 au présent rapport).

La décision est prise par arrêté ministériel, à la demande de l'entreprise qui a versé la commission. Cet arrêté ministériel n'est pas un arrêté organique, mais une décision administrative de portée individuelle.

Une dizaine d'arrêtés similaires sont pris chaque année. Ces dernières années, plus aucune demande n'a été introduite en vue de la déduction des commissions secrètes en matière d'adjudications publiques.

L'important est que la déduction des commissions secrètes à titre de frais professionnels visée aux articles 23 et 58 du CIR 1992 ne soit pas un automatisme, mais soit uniquement autorisée par le ministre des Finances à la demande du contribuable. Si le régime de faveur n'est pas sollicité, le taux d'imposition spécial de 300 % prévu par l'article 219 du CIR demeure applicable, sans que les commissions versées puissent être déduites.

Un membre considère que l'octroi d'un régime fiscal de faveur pour des commissions secrètes reconnues de pratique courante dans un secteur, favorise précisément la fraude. On peut de la sorte justifier certains actes criminels en les qualifiant de pratique courante dans un secteur. L'intervenant estime inacceptable que pareille pratique soit consacrée par la loi.

Un autre membre se rallie à l'avis du préopinant. Il est exclu que l'on se réfère, dans les éléments constitutifs du délit de corruption, aux usages ou aux pratiques courantes des entreprises. Le principe de légalité s'oppose à ce que le tribunal correctionnel doive examiner quels sont les usages dans un secteur avant de pouvoir prononcer une condamnation.

Un autre membre encore abonde dans le même sens. Les commissions secrètes faussent les règles normales de la concurrence.

L'intervenant précédent objecte à nouveau que l'incrimination de la corruption privée soulèvera de sérieux problèmes. Il pense aux transactions commerciales dans le secteur primaire (par exemple, la vente de bétail sur le marché où on paie de la main à la main), mais aussi au marché des voitures d'occasion, où des pratiques moins reluisantes sont monnaie courante. Bien que nombre de ces pratiques soient inadmissibles, on peut se demander où tirer la ligne de démarcation entre ce qui doit être sanctionner pénalement et ce qui ne doit pas l'être. Où réside la différence entre une commission secrète et le pourboire classique? Celui-ci deviendra-t-il punissable au regard de l'article 504*bis* proposé par le gouvernement?

Le ministre répond par la négative.

Een ander lid wenst te weten of er binnen de Europese Unie naar een harmonisatie wordt gestreefd inzake het verbod tot aftrek van geheime commissies die zijn uitbetaald met het oog op het verwerven of behouden van overheidsmarkten of van administratieve vergunningen.

Hij heeft geen enkel bezwaar tegen het door de regering voorgestelde artikel 58, tweede lid. De opvatting dat men niet aan de bestaande gebruiken mag raken, zelfs als ze onaanvaardbaar zijn, om de loutere reden dat ze tot de dagelijkse praktijk behoren, schenkt hem helemaal geen voldoening. Hij verklaart zich dan ook voorstander van een strengere regeling.

Hierop inhakend, verklaart een lid dat, zodra overheidsbelangen op het spel staan, elk misbruik, elk geheim commissieloon, zelfs elk drinkgeld, aan de kaak moet worden gesteld. Het is echter de vraag of de noodzakelijke gestrengheid waarmee hiertegen moet worden opgetreden, wel past in de private sector, waar deze gebruiken in bepaalde sectoren niet als een misdrijf worden beschouwd. Een persoon die een openbaar ambt uitoefent, benadeelt sowieso het publiek belang wanneer hij zijn ambt misbruikt door commissielonen en dergelijke te aanvaarden of voor te stellen.

Men kan echter niet blindelings een parallellisme aanhouden tussen de openbare en de private sector op gevaar af de toepasbaarheid van de strafwet in deze laatste sector enorm te bemoeilijken.

Met verwijzing naar de verantwoording van het amendement, verklaart de minister dat het voorgestelde artikel 7 werd ingevoegd ingevolge twee aanbevelingen van de Raad van de OESO van respectievelijk 27 mei 1994 en 11 april 1996. Er wordt bijgevolg, wat de openbare aanbestedingen betreft, naar een harmonisatie gestreefd op Europees vlak. Het probleem van de fiscale aftrek van de geheime commissies is trouwens van marginaal belang omdat er jaarlijks maar een tiental dossiers worden behandeld.

Een lid maakt hierbij de bedenking dat het aantal dossiers misschien zo laag ligt omdat er niet actief naar wordt gespeurd. Indien dat wel het geval zou zijn, zou het aantal veel hoger kunnen liggen.

Een ander lid besluit dat het wetsvoorstel de verdienste heeft de omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen, uit te diepen en te specificeren. Met betrekking tot de private omkoping heeft hij reeds meermaals zijn reserves geuit tegen de voorgestelde strafbaarstelling. Hij wenst dan ook te weten of de regering op dit punt rechtsvergelijkend onderzoek heeft verricht. Dit maakt het mogelijk de voorgestelde bepalingen in een internationaal perspectief te onderzoeken.

De minister wijst erop dat de diensten van de parlementaire bibliotheek een document hebben opgesteld met rechtsvergelijkende documentatie over de bestrijding van de corruptie in de ons omringende landen.

Un autre commissaire désire savoir si, au sein de l'Union européenne, on cherche à harmoniser l'interdiction de déduire les commissions secrètes versées en vue d'obtenir ou de conserver des marchés publics ou des concessions administratives.

Il ne s'oppose aucunement à l'article 58, deuxième alinéa, proposé par le gouvernement. Le principe selon lequel on ne peut pas toucher aux usages existants, même s'ils sont inacceptables, pour la simple raison qu'ils sont de pratique courante, ne le satisfait absolument pas. C'est pourquoi il se dit favorable à une réglementation plus sévère.

Un membre enchaîne en déclarant que dès que des intérêts publics sont en jeu, tout abus, toute commission secrète, et même tout pourboire doivent être bannis. On peut toutefois se demander si la rigueur avec laquelle il faut les combattre est bien opportune dans le secteur privé, où ces pratiques ne sont pas considérés comme un délit dans certains domaines. Une personne qui exerce une fonction publique lèse en tout cas l'intérêt public lorsqu'elle abuse de sa fonction en acceptant ou en proposant des commissions ou d'autres avantages du même genre.

On ne peut toutefois opter aveuglément pour un parallélisme entre le secteur public et le secteur privé, au risque de rendre la loi pénale difficilement applicable dans ce dernier secteur.

Se référant à la justification de l'amendement, le ministre déclare que l'article 7 proposé a été inséré à la suite de deux recommandations du Conseil de l'OCDE datées respectivement du 27 mai 1994 et du 11 avril 1996. On vise donc, en matière d'adjudications publiques, à une harmonisation sur le plan européen. Le problème de la déduction fiscale des commissions secrètes revêt d'ailleurs une importance marginale, parce qu'une dizaine de dossiers seulement sont examinés annuellement.

Un commissaire fait remarquer que si le nombre de dossiers est aussi bas, c'est peut-être parce qu'on ne les recherche pas activement. Si c'était le cas, ce nombre pourrait être beaucoup plus élevé.

Un autre commissaire conclut que la proposition de loi a le mérite d'approfondir et de spécifier la notion de corruption de personnes exerçant un mandat public. En ce qui concerne la corruption privée, il a déjà exprimé à plusieurs reprises ses réserves à l'égard de l'incrimination proposée. Il souhaite dès lors savoir si le gouvernement a réalisé sur ce point une étude de droit comparé. Cela permettrait de situer les dispositions proposées dans une perspective internationale.

Le ministre signale que les services de la bibliothèque du Parlement ont rédigé un document réunissant une documentation comparative du droit de la répression de la corruption dans les pays voisins.

Artikel 7, zoals voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering, wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 8 (nieuw)

Artikel 8 (nieuw) zoals voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering, luidt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4).

«Art. 8. — Artikel 19, § 1, 1°, d), van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken wordt vervangen als volgt:

«d) Niet-naleving van het verbod op handelingen, overeenkomsten of afspraken die de normale mededingingsvoorwaarden kunnen vertekenen, zoals bepaald in artikel 11 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, met inbegrip van de daden van omkoping die strafbaar worden gesteld door de artikelen 246, 247, 250 en 251 van het Strafwetboek.»

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 9 (nieuw)

Artikel 9 (nieuw), zoals voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering, luidt (Stuk Senaat, nr. 1-107/4):

«Art. 9. Artikel 1, f), van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, vervangen door de wet van 4 augustus 1978 en gewijzigd door de wet van 6 april 1995, wordt aangevuld met de woorden «private omkoping».

Er wordt opgemerkt dat een wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 22, meer bepaald het opschrift ervan, op 28 april 1998 door de Kamer van volksvertegenwoordigers is goedgekeurd (Stuk Kamer, nr. 1311/9-97/98). Het nieuwe opschrift van bovenvermeld koninklijk besluit luidt als volgt:

«Koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen».

De Senaat heeft de tekst die zeer binnenkort in het *Belgisch Staatsblad* zal verschijnen, niet geëvoceerd.

L'article 7, tel qu'il est proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement, est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 8 (nouveau)

L'article 8 (nouveau), proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement, est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 8. — L'article 19, § 1er, 1°, d), de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux est remplacé par le texte suivant:

«d) Non-respect de l'interdiction de tout acte, convention ou entente de nature à fausser les conditions normales de la concurrence, prévues à l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services, y compris les actes de corruption incriminés par les articles 246, 247, 250 et 251 du Code pénal.»

Aucune observation n'est formulée au sujet de cet article, qui est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 9 (nouveau)

L'article 9 (nouveau), proposé par l'amendement n° 2 du gouvernement, est ainsi libellé (doc. Sénat, n° 1-107/4):

«Art. 9. — À l'article 1er, f), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, remplacé par la loi du 4 août 1978 et modifié par la loi du 6 avril 1995, sont ajoutés les mots «corruption privée».

Il est fait observer qu'une proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 22, notamment en son intitulé, a été adoptée par la Chambre des représentants le 28 avril 1998 (doc. Chambre, n° 1311/9-97/98). La nouvelle formulation de l'intitulé de l'arrêté royal est libellée comme suit:

«Arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 relatif à l'interdiction judiciaire faite à certains condamnés et faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités».

Le Sénat n'a pas évoqué le texte dont la publication au *Moniteur Belge* est imminente. Par conséquent la

Bijgevolg besluit de commissie in artikel 9 het nieuwe opschrift van het koninklijk besluit te vermelden.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot andere opmerkingen en wordt, nadat de bovenvermelde aanpassing is uitgevoerd, eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 10 (nieuw)

De regering dient het volgende subamendement in op haar amendement nr. 2 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 17):

«Een artikel 10 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 10. — Artikel 244 van het Strafwetboek wordt opgeheven.»

Dit subamendement wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 11 (nieuw)

De regering dient het volgende subamendement in op haar amendement nr. 2 (Stuk Senaat, nr. 1-107/4, amendement nr. 18):

«Een artikel 11 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 11. — Het opschrift «Bijzondere bepaling» van artikel 245 van hetzelfde Wetboek wordt geschrapt.»

Dit subamendement wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Het gesubamendeerde amendement nr. 2 van de regering wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

V. EINDSTEMMING

Het geamendeerde wetsvoorstel wordt in zijn geheel eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Het verslag is eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De rapporteur,
Michel FORET.

De voorzitter,
Roger LALLEMAND.

commission décide de faire figurer à l'article 9 à l'examen le nouvel intitulé de l'arrêté royal.

Aucune autre observation n'est formulée au sujet de cet article. Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents, moyennant l'adaptation indiquée ci-avant.

Article 10 (nouveau)

Le gouvernement dépose, à son amendement n° 2, le sous-amendement suivant (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 17):

«Insérer un article 10 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 10. — L'article 244 du Code pénal est abrogé.»

Ce sous-amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 11 (nouveau)

Le gouvernement dépose, à son amendement n° 2, le sous-amendement suivant (doc. Sénat, n° 1-107/4, amendement n° 18):

«Insérer un article 11 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 11. — L'intitulé «Disposition particulière» de l'article 245 du même code est supprimé.»

Ce sous-amendement est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

L'amendement n° 2 du gouvernement, sous-amendé, est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

V. VOTE FINAL

L'ensemble de la proposition de loi amendée a été adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Le rapporteur,
Michel FORET.

Le président,
Roger LALLEMAND.

**VERGELIJKING VAN
DE AANGENOMEN TEKSTEN**

**TEXTES ADOPTÉS
COMPARATIFS**

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

HOOFDSTUK I

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

**Wijzigingen van de artikelen van het
Strafwetboek die het misdrijf omkoping bestraffen****Tekst aangenomen door de commissie****Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Het opschrift van boek II, titel IV, van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt:

«Misdaden en wanbedrijven tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen of door bedienaren der erediensten in de uitoefening van hun bediening.»

Art. 3

Hoofdstuk III van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 240 tot 245 bevat, wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk III. Verduistering, knevelarij en belangenname gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen.

Art. 240. — Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die openbare of private gelden, geldswaardige papieren, stukken, effecten, akten, roerende zaken verduistert, welke hij uit kracht of uit hoofde van zijn ambt onder zich heeft.

Art. 241. — Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die akten of titels waarvan hij in die hoedanigheid de bewaarder is, die hem zijn bezorgd of waartoe hij uit hoofde van zijn ambt toegang heeft gehad, kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt of wegmaakt.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**CHAPITRE Ier

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE II

Modification des articles du Code pénal sanctionnant la corruption**Texte adopté par la Commission****Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'intitulé du livre II, titre IV, du Code pénal est remplacé par ce qui suit :

« Des crimes et délits contre l'ordre public, commis par des personnes qui exercent une fonction publique ou par des ministres des cultes dans l'exercice de leur ministère. »

Art. 3

Le chapitre III du livre II, titre IV, du même Code, qui contient les articles 240 à 245, est remplacé par ce qui suit :

« Chapitre III. Du détournement, de la concussion et de la prise d'intérêt commis par des personnes qui exercent une fonction publique. »

Art. 240. — Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique qui aura détourné des deniers publics ou privés, des effets en tenant lieu, des pièces, titres, actes, effets mobiliers qui étaient entre ses mains soit en vertu, soit à raison de sa fonction.

Art. 241. — Sera punie de la réclusion de cinq ans à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique, qui aura méchamment ou frauduleusement détruit ou supprimé des actes ou titres, dont elle était dépositaire en cette qualité, qui lui avaient été communiqués ou auxquels elle avait eu accès à raison de sa fonction.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie****Tekst aangenomen door de commissie****Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 242. — Wanneer stukken of gerechtelijke procesakten, ofwel andere papieren, registers, geïnformatiseerde of magnetische dragers, akten of voorwerpen die in archieven, griffies of openbare bewaarplaatsen berusten, of die aan een openbaar bewaarder in die hoedanigheid zijn toevertrouwd, worden ontvreemd of vernietigd, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of met één van die straffen.

Art. 243. — Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die zich schuldig maakt aan knevelarij, door bevel te geven om rechten, taksen, belastingen, gelden, inkomsten of interesten, lonen of wedden te innen, of door die te vorderen of te ontvangen, wetende dat zij niet verschuldigd zijn of het verschuldigde te boven gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

De straf is opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank, indien de knevelarij met behulp van geweld of van bedreiging is gepleegd.

Art. 245. — Iedere persoon die een openbaar ambt uitoefent, die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnanciering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

De voorafgaande bepaling is niet toepasselijk op hem die in de gegeven omstandigheden zijn private belangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption****Texte adopté par la Commission****Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Art. 242. — Lorsqu'on aura soustrait ou détruit des pièces ou des actes de la procédure judiciaire, soit d'autres papiers, registres, supports informatiques ou magnétiques, actes ou effets contenus dans les archives, greffes ou dépôts publics, ou remis à un dépositaire public en cette qualité, le dépositaire coupable de négligence sera puni d'un emprisonnement d'un mois à six mois et d'une amende de 100 francs à 10 000 francs ou d'une de ces peines.

Art. 243. — Toute personne exerçant une fonction publique, qui se sera rendue coupable de concussion, en ordonnant de percevoir, en exigeant ou recevant ce qu'elle savait n'être pas dû ou excéder ce qui était dû pour droits, taxes, contributions, deniers, revenus ou intérêts, pour salaires ou traitements, sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra être condamnée, en outre, à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.

La peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs, si la concussion a été commise à l'aide de violences ou de menaces.

Art. 245. — Toute personne exerçant une fonction publique, qui, soit directement, soit par interposition de personnes ou par actes simulés, aura pris ou reçu quelque intérêt que ce soit dans les actes, adjudications, entreprises ou régies dont elle avait, au temps de l'acte, en tout ou en partie, l'administration ou la surveillance, ou qui, ayant mission d'ordonner le paiement ou de faire la liquidation d'une affaire, y aura pris un intérêt quelconque, sera punie d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra, en outre, être condamnée à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.

La disposition qui précède ne sera pas applicable à celui qui ne pouvait, en raison des circonstances, favoriser par sa position ses intérêts privés, et qui aura agi ouvertement.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 2

Artikel 246 van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 246.* — Ieder openbaar officier of ambtenaar, ieder met een openbare dienst belast persoon, die een aanbod of belofte uitlokt of aanneemt, die een gift of geschenk ontvangt om een zelfs rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt of van zijn bediening te verrichten, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van vijftig frank tot duizend frank; hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

Hij wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd frank tot drieduizend frank indien hij een aanbod of belofte uitlokt of aanneemt, of een gift of geschenk ontvangt, hetzij om in de uitoefening van zijn ambt of van zijn bediening een onrechtmatige handeling te verrichten, hetzij om zich te onthouden van een handeling die tot zijn ambtspllichten behoort; bovendien kan hij worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33.»

Art. 3

In artikel 247 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «met gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd frank tot drieduizend frank» vervangen door de woorden «met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van tweehonderd frank tot vijfduizend frank».

Tekst aangenomen door de commissie**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 4

Hoofdstuk IV van boek II, titel IV, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 246 tot 252 bevat, wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk IV. Omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen

Art. 246. — § 1. Passieve omkoping bestaat in het feit dat een persoon die een openbaar ambt uitoefent, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt om een van de in artikel 247 bedoelde gedragingen aan te nemen.

§ 2. Actieve omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om een van de in artikel 247 bedoelde gedragingen aan te nemen.

§ 3. Met een persoon die een openbaar ambt uitoefent in de zin van dit artikel wordt gelijkgesteld elke persoon die zich kandidaat heeft gesteld voor een dergelijk ambt, die doet geloven een dergelijk ambt te zullen uitoefenen of die, door gebruik te maken van valse hoedanigheden, doet geloven een dergelijk ambt uit te oefenen.

Art. 247. — § 1. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of één van die straffen.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Art. 2

L'article 246 du Code pénal est remplacé comme suit :

«*Article 246.* — Tout fonctionnaire ou officier public, toute personne chargée d'un service public, qui aura sollicité ou agréé des offres ou promesses, qui aura reçu des dons ou présents pour faire un acte de sa fonction ou de son emploi, même juste, mais non sujet à salaire, sera puni d'un emprisonnement d'un mois à trois ans et d'une amende de cinquante francs à mille francs; il pourra être condamné, en outre, à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois, ou offices publics, conformément à l'article 33.»

Il sera puni d'un emprisonnement de trois mois à cinq ans et d'une amende de cent francs à trois mille francs s'il a sollicité ou agréé des offres ou promesses, ou s'il a reçu des dons ou présents, soit pour faire dans l'exercice de sa fonction ou de son emploi, un acte injuste, soit pour s'abstenir de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs; il pourra, en outre, être condamné à l'interdiction, conformément à l'article 33.»

Art. 3

Dans l'article 247 du même Code, les mots «emprisonnement de trois mois à trois ans et d'une amende de cent francs à trois mille francs» sont remplacés par les mots «emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de deux cents francs à cinq mille francs».

Texte adopté par la Commission**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Art. 4

Le chapitre IV du livre II, titre IV, du même Code, qui contient les articles 246 à 252, est remplacé par ce qui suit:

«Chapitre IV. De la corruption de personnes qui exercent une fonction publique

Art. 246. — § 1er. Est constitutif de corruption passive le fait pour une personne qui exerce une fonction publique de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour adopter un des comportements visés à l'article 247.

§ 2. Est constitutif de corruption active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne exerçant une fonction publique une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle adopte un des comportements visés à l'article 247.

§ 3. Est assimilée à une personne qui exerce une fonction publique au sens du présent article toute personne qui s'est portée candidate à une telle fonction, qui fait croire qu'elle exercera une telle fonction, ou qui, en usant de fausses qualités, fait croire qu'elle exerce une telle fonction.

Art. 247. — § 1er. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte de sa fonction, juste mais non sujet à salaire, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs ou une de ces peines.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie****Tekst aangenomen door de commissie****Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

§ 2. Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een onrechtmatige handeling naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt of het nalaten van een handeling die tot zijn ambtsplichten behoort tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval dat voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank.

Ingeval de omgekochte persoon de onrechtmatige handeling heeft verricht of nagelaten heeft een handeling te verrichten die tot zijn ambtsplichten behoort, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 75 000 frank.

§ 3. Indien de omkoping het plegen door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van een misdaad of een wanbedrijf naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt tot doel heeft, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

§ 4. Indien de omkoping het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent, van de echte of vermeende invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt om een handeling van een openbare overheid of een openbaar bestuur of het nalaten van die handeling te verkrijgen, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot een jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 25 000 frank.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption****Texte adopté par la Commission****Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

§ 2. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte injuste à l'occasion de l'exercice de sa fonction ou l'abstention de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs.

Dans le cas où la personne corrompue a accompli l'acte injuste ou s'est abstenue de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 75 000 francs.

§ 3. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un crime ou d'un délit à l'occasion de l'exercice de sa fonction, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

§ 4. Lorsque la corruption a pour objet l'usage par la personne qui exerce une fonction publique de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte d'une autorité ou d'une administration publiques ou l'abstention d'un tel acte, la peine sera un emprisonnement de six mois à un an et une amende de 100 francs à 10 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 25 000 francs.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie****Tekst aangenomen door de commissie****Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Indien de omgekochte persoon de invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikte, effectief heeft aangewend, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank.

Art. 248. — Wanneer de feiten bedoeld in de artikelen 246 en 247, §§ 1 tot 3, een politieambtenaar, een persoon met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie of een lid van het openbaar ministerie betreffen, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met een straf waarvan het maximum wordt gebracht op het dubbele van de straf die in artikel 247 voor de feiten is bepaald.

Art. 249. — § 1. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een scheidsrechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van één jaar tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

§ 2. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter-assessor of een gezworene betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf een gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

§ 3. Indien de in artikel 246 bepaalde omkoping een rechter betreft en betrekking heeft op een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt, is de straf opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption****Texte adopté par la Commission****Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Si la personne corrompue a effectivement utilisé de l'influence dont elle disposait du fait de sa fonction, elle sera punie d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs.

Art. 248. — Lorsque les faits prévus aux articles 246 et 247, §§ 1er à 3, visent un fonctionnaire de police, une personne revêtue de la qualité d'officier de police judiciaire ou un membre du ministère public, le maximum de la peine est porté au double du maximum de la peine prévue par l'article 247 pour les faits.

Art. 249. — § 1er. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un arbitre et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement d'un an à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

§ 2. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge assesseur ou un juré et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera un emprisonnement de deux ans à cinq ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

§ 3. Lorsque la corruption prévue à l'article 246 concerne un juge et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, la peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 4

In artikel 252, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van zesentwintig frank tot vijfhonderd frank» vervangen door de woorden «met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van honderd frank tot drieduizend frank.»

HOOFDSTUK III

**Wijziging van de wet van 20 maart 1991 houdende
regelingvandeerkenningvanaannemersvanwerken**

Art. 5

Zie artikel 8 (nieuw) van de aangenomen tekst.

Tekst aangenomen door de commissie**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Indien, in het geval bepaald in het vorige lid, de vraag bedoeld in artikel 246, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 246, § 2, aangenomen wordt, is de straf opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Art. 250. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die in een vreemde Staat een openbaar ambt uitoefent, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

§ 2. De hoedanigheid van persoon die in een andere Staat een openbaar ambt uitoefent, wordt beoordeeld overeenkomstig het recht van de Staat waar die persoon dat ambt uitoefent. Indien het een Staat betreft die geen lid is van de Europese Unie, wordt deze hoedanigheid voor de toepassing van § 1 enkel erkend, als het betreffende ambt ook beschouwd wordt als een openbaar ambt naar Belgisch recht.

Art. 251. — § 1. Indien de in de artikelen 246 tot 249 bepaalde omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie, zijn de straffen die welke in die bepalingen gesteld zijn.

§ 2. De hoedanigheid van deze persoon wordt beoordeeld overeenkomstig de statuten van de internationale publiekrechtelijke organisatie waaronder hij ressorteert.

Art. 252. — Zij die op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk worden gestraft, kunnen ook worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33 en onverminderd de artikelen 31 en 32.»

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Art. 4

À l'alinéa 2 de l'article 252 du même Code, les mots «huit jours à un an et d'une amende de vingt-six francs à cinq cents francs» sont remplacés par les mots «un mois à trois ans et d'une amende de cent francs à trois mille francs.»

CHAPITRE III

Modification de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux

Art. 5

Voir l'article 8 (nouveau) du texte adopté.

Texte adopté par la Commission**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Lorsque, dans le cas prévu à l'alinéa précédent, la sollicitation visée à l'article 246, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 246, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 246, § 2, est acceptée, la peine sera la réclusion de dix ans à quinze ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Art. 250. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de personne exerçant une fonction publique dans un autre État est appréciée conformément au droit de l'État dans lequel la personne exerce cette fonction. S'il s'agit d'un État non membre de l'Union européenne, cette qualité est seulement reconnue, aux fins d'application du § 1er, si la fonction concernée est également considérée comme une fonction publique en droit belge.

Art. 251. — § 1er. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 concerne une personne qui exerce une fonction publique dans une organisation de droit international public, les peines seront celles prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de cette personne est appréciée conformément aux statuts de l'organisation internationale publique de laquelle elle relève.

Art. 252. — Sans préjudice de l'application des articles 31 et 32, les personnes punies en vertu des dispositions du présent chapitre pourront également être condamnées à l'interdiction, conformément à l'article 33.»

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

HOOFDSTUK IV

Strafbaarstelling van omkoping van particulieren

Art. 6

In het Strafwetboek wordt een afdeling *IIIbis*, met de artikelen *504bis* en *504ter*, ingevoegd, luidende :

«Afdeling *IIIbis*: Omkoping van particulieren

Artikel 504bis. — Ieder die, als directeur of werknemer, zonder medeweten en zonder machtiging van zijn werkgever, en iedere bestuurder, zaakvoerder of gevolmachtigde die zonder medeweten en zonder machtiging van de raad van bestuur of de algemene vergadering, een aanbod of belofte uitlokt of aanneemt, die een gift of een geschenk, korting of premie ontvangt om een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling te verrichten of niet te verrichten, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank.

Artikel 504ter. — Zij die een werknemer of directeur, een bestuurder, zaakvoerder of gevolmachtigde door geweld, bedreiging of chantage dwingen of door een belofte, aanbod, gift, geschenk, korting of premie

Tekst aangenomen door de commissie**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 5

In hetzelfde Wetboek wordt in boek II, titel IX, hoofdstuk II, een afdeling *3bis* ingevoegd, houdende de artikelen *504bis* en *504ter*, luidend als volgt :

«Afdeling *3bis*: Private omkoping

«Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt of aanneemt, om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling te verrichten of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of van een natuurlijke persoon is, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten en zonder machtiging van, naar gelang van het geval, de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever, een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling te verrichten of na te laten.»

Art. 504ter. — § 1. In geval van omkoping van niet-ambtenaren is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en een geldboete van 100 frank tot 10 000 frank.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

CHAPITRE IV

Incrimination de la corruption privée

Art. 6

Il est inséré dans le Code pénal, une section *3bis*, comprenant les articles *504bis* et *504ter*, libellés comme suit :

«Section *IIIbis* : De la corruption privée

Article 504bis. — Tout travailleur, qu'il soit directeur ou salarié, qui, à l'insu et sans l'autorisation de son employeur, tout administrateur, gérant ou fondé de pouvoir, qui, à l'insu et sans l'autorisation du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, aura sollicité ou agréé des offres ou promesses, qui aura reçu des dons ou présents, escomptes ou primes, pour faire ou s'abstenir de faire un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction, est puni d'un emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de cent francs à cinq mille francs.

Article 504ter. — Ceux qui auront contraint par violence, menace ou chantage, ou corrompu par promesses, offres, dons, présents, escomptes ou primes, un travailleur, directeur, salarié, administra-

Texte adopté par la Commission**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

Art. 5

Dans le même Code, il est inséré au livre II, titre IX, chapitre II, une section *3bis*, comprenant les articles *504bis* et *504ter*, libellés comme suit :

«Section *3bis* : De la corruption privée

«Art. *504bis*. — § 1er. Est constitutif de corruption privée passive le fait pour une personne qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, de solliciter ou d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour faire ou s'abstenir de faire un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.

§ 2. Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, de mandataire ou de préposé d'une personne morale ou physique, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour faire ou s'abstenir de faire un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction, à l'insu et sans l'autorisation, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur.»

Art. *504ter*. — § 1er. En cas de corruption privée, la peine sera un emprisonnement de six mois à deux ans et une amende de 100 francs à 10 000 francs ou une de ces peines.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

omkopen om een handeling van zijn functie of een door zijn functie vergemakkelijkte handeling te verrichten ofwel om zich te onthouden van een dergelijke handeling, worden gestraft met dezelfde straffen als de werknemer die zich laat omkopen.

Poging tot dwang of tot omkoping wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot drie jaar en met geldboete van honderd frank tot drieduizend frank.»

Tekst aangenomen door de commissie**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

§ 2. Indien de vraag bedoeld in artikel 504bis, § 1, gevolgd wordt door een voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, evenals ingeval het voorstel bedoeld in artikel 504bis, § 2, aangenomen wordt, is de straf een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank.»

Art. 6

In de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wordt een artikel 10quater ingevoegd, luidende:

«Artikel 10quater.— Een persoon kan in België vervolgd worden wanneer hij zich buiten het grondgebied van het Rijk schuldig maakt:

1° aan een misdrijf bepaald in de artikelen 246 tot 249 van het Strafwetboek;

2° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een Lid-Staat van de Europese Unie.

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

3° aan een misdrijf bepaald in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat dan die bedoeld in het 2°.

In dit laatste geval is de vervolging onderworpen aan de voorwaarde dat het feit bestraft wordt door de wetgeving van het land waar het is gepleegd, en voor zover de wetgeving van deze Staat de omkoping die een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent, in België strafbaar stelt. Ze kan bovendien niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven;

4° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent bij een van de instellingen van de Europese Unie;

5° aan een misdrijf bepaald in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie.

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

teur, gérant ou fondé de pouvoir, pour obtenir un acte de sa fonction ou facilité par sa fonction ou l'abstention d'un tel acte, seront punis des mêmes peines que le travailleur coupable de s'être laissé corrompre.

Les tentatives de contrainte ou de corruption seront punies d'un emprisonnement d'un mois à trois ans et d'une amende de cent francs à trois mille francs.»

Texte adopté par la Commission**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

§ 2. Dans le cas où la sollicitation visée à l'article 504bis, § 1er, est suivie d'une proposition visée à l'article 504bis, § 2, de même que dans le cas où la proposition visée à l'article 504bis, § 2, est acceptée, la peine sera un emprisonnement de six mois à trois ans et une amende de 100 francs à 50 000 francs ou une de ces peines.»

Art. 6

Dans le titre préliminaire du Code de procédure pénale, il est inséré un article 10quater, libellé comme suit:

«Article 10quater. — Pourra être poursuivie en Belgique toute personne qui aura commis hors du territoire:

1° une infraction prévue aux articles 246 à 249 du Code pénal;

2° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État membre de l'Union européenne.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

3° une infraction prévue à l'article 250 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un État étranger autre que ceux visés au 2°.

La poursuite est subordonnée dans ce dernier cas à la condition que le fait soit puni par la législation du pays où il a été commis, et pour autant que la législation de cet État punisse également la corruption qui concerne une personne qui exerce une fonction publique en Belgique. Elle ne pourra en outre avoir lieu que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État;

4° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une des institutions de l'Union européenne;

5° une infraction prévue à l'article 251 du Code pénal, lorsqu'elle concerne une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une organisation de droit international public.

Tekst van het wetsvoorstel**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

HOOFDSTUK V

**Wijziging van het koninklijk besluit nr. 22
van 24 oktober 1934**

Art. 7

Zie artikel 9 (nieuw) van de aangenomen tekst.

Art. 5

In artikel 19, § 1, 1°, van wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken wordt de bepaling onder letter *d*) vervangen als volgt:

«*d*) Niet-naleving van het verbod op handelingen, overeenkomsten of afspraken die de normale mededingingsvoorwaarden kunnen vertekenen, zoals bepaald in artikel 11 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, met inbegrip van de handelingen van omkoping die strafbaar gesteld zijn door artikel 314 van het Strafwetboek.»

Art. 7

Letter *f*) van artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, wordt aangevuld met de woorden «omkoping van particulieren».

Tekst aangenomen door de commissie**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

In dit laatste geval kan de vervolging niet plaatshebben dan op een officieel bericht, door de bevoegde overheid van deze organisatie aan de Belgische overheid gegeven.»

Art. 7

Artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

«Deze toestemming mag niet worden verleend voor het verwerven of behouden van overheidsopdrachten of van administratieve vergunningen.»

Art. 8 (nieuw)

Artikel 19, § 1, 1°, *d*), van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken wordt vervangen als volgt:

«*d*) Niet-naleving van het verbod op handelingen, overeenkomsten of afspraken die de normale mededingingsvoorwaarden kunnen vertekenen, zoals bepaald in artikel 11 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, met inbegrip van de daden van omkoping die strafbaar worden gesteld door de artikelen 246, 247, 250 en 251 van het Strafwetboek.»

Art. 9 (nieuw)

Artikel 1, *f*), van het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen, vervangen door de wet van 4 augustus 1978 en gewijzigd door de wet van 6 april 1995, wordt aangevuld met de woorden «private omkoping».

Texte de la proposition de loi**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

CHAPITRE V

Modification de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934

Art. 7

Voir l'article 9 (nouveau) du texte adopté.

Art. 5

À l'article 19, § 1er, 1°, de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux, le littéra *d*) est remplacé comme suit :

«*d*) Non-respect de l'interdiction de tout acte, convention ou entente de nature à fausser les conditions normales de la concurrence, prévues à l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, relative aux marchés publics, en ce compris les actes de corruption incriminés par l'article 314 du Code pénal.»

Art. 7

Au littéra *f*), *in fine*, de l'article 1er de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, sont ajoutés les mots «corruption privée».

Texte adopté par la Commission**Proposition de loi relative à la répression de la corruption**

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce dernier cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité compétente de cette organisation.»

Art. 7

L'article 58 du Code des impôts sur les revenus 1992 est complété par un second alinéa, libellé comme suit :

«Cette autorisation ne peut être accordée en ce qui concerne l'obtention ou le maintien de marchés publics ou d'autorisations administratives.»

Art. 8 (nouveau)

L'article 19, § 1er, 1°, *d*), de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux est remplacé par ce qui suit :

«*d*) Non-respect de l'interdiction de tout acte, convention ou entente de nature à fausser les conditions normales de la concurrence, prévues à l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, relative aux marchés publics et à certains marchés de travaux, de fournitures et de services, y compris les actes de corruption incriminés par les articles 246, 247, 250 et 251 du Code pénal.»

Art. 9 (nouveau)

L'article 1er, *f*), de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, relatif à l'interdiction judiciaire faite à certains condamnés et faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités, remplacé par la loi du 4 août 1978 et modifié par la loi du 6 avril 1995, est complété par les mots «corruption privée».

Tekst van het wetsvoorstel

**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Tekst aangenomen door de commissie

**Wetsvoorstel betreffende
de bestraffing van corruptie**

Art. 10 (nieuw)

Artikel 244 van het Strafwetboek wordt opgeheven.

Art. 11 (nieuw)

Het opschrift «Bijzondere bepaling» van artikel 245 van hetzelfde Wetboek wordt geschrapt.

Texte de la proposition de loi

Proposition de loi relative à la répression de la corruption

Texte adopté par la Commission

Proposition de loi relative à la répression de la corruption

Art. 10 (nouveau)

L'article 244 du Code pénal est abrogé.

Art. 11 (nouveau)

L'intitulé «Disposition particulière» de l'article 245 du même Code est supprimé.

BIJLAGE 1**VOORONTWERP VAN WET INZAKE DE STRAFRECHTELIJKE BESTRIJDING VAN CORRUPCTIE**

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Justitie is gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid zoals bepaald in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Het opschrift van Boek II, Titel IV van het strafwetboek wordt vervangen door:

«Misdaden en wanbedrijven tegen de openbare orde, gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen.»

Art. 3

Hoofdstuk III van Boek II, Titel IV van hetzelfde wetboek dat de artikelen 240 tot 245 bevat, wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk III. Verduistering, knevelarij en belangenenneming gepleegd door personen die een openbaar ambt uitoefenen.

Art. 240. — Met opsluiting van vijf tot tien jaar en met een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft ieder persoon die een openbaar ambt uitoefent, die openbare of private gelden, geldswaardige papieren, stukken, effecten, akten, roerende zaken verduistert, welke hij uit hoofde van zijn ambt onder zich heeft.

Art. 241. — Met opsluiting van vijf tot tien jaar en met een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank wordt gestraft ieder persoon die een openbaar ambt uitoefent, die akten of titels waarvan hij in die hoedanigheid de bewaarder is, welke hem uit hoofde van zijn ambt zijn meegedeeld of waartoe hij toegang had naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt, kwaadwillig of bedrieglijk vernietigt of wegmaakt.

Art. 242. — Wanneer stukken of procesakten in strafzaken, ofwel andere papieren, registers, geïnformatiseerde of magnetische dragers, akten of voorwerpen die in archieven, griffies of openbare bewaarplaatsen berusten, of die aan een openbaar bewaarder in die hoedanigheid zijn toevertrouwd, worden ont-

ANNEXE 1**AVANT-PROJET DE LOI RELATIVE À LA RÉPRESSION DE LA CORRUPCTION**

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat, le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

Cette loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'intitulé du Livre II, Titre IV du Code pénal est remplacé par l'intitulé suivant:

«Crimes et délits contre l'ordre public, commis par des personnes qui exercent une fonction publique.»

Art. 3

Le chapitre III du livre II, titre IV du même code qui contient les articles 240 à 245 est remplacé par les dispositions suivantes:

«Chapitre III. Du détournement, de la concussion et de la prise d'intérêt commis par des personnes qui exercent une fonction publique.

Art. 240. — Sera punie de la réclusion de cinq à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique qui aura détourné des deniers publics ou privés, des effets en tenant lieu, des pièces, titres, actes, effets mobiliers qui étaient entre ses mains à raison de sa fonction.

Art. 241. — Sera punie de la réclusion de cinq à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs toute personne exerçant une fonction publique, qui aura méchamment ou frauduleusement détruit ou supprimé des actes ou titres dont elle était dépositaire en cette qualité, qui lui avaient été communiqués à raison de sa fonction ou auxquels elle a eu accès à l'occasion de l'exercice de ses fonctions.

Art. 242. — Lorsqu'on aura soustrait ou détruit des pièces ou des actes de la procédure, soit d'autres papiers, registres, supports informatiques ou magnétiques, actes ou effets contenus dans les archives, greffes ou dépôts publics, ou remis à un dépositaire public en cette qualité, le dépositaire coupable de négligence sera

vreemd of vernietigd, wordt de nalatige bewaarder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met een geldboete van 100 frank tot 20 000 frank of met één van die straffen.

Art. 243. — Ieder persoon die een openbaar ambt uitoefent, die zich schuldig maakt aan knevelarij, door bevel te geven om rechten, taksen, belastingen, gelden, inkomsten of interesten, lonen of wedden te innen, of door die te vorderen of te ontvangen, wetende dat zij niet verschuldigd zijn of het verschuldigde te boven gaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maand tot vijf jaar en met een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

De straf is opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en een geldboete van 500 frank tot 100 000 frank, indien de knevelarij met behulp van geweld of van bedreiging wordt gepleegd.

Art. 244. — Ieder persoon die een openbaar ambt uitoefent, die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen of door schijnhandelingen, enig belang, welk het ook zij, neemt of aanvaardt in de verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken in regie waarover hij ten tijde van de handeling geheel of ten dele het beheer of het toezicht had, of die, belast met de ordonnancering van de betaling of de vereffening van een zaak, daarin enig belang neemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar, en met een geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, worden veroordeeld tot ontzetting van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen.

De voorafgaande bepaling is niet toepasselijk op hem die in de gegeven omstandigheden zijn private belangen door zijn betrekking niet kon bevorderen en openlijk heeft gehandeld.

Art. 4

Hoofdstuk IV van Boek II, Titel IV van hetzelfde wetboek dat de artikelen 246 tot 253 bevat, wordt vervangen als volgt:

«Hoofdstuk IV. Omkoping van personen die een openbaar ambt uitoefenen

Art. 246. — § 1. Passieve omkoping bestaat in het feit dat een persoon die een openbaar ambt uitoefent, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook aanneemt om één van de in artikel 247 voorziene gedragingen aan te nemen.

§ 2. Actieve omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die een openbaar ambt uitoefent, die het aanneemt, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om één van de in artikel 247 voorziene gedragingen aan te nemen.

§ 3. Wordt gelijkgesteld met een persoon die een openbaar ambt uitoefent in de zin van huidig artikel, elke persoon die zich kandidaat heeft gesteld voor een dergelijk ambt of die zich voor doet mogelijks binnenkort een dergelijk ambt uit te oefenen.

Art. 247. — § 1. Indien de omkoping het verrichten van een rechtmatige maar niet aan betaling onderworpen handeling van zijn ambt tot doel heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of met één van die straffen.

Indien de omkoping het verrichten door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van een onrechtmatige handeling naar

puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de 100 francs à 20 000 francs ou d'une de ces peines.

Art. 243. — Toute personne exerçant une fonction publique, qui se sera rendu coupable de concussion, en ordonnant de percevoir, en exigeant ou recevant ce qu'elle savait n'être pas dû ou excéder ce qui était dû pour droits, taxes, contributions, deniers, revenus ou intérêts, pour salaires ou traitements, sera punie d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra être condamnée, en outre, à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.

La peine sera la réclusion de cinq ans à dix ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs, si la concussion a été commise à l'aide de violences ou de menaces.

Art. 244. — Toute personne exerçant une fonction publique, qui, soit directement, soit par interposition de personnes ou par actes simulés, aura pris ou reçu quelque intérêt que ce soit dans les actes, adjudications, entreprises ou régies dont elle avait, au temps de l'acte, en tout ou en partie, l'administration ou la surveillance, ou qui, ayant mission d'ordonner le paiement ou de faire la liquidation d'une affaire, y aura pris un intérêt quelconque, sera punie d'un emprisonnement d'un an à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, et pourra, en outre, être condamnée à l'interdiction du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics, conformément à l'article 33.

La disposition qui précède ne sera pas applicable à celui qui ne pouvait, en raison des circonstances, favoriser par sa position ses intérêts privés, et qui aura agi ouvertement.

Art. 4

Le chapitre IV du livre II, titre IV du même code est remplacé par les dispositions suivantes:

«Chapitre IV — De la corruption de personnes qui exercent une fonction publique

Art. 246. — § 1. Est constitutif de corruption passive le fait pour une personne qui exerce une fonction publique d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour adopter un des comportements visés à l'article 247.

§ 2. Est constitutif de corruption active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne exerçant une fonction publique, qui l'accepte, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, afin qu'elle adopte un des comportements visés à l'article 247.

§ 3. Est assimilée à une personne qui exerce une fonction publique au sens du présent article toute personne qui s'est portée candidate à une telle fonction ou qui se présente comme pouvant prochainement exercer une telle fonction.

Art. 247. — § 1. Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte de sa fonction, juste mais non sujet à salaire, le corrupteur et le corrompu seront punis d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de 100 francs à 25 000 francs ou d'une de ces peines.

Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un acte injuste à l'oc-

aanleiding van de uitoefening van zijn ambt of het onthouden van een handeling die tot zijn ambtsplichten tot doel heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen.

In het geval bepaald in het vorige lid wordt de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 100 tot 75 000 frank of met één van die straffen, als hij de onrechtmatige handeling heeft verricht of zich ervan onthouden heeft een handeling te stellen die tot zijn ambtsplichten behoort.

Indien de omkoping het plegen door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van een misdaad of een wanbedrijf tot doel heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van twee tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 100 000 frank of met één van die straffen.

§ 2. Indien de omkoping het gebruik tot doel heeft door de persoon die een openbaar ambt uitoefent van zijn echte of vermeende invloed omwille van zijn ambt om een administratieve of gerechtelijke rechtshandeling of de onthouding daarvan de bekomen, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van 100 frank tot 25 000 frank of met één van die straffen.

In het geval bepaald in het vorige lid wordt de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 tot 50 000 frank of met één van die straffen, als hij effectief de invloed waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikte, heeft aangewend.

§ 3. Poging tot passieve of actieve omkoping wordt gestraft met gevangenisstraf van ten minste zes maanden en ten hoogste een duur die overeenstemt met de helft van het maximum voorzien voor het voltooide misdrijf en met geldboete van ten minste honderd frank en ten hoogste een bedrag dat overeenstemt met de helft van het maximum voorzien voor het voltooide misdrijf of één van die straffen.

Art. 248. — Wanneer de feiten bedoeld in artikel 246 en 247 een politieambtenaar, een persoon met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie of een lid van het openbaar ministerie betreffen, wordt de omkoper en de omgekochte gestraft met een straf waarvan het maximum wordt gebracht op het dubbel van de straf voorzien in artikel 247 voor de feiten.

Art. 249. — Indien de in artikel 246 voorziene omkoping een scheidsrechter betreft en een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt tot voorwerp heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van twee tot vijf jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank of met één van die straffen.

Indien de in artikel 246 voorziene omkoping een rechter-assessor of een gezworene betreft en een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt tot voorwerp heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met opsluiting van vijf tot tien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Indien de in artikel 246 voorziene omkoping een rechter van het rechterlijke orde of van een administratieve rechtbank betreft en een handeling die behoort tot zijn rechtsprekend ambt tot voorwerp heeft, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar en met geldboete van 500 frank tot 100 000 frank.

Art. 250. — § 1. Indien de in artikelen 246 tot 249 voorziene omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat van de Europese Unie, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met de straffen voorzien in deze bepalingen.

casation de l'exercice de sa fonction ou l'abstention de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs, le corrupteur et le corrompu seront punis d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines.

Dans le cas visé à l'alinéa précédent, le corrompu sera puni d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 75 000 francs ou d'une de ces peines, s'il a accompli l'acte injuste ou s'est abstenu de faire un acte qui rentrait dans l'ordre de ses devoirs.

Lorsque la corruption a pour objet l'accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d'un crime ou d'un délit à l'occasion de l'exercice de sa fonction, le corrupteur et le corrompu seront punis d'un emprisonnement de deux à cinq ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs ou d'une de ces peines.

§ 2. Lorsque la corruption a pour objet l'usage par la personne qui exerce une fonction publique de l'influence réelle ou supposée dont elle dispose du fait de sa fonction, afin d'obtenir un acte administratif ou judiciaire ou l'abstention d'un tel acte, le corrupteur et le corrompu seront punis d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de 100 francs à 25 000 francs ou d'une de ces peines.

Dans le cas visé à l'alinéa précédent, le corrompu sera puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines, s'il a effectivement utilisé de l'influence dont il disposait du fait de sa fonction.

§ 3. Les tentatives de corruption active et passive seront punies d'un emprisonnement d'un minimum de six mois et d'un maximum correspondant à la moitié du maximum prévu pour l'infraction consommée et d'une amende d'un minimum de 100 francs et d'un maximum correspondant à la moitié du montant prévu pour l'infraction consommée ou d'une de ces peines.

Art. 248. — Lorsque les faits prévus aux articles 246 et 247 visent un fonctionnaire de police, une personne revêtue de la qualité d'officier de police judiciaire ou un membre du ministère public, le corrupteur et le corrompu seront punis d'une peine dont le maximum est porté au double de la peine prévue par l'article 247 pour les faits.

Art. 249. — Lorsque la corruption prévue à l'article 246 vise un arbitre et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, le corrupteur et le corrompu seront punis d'emprisonnement de deux à cinq ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs ou d'une de ces peines.

Lorsque la corruption prévue à l'article 246 vise un juge assesseur ou un juré et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, le corrupteur et le corrompu seront punis de la réclusion de cinq à dix ans et d'une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Lorsque la corruption prévue à l'article 246 vise un juge de l'ordre judiciaire ou d'une juridiction administrative et a pour objet un acte relevant de sa fonction juridictionnelle, le corrupteur et le corrompu seront punis de la réclusion de dix à quinze ans et une amende de 500 francs à 100 000 francs.

Art. 250. — § 1. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 vise une personne qui exerce une fonction publique dans un autre État de l'Union européenne, le corrupteur et le corrompu seront punis des peines prévues par ces dispositions.

Indien de in artikelen 246 to 249 voorziene omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat die geen lid is van de Europese Unie, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met de straffen voorzien in deze bepalingen, op voorwaarde dat de feiten staftbaar zijn in deze Staat, en voorzover de wetgeving van die Staat de omkoping gepleegd door of ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt in België uitoefent strafbaar stelt.

§ 2. De hoedanigheid van een persoon die een openbaar ambt uitoefent in een andere Staat wordt beoordeeld overeenkomstig het recht van de Staat waar deze persoon dit ambt uitoefent. Indien het een Staat betreft die geen lid is van de Europese Unie, wordt deze hoedanigheid voor de toepassing van deze bepaling enkel erkend, als het betreffende ambt ook beschouwd wordt als een openbaar ambt naar Belgisch recht.

Art. 251. — § 1. Indien de in artikelen 246 tot 249 voorziene omkoping een persoon betreft die een openbaar ambt uitoefent in een internationale publiekrechtelijke organisatie waarvan België lid is, worden de omkoper en de omgekochte gestraft met de straffen voorzien in deze bepalingen.

§ 2. De hoedanigheid van deze persoon wordt beoordeeld, overeenkomstig de statuten van de internationale publiekrechtelijke organisatie waaronder bij ressorteert.

Art. 252. — Degene die op grond van de bepalingen van die hoofdstuk worden gestraft kunnen ook worden veroordeeld tot ontzetting van rechten, overeenkomstig artikel 33.

Art. 6

In hetzelfde wetboek wordt in Boek II, Titel IX, Hoofdstuk IX, een Afdeling IIIbis ingevoegd houdende de artikelen 504bis en 504ter, luidend als volgt:

«Afdeling IIIbis: Private omkoping

Art. 504bis. — § 1. Passieve private omkoping bestaat in het feit dat een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of natuurlijke persoon is, rechtstreeks of door tussenpersonen, voor zichzelf of voor een derde, een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook aanneemt, om zonder medeweten, naargelang het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in tegenstrijdigheid met het rechtmatige belang van deze rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te stellen of na te laten.

§ 2. Actieve private omkoping bestaat in het rechtstreeks of door tussenpersonen voorstellen aan een persoon die, anders dan als een persoon die een openbaar ambt uitoefent, bestuurder of zaakvoerder van een rechtspersoon, lasthebber of aangestelde van een rechtspersoon of natuurlijke persoon is, die het aanneemt, van een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook voor zichzelf of voor een derde om zonder medeweten van, naargelang het geval, van de raad van bestuur of van de algemene vergadering, van de lastgever of van de werkgever, en in strijd met de uitdrukkelijke onderrichtingen van deze laatste, met de uitdrukkelijke interne regels uitgevaardigd door de rechtspersoon of de natuurlijke persoon of met de deontologische beroepsregels, of kennelijk in tegenstrijdigheid met het rechtmatige belang van deze

Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 vise une personne qui exerce une fonction publique dans un autre État non membre de l'Union européenne, le corrupteur et le corrompu seront punis des peines prévues par ces dispositions, à la condition que les faits soient punissables dans cet État, et pour autant que la législation de cet État punisse également la corruption qui vise une personne qui exerce une fonction publique en Belgique.

§ 2. La qualité de personne exerçant une fonction publique dans un autre État est appréciée conformément au droit de l'État dans lequel la personne exerce cette fonction. S'il s'agit d'un État non membre de l'Union européenne, cette qualité est seulement reconnue, aux fins d'application du § 1er, si la fonction concernée est également considérée comme une fonction publique en droit belge.

Art. 251. — § 1. Lorsque la corruption prévue par les articles 246 à 249 vise une personne qui exerce une fonction publique dans une organisation internationale publique dont la Belgique est membre, le corrupteur et le corrompu seront punis des peines prévues par ces dispositions.

§ 2. La qualité de cette personne est appréciée conformément aux statuts de l'organisation internationale publique de laquelle elle relève.

Art. 252. — Les personnes punies en vertu des dispositions du présent chapitre pourront également être condamnées à l'interdiction, conformément à l'article 33.

Art. 6

Dans le même code, il est inséré au livre II, titre IX, chapitre IX, une section 3bis, comprenant les articles 504bis et 504ter, libellée comme suit:

«Section IIIbis: De la corruption privée

Art. 504bis. — § 1er. Est constitutif de corruption privée passive le fait pour une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, mandataire ou préposé d'une personne morale ou physique, d'accepter, directement ou par interposition de personnes, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

§ 2. Est constitutif de corruption privée active le fait de proposer, directement ou par interposition de personnes, à une personne autre qu'une personne exerçant une fonction publique, qui a la qualité d'administrateur ou de gérant d'une personne morale, mandataire ou préposé d'une personne morale ou physique, qui l'accepte, une offre, une promesse ou un avantage de toute nature, pour elle-même ou pour un tiers, pour poser un acte ou s'en abstenir à l'occasion de l'exercice de son activité professionnelle, à l'insu, selon le cas, du conseil d'administration ou de l'assemblée générale, du mandant ou de l'employeur, et en violation des instructions expresses de celui-ci ou de celle-ci, des règles internes expresses édictées par la personne morale ou physique ou des règles déontologiques de la profession, ou manifestement en

rechtspersoon of natuurlijke persoon, naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit een handeling te stellen of na te laten.

Art. 504ter. — § 1. In geval van private omkoping worden de omkoper en de omgekochte gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van 100 frank tot 50 000 frank of met één van die straffen.

§ 2. Poging tot passieve of actieve private omkoping wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar en met geldboete van 100 frank tot 10 000 frank of met één van die straffen.

Art. 7

Artikel 6 van de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wordt aangevuld als volgt:

«4° aan een misdrijf voorzien in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf werd gepleegd door of ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt uitoefent bij één van de instellingen van de Europese Unie.»

Art. 8

Artikel 10 van de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wordt aangevuld als volgt:

«6° aan een misdrijf voorzien in de artikelen 246 tot 249 van het Strafwetboek, gepleegd ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt in België uitoefent.

7° aan een misdrijf voorzien in artikel 250 van het Strafwetboek, als het misdrijf werd gepleegd door of ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt uitoefent in een lidstaat van de Europese Unie.

In dit geval kan de vervolging niet plaats hebben dan op een officieel bericht door de overheid van deze Staat aan de Belgische overheid gegeven.

8° aan een misdrijf voorzien in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf werd gepleegd door of ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt uitoefent bij één van de instellingen van de Europese Unie.

9° aan een misdrijf voorzien in artikel 251 van het Strafwetboek, als het misdrijf werd gepleegd door of ten aanzien van een persoon die een openbaar ambt uitoefent bij een internationale publiekrechtelijke organisatie.

In dit geval kan de vervolging niet plaats hebben dan op een officieel bericht door de bevoegde overheid van die organisatie aan de Belgische overheid gegeven.

[Art. 9

Artikel 58 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Deze toelating mag niet worden verleend voor wat betreft het verwerven of behouden van overheidsmarkten of van administratieve vergunningen.»]

Art. 10

In artikel 19, § 1, 1°, van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de rekening van aannemers van werken wordt de bepaling onder letter *d*) vervangen als volgt:

«*d*) Niet-naleving van het verbod op handelingen, overeenkomsten of afspraken die de normale mededingingsvoorwaarden

contradiction avec l'intérêt légitime de cette personne morale ou physique.

Art. 504ter. — § 1er. En cas de corruption privée, le corrupteur et le corrompu seront punis d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de 100 francs à 50 000 francs ou d'une de ces peines.

§ 2. Les tentatives de corruption privée active et passive seront punies d'un emprisonnement de six mois à deux ans et d'une amende de 100 francs à 10 000 francs ou d'une de ces peines.

Art. 7

L'article 6 du titre préliminaire du code de procédure pénale est complété comme suit:

«4° Une infraction prévue à l'article 251 du code pénal, lorsque l'infraction vise une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une des institutions de l'Union européenne.»

Art. 8

L'article 10 du titre préliminaire du code de procédure pénale est complété comme suit:

«6° Une infraction prévue aux articles 246 à 249 du code pénal, commise à l'égard d'une personne qui exerce une fonction publique en Belgique.

7° Une infraction prévue à l'article 250 du code pénal, lorsque l'infraction a été commise par ou à l'égard d'une personne qui exerce une fonction publique dans un État membre de l'Union européenne.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité de cet État.

8° Une infraction prévue à l'article 251 du code pénal, lorsque l'infraction a été commise par ou à l'égard d'une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une des institutions de l'Union européenne.

9° Une infraction prévue à l'article 251 du code pénal, lorsque l'infraction a été commise par ou à l'égard d'une personne qui exerce une fonction publique au sein d'une organisation internationale publique.

La poursuite ne pourra avoir lieu dans ce cas que sur l'avis officiel donné à l'autorité belge par l'autorité compétente de cette organisation.

[Art. 9

L'article 58 du code des impôts sur les revenus 1992 est complété par un second alinéa formulé comme suit:

«Cette autorisation ne peut être accordée en ce qui concerne l'obtention ou le maintien de marchés publics ou d'autorisations administratives.»]

Art. 10

À l'article 19, § 1er, 1°, de la loi du 20 mars 1991 organisant l'agrégation d'entrepreneurs de travaux, le littéra *d*) est remplacé comme suit:

«*d*) Non-respect de l'interdiction de tout acte, convention ou entente de nature à fausser les conditions normales de la concur-

kunnen vertekenen, zoals bepaald in artikel 11 van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, met inbegrip van de handelingen van omkoping die strafbaar gesteld zijn door artikel 246 tot 251 van het Strafwetboek.»

Art. 11

Letter *f*) van artikel 1 van het Koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken, wordt aangevuld met de woorden «private omkoping».

Gegeven te

Van Koningswege:

De minister van Justitie,

Stefaan DE CLERCK.

De minister van Financiën,

Philippe MAYSTADT.

rence, prévues à l'article 11 de la loi du 24 décembre 1993, relative aux marchés publics, y compris les actes de corruption incriminés par les articles 246 à 251 du code pénal.»

Art. 11

Au littera *f*), *in fine*, de l'article 1er de l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934, portant interdiction à certains condamnés et aux faillis d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, sont ajoutés les mots «corruption privée».

Donné à

Par le Roi:

Le ministre de la Justice,

Stefaan DE CLERCK.

Le ministre des Finances,

Philippe MAYSTADT.

Deze bijlage blz. 117 tot en met 150 is uitsluitend gedrukt beschikbaar.

Cette annexe p. 117 à 150 est uniquement disponible sur support papier.

BIJLAGE 2

Uittreksel commentaar WIB 1992

Deze bijlage blz. 151 tot en met 165 is uitsluitend gedrukt beschikbaar.

ANNEXE 2

Extrait du commentaire du CIR 1992

Cette annexe p. 151 à 165 est uniquement disponible sur support papier.